

Rada
Unii Europejskiej

Bruksela, 17 maja 2021 r.
(OR. en)

8656/21

Międzyinstytucjonalny numer
referencyjny:
2018/0244(CNS)

ACP 39
PTOM 10
GROENLAND 2
COEST 99
CADREFIN 235
FIN 352
POLGEN 67
PECHE 137
ENV 296
EEE 17
RELEX 416

NOTA

Od:	Sekretariat Generalny Rady
Do:	Komitet Stałych Przedstawicieli
Nr dok. Kom.:	10150/18
Dotyczy:	Projekt decyzji Rady w sprawie stowarzyszenia krajów i terytoriów zamorskich z Unią Europejską, w tym stosunków między Unią Europejską, z jednej strony, a Grenlandią i Królestwem Danii, z drugiej strony (decyzja o stowarzyszeniu zamorskim, łącznie z Grenlandią)

Delegacje otrzymują w załączeniu projekt tekstu powyższego projektu decyzji Rady.

Projekt

DECYZJA RADY

w sprawie stowarzyszenia krajów i terytoriów zamorskich z Unią Europejską, w tym stosunków między Unią Europejską, z jednej strony, a Grenlandią i Królestwem Danii, z drugiej strony

(Decyzja w sprawie stowarzyszenia zamorskiego, łącznie z Grenlandią)

RADA UNII EUROPEJSKIEJ,

uwzględniając Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, w szczególności jego art. 203,

uwzględniając wniosek Komisji Europejskiej,

po przekazaniu projektu aktu ustawodawczego parlamentom narodowym,

uwzględniając opinię Parlamentu Europejskiego¹,

stanowiąc zgodnie ze specjalną procedurą ustawodawczą,

¹ Opinia z dnia xx/xx/xxxx r. (dotychczas nieopublikowana w Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej).

a także mając na uwadze, co następuje:

- 1) Niniejsza decyzja ustanawia zasady i procedury dotyczące stowarzyszenia UE z krajami i terytoriami zamorskimi (KTZ), w tym Grenlandią, oraz zastępuje decyzję Rady 2013/755/UE² („decyzję o stowarzyszeniu zamorskim”) i decyzję Rady 2014/137/UE³ („decyzję o Grenlandii”).
- 2) Zgodnie z art. 204 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (TFUE) postanowienia art. 198–203 TFUE stosują się do Grenlandii, z zastrzeżeniem przepisów szczegółowych zawartych w Protokole nr 34 w sprawie szczególnych ustaleń dla Grenlandii, załączonym do TFUE. Zgodnie z traktatem grenlandzkim⁴ stosunki między Unią, z jednej strony, a Grenlandią i Królestwem Danii, z drugiej strony, są regulowane decyzją Rady 2014/137/UE⁵, w której zwrócono uwagę na bliskie związki historyczne, polityczne, gospodarcze i kulturowe między Unią a Grenlandią oraz zdefiniowano szczególne partnerstwo i współpracę. Decyzja 2014/137/UE traci moc w dniu 31 grudnia 2020 r.
- 3) Od dnia 1 stycznia 2021 r. unijną pomoc na rzecz KTZ finansowaną wcześniej w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju (EFR) należy finansować z budżetu ogólnego Unii.
- 4) W celu usprawnienia szeregu instrumentów finansowania zewnętrznego i w celu poprawy ich wyników należy uporządkować stosunki z wszystkimi KTZ, w tym z Grenlandią, poprzez zastąpienie decyzji o stowarzyszeniu zamorskim i decyzji w sprawie Grenlandii jedną decyzją.

² Decyzja Rady 2013/755/UE z dnia 25 listopada 2013 r. w sprawie stowarzyszenia krajów i terytoriów zamorskich z Unią Europejską („decyzja o stowarzyszeniu zamorskim”), Dz.U. L 344 z 19.12.2013, s. 1.

³ Decyzja Rady 2014/137/UE z dnia 14 marca 2014 r. w sprawie stosunków między Unią Europejską, z jednej strony, a Grenlandią i Królestwem Danii, z drugiej strony („decyzja o Grenlandii”), Dz.U. L 76 z 15.3.2014, s. 1.

⁴ Traktat zmieniający, w odniesieniu do Grenlandii, Traktaty ustanawiające Wspólnoty Europejskie, Dz.U. L 29 z 1.2.1985, s. 1.

⁵ Dz.U. L 76 z 15.3.2014, s. 1.

- 5) Partnerstwo na podstawie niniejszej decyzji powinno pozwolić na kontynuację bliskich stosunków między Unią, z jednej strony, a wszystkimi KTZ, z drugiej strony.
- 6) W 2003 r. Rada uzgodniła, że stosunki Unii z Grenlandią po 2006 r. będą polegać na kompleksowym partnerstwie na rzecz zrównoważonego rozwoju, obejmującym szczegółowe porozumienie w sprawie połowów wynegocjowane zgodnie z ogólnymi zasadami i regułami dotyczącymi tego rodzaju porozumień.
- 7) Wspólna deklaracja złożona przez Unię Europejską, z jednej strony, oraz rząd Grenlandii i rząd Danii, z drugiej strony, na temat stosunków między Unią Europejską a Grenlandią, podpisana w Brukseli w dniu 19 marca 2015 r., odwołuje się do bliskich związków historycznych, politycznych, gospodarczych i kulturalnych między Unią a Grenlandią i nakłada zobowiązanie do dalszego pogłębiania stosunków i współpracy w oparciu o w dużym stopniu wspólne interesy oraz do nadania wzajemnym stosunkom długoterminowej perspektywy.
- 8) W niniejszej nowej decyzji należy podkreślić specyfikę partnerstwa między Unią, z jednej strony, a Grenlandią i Danią, z drugiej strony, w tym przykładowo cel zachowania bliskich i trwałych związków między Unią, Grenlandią i Danią, uznanie geostrategicznego położenia Grenlandii, znaczenie dialogu politycznego między Grenlandią, Danią a Unią, istnienie umowy o partnerstwie w sprawie połowów między Unią a Grenlandią i potencjalna współpraca w kwestiach dotyczących Arktyki. Pozwoli ona sprostać globalnym wyzwaniom, umożliwiając opracowanie proaktywnego programu i realizację wspólnych interesów, a w szczególności stawić czoła rosnącemu wpływowi zmiany klimatu na działalność człowieka i środowisko, transport morski, zasoby naturalne, w tym surowce i stada ryb, a także badania naukowe i innowacje.

- 9) TFUE i opartego na nim ustawodawstwa wtórnego nie stosuje się automatycznie do KTZ, z wyjątkiem niektórych postanowień jednoznacznie stwierdzających inaczej. Pomimo że KTZ nie są państwami trzecimi, nie należą one do jednolitego rynku i muszą przestrzegać zobowiązań nałożonych na państwa trzecie w odniesieniu do handlu, w szczególności reguł pochodzenia, norm sanitarnych i fitosanitarnych oraz środków ochronnych.
- 10) Szczególne stosunki między Unią a KTZ ewoluują od podejścia opartego na współpracy na rzecz rozwoju do wzajemnego partnerstwa służącego wsparciu zrównoważonego rozwoju KTZ. Dotychczasowe postępy należy skonsolidować i wzmocnić. Ponadto solidarność Unii z KTZ powinna opierać się na ich wyjątkowych stosunkach i przynależności do tej samej rodziny europejskiej.
- 11) Rola społeczeństwa obywatelskiego w przyczynianie się do rozwoju KTZ może zostać zwiększona przez umacnianie organizacji społeczeństwa obywatelskiego we wszystkich sferach współpracy.
- 12) Agenda na rzecz zrównoważonego rozwoju 2030 („Agenda 2030”) przyjęta przez Organizację Narodów Zjednoczonych we wrześniu 2015 r. jest odpowiedzią wspólnoty międzynarodowej na globalne wyzwania i tendencje związane ze zrównoważonym rozwojem. Agenda 2030, której centralnym elementem są cele zrównoważonego rozwoju, porozumienie klimatyczne z Paryża i program działań z Addis Abeby, stanowi ramy dla przemian mających na celu eliminację ubóstwa i osiągnięcie zrównoważonego rozwoju w skali globalnej. Jej zakres jest uniwersalny – przedstawia ona kompleksowe wspólne ramy działań, które mają zastosowanie zarówno do Unii, jak i do jej partnerów. Agenda ta zapewnia równowagę między gospodarczymi, społecznymi i środowiskowymi aspektami zrównoważonego rozwoju, uznając jednocześnie kluczowe powiązania między jej celami i powiązanimi z nimi zadaniami. Agenda 2030 dąży do tego, by nikt nie został pominięty. Jej wdrażanie będzie ściśle skoordynowane z wypełnianiem innych międzynarodowych zobowiązań. Działania realizowane na mocy niniejszej decyzji będą skupiać się w szczególności na wzajemnych powiązaniach pomiędzy celami zrównoważonego rozwoju oraz na zintegrowanych działaniach, które mogą przynieść dodatkowe korzyści i przyczynić się do spełnienia wielu celów w spójny sposób. Równouprawnienie płci i wzmocnienie pozycji kobiet mają zasadnicze znaczenie dla realizacji celów zrównoważonego rozwoju i są kwestiami przekrojowymi w całej Agendzie 2030.

- 13) Stowarzyszenie Unii i KTZ powinno nadal opierać się na trzech głównych filarach dotyczących zwiększenia konkurencyjności, wzmocnienia odporności i zmniejszenia podatności na zagrożenia oraz propagowania współpracy i integracji między KTZ a innymi partnerami i regionami sąsiedzkimi.
- 14) Unijna pomoc finansowa przyznawana w ramach partnerstwa powinna nadać rozwojowi KTZ perspektywę europejską i przyczynić się do wzmocnienia ścisłych i trwałych związków z tymi krajami i terytoriami, przy jednoczesnym umocnieniu ich pozycji jako wysuniętych przyczółków Unii, na podstawie wspólnych wartości i historii, które łączą partnerów.
- 15) Biorąc pod uwagę położenie geograficzne KTZ, pomimo różnego statusu względem prawa Unii poszczególnych podmiotów w danym obszarze geograficznym, współpraca między tymi podmiotami i ich sąsiadami powinna być prowadzona w interesie wszystkich stron, ze szczególnym naciskiem na obszary wspólnego zainteresowania oraz promowanie wartości i norm Unii.
- 16) Rozwój współpracy wewnątrzregionalnej jest jednym z priorytetów stanowiących przedmiot wspólnego zainteresowania. Działania wewnątrzregionalne powinny dążyć do osiągnięcia równowagi, w stosownych przypadkach, między regionami Pacyfiku, Oceanu Indyjskiego, Karaibów, Atlantyku i Arktyki.
- 17) KTZ borykają się ze szczególnymi ograniczeniami wynikającymi z ich położenia geograficznego. Przy wdrażaniu niniejszej decyzji należy w szczególności uwzględnić ograniczenia wynikające z oddalenia lub skrajnego oddalenia tych krajów lub terytoriów.
- 18) Przy wdrażaniu niniejszej decyzji należy uwzględnić społeczną i gospodarczą sytuację KTZ, w szczególności KTZ kwalifikujących się do otrzymania oficjalnej pomocy rozwojowej, na podstawie sporządzonego przez OECD-DAC wykazu odbiorców oficjalnej pomocy rozwojowej.

- 19) Wiele KTZ sąsiaduje z regionami najbardziej oddalonymi, o których mowa w art. 349 TFUE, państwami Afryki, Karaibów i Pacyfiku (państwami AKP) oraz innymi państwami trzecimi lub terytoriami⁶, jak również dzieli z krajami i terytoriami sąsiadującymi wspólne potrzeby – od przystosowania się do zmiany klimatu i łagodzenia jej skutków oraz zachowania różnorodności biologicznej do kwestii związanych z oceanem, dywersyfikacją gospodarczą i zmniejszaniem ryzyka związanego z klęskami żywiołowymi.
- 20) Komunikat Komisji z dnia 24 października 2017 r. „Silniejsze i odnowione partnerstwo strategiczne z regionami najbardziej oddalonymi UE”⁷, wnioski z 15. i 16. Forum KTZ–UE oraz zalecenia Komisji dotyczące negocjacji w sprawie umowy o partnerstwie między Unią Europejską a państwami AKP⁸ zawierają wezwanie do wzmocnienia programów współpracy regionalnej, w które zaangażowane są KTZ i ich sąsiedzi.
- 21) KTZ charakteryzuje duża różnorodność biologiczna środowiska lądowego i morskiego. Zmiana klimatu ma wpływ na środowisko naturalne KTZ i stanowi zagrożenie dla ich zrównoważonego rozwoju. Działania w dziedzinach zachowania różnorodności biologicznej i usług ekosystemowych, zmniejszania ryzyka związanego z klęskami żywiołowymi, zrównoważonego gospodarowania zasobami naturalnymi oraz promowania zrównoważonej energii i bezpieczeństwa środowiskowego przyczyniają się do przystosowania się do zmiany klimatu i jej łagodzenia w KTZ. Stowarzyszenie powinno mieć na celu zapewnienie zachowania różnorodności biologicznej i usług ekosystemowych oraz ich przywrócenia i zrównoważonego wykorzystania jako jednego z kluczowych elementów umożliwiających osiągnięcie zrównoważonego rozwoju.
- 22) Unia i KTZ potwierdzają swoje prawo do uregulowania kwestii wpływu odpadów ze względów związanych ze środowiskiem i zdrowiem publicznym zgodnie z ich zobowiązaniami międzynarodowymi.

⁶ Pojęcie „terytoriów” oznacza 12 brytyjskich KTZ, które były wymienione w załączniku II do Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej w momencie otrzymanej przez Radę Europejską w dniu 29 marca 2017 r. notyfikacji o wystąpieniu Zjednoczonego Królestwa z Unii Europejskiej i Euratomu na podstawie art. 50 Traktatu o Unii Europejskiej.

⁷ COM (2017) 623 final z 24.10.2017.

⁸ COM (2017) 763 final z 12.12.2017.

- 23) Odzwierciedlając znaczenie przeciwdziałania zmianie klimatu zgodnie z zobowiązaniami Unii na rzecz realizacji porozumienia paryskiego i celów zrównoważonego rozwoju Organizacji Narodów Zjednoczonych, program przyczyni się do włączenia działań w dziedzinie klimatu do głównego nurtu polityki Unii i do osiągnięcia celu ogólnego, w ramach którego wydatki na realizację celów klimatycznych w budżecie Unii mają sięgnąć 30 %. W odniesieniu do działań realizowanych na mocy tego programu oczekuje się, że 25 % całkowitej puli środków finansowych przewidzianej w tym rozporządzeniu będzie przyczyniać się do realizacji celów klimatycznych. Podczas wdrażania programu zostaną określone właściwe działania, a całkowity wkład z niniejszego programu powinien być objęty odpowiednimi procesami monitorowania, oceny i przeglądu. Mając na celu przyczynienie się do powstrzymania spadku różnorodności biologicznej i odwrócenia tej tendencji, niniejszy program powinien przyczynić się do osiągnięcia celu zakładającego przeznaczenie 7,5 % rocznych wydatków na podstawie wieloletnich ram finansowych na cele dotyczące różnorodności biologicznej w 2024 r. oraz 10 % rocznych wydatków na podstawie tych ram na cele dotyczące różnorodności biologicznej w latach 2026 i 2027, przy uwzględnieniu występującego nakładania się na siebie aspektów celów w zakresie klimatu i różnorodności biologicznej.
- 24) W stosunkach między UE a KTZ należy uznać znaczącą rolę, jaką KTZ mogłyby odegrać w przyczynianiu się do realizacji zobowiązań UE w ramach wielostronnych umów środowiskowych.
- 25) Unia i KTZ uznają specjalne znaczenie kształcenia i szkolenia zawodowego jako dźwigni zrównoważonego rozwoju KTZ.
- 26) Stowarzyszenie Unii i KTZ powinno brać pod uwagę różnorodność i tożsamość kulturową KTZ i przyczyniać się do ich zachowania.
- 27) Współpraca w zakresie handlu i kwestii związanych z handlem między Unią a KTZ powinna przyczyniać się do osiągnięcia celu polegającego na zrównoważonym rozwoju gospodarczym, rozwoju społecznym i ochronie środowiska.

- 28) Niniejsza decyzja będzie nadal zawierać elastyczne reguły pochodzenia, w tym w odniesieniu do kumulacji pochodzenia. Kumulacja powinna być możliwa nie tylko z KTZ i państwami będącymi stroną umów o partnerstwie gospodarczym, ale pod pewnymi warunkami obejmować również produkty pochodzące z krajów, z którymi Unia stosuje umowę o wolnym handlu, i, również zależnie od spełnienia określonych warunków, produkty wprowadzane do Unii bezcłowo i bezkontyngentowo w ramach ogólnego systemu preferencji taryfowych Unii. Warunki te są niezbędne, by zapobiec obchodzeniu przepisów handlowych i zapewnić właściwe funkcjonowanie przepisów dotyczących kumulacji.
- 29) Procedury certyfikacji pochodzenia z KTZ powinny zostać uaktualnione w interesie odnośnych podmiotów gospodarczych i administracji w KTZ. Przepisy dotyczące współpracy administracyjnej między Unią a KTZ powinny również zostać odpowiednio uaktualnione.
- 30) Ponadto szczegółowe przepisy dotyczące środków ochronnych i środków nadzoru zostaną zachowane, aby właściwe organy KTZ i Unii, jak również podmioty gospodarcze, mogły korzystać z precyzyjnych i przejrzystych reguł i procedur. We wspólnym interesie leży także zapewnienie właściwego stosowania procedur i uzgodnień, które umożliwiają KTZ bezcłowo i bezkontyngentowy wywóz towarów do Unii.
- 31) Biorąc pod uwagę cele integracji i rozwoju globalnego handlu w dziedzinie usług i przedsiębiorczości, należy wspierać rozwój rynków usługowych i możliwości inwestycyjnych poprzez poprawę dostępu usług i inwestycji z KTZ do rynku unijnego. W tym zakresie Unia powinna zaproponować KTZ możliwie jak najbardziej uprzywilejowane traktowanie, jakie oferuje wszystkim innym partnerom handlowym, poprzez kompleksowe klauzule najwyższego uprzywilejowania, przy jednoczesnym zapewnieniu bardziej elastycznych możliwości stosunków handlowych dla KTZ poprzez ograniczenie traktowania Unii przez KTZ do tego, co oferują one innym dużym gospodarkom handlowym.

- 32) Współpraca między Unią a KTZ w obszarze usług finansowych powinna przyczyniać się do stworzenia bezpieczniejszego, solidniejszego i przejrzystszeo systemu finansowego, który jest niezbędny do zwiększenia globalnej stabilności finansowej i stworzenia podstaw dla zrównoważonego wzrostu gospodarczego. Wysiłki w tym obszarze powinny skupiać się na dążeniu do osiągnięcia konwergencji z normami międzynarodowymi i zbliżenia ustawodawstwa KTZ do dorobku Unii w dziedzinie usług finansowych. Należy zwrócić odpowiednią uwagę na wzmacnianie zdolności administracyjnych władz KTZ, w tym w dziedzinie nadzoru.
- 33) Unijna pomoc finansowa powinna się skoncentrować na tych obszarach, w których najmocniej oddziałuje, mając na uwadze jej potencjał działania w skali ogólnoświatowej i reagowania na globalne wyzwania, takie jak eliminacja ubóstwa, zrównoważony rozwój sprzyjający włączeniu społecznemu czy krzewienie na całym świecie demokracji, dobrych rządów, praw człowieka i praworządności, długoterminowe i przewidywalne zaangażowanie Unii w pomoc rozwojową oraz jej rola w koordynacji z państwami członkowskimi.
- 34) W interesie efektywności, uproszczenia i uznania zdolności władz KTZ do zarządzania, zarządzanie zasobami finansowymi przyznanymi KTZ powinno odbywać się w ramach wzajemnego partnerstwa. Ponadto władze KTZ powinny przyjąć odpowiedzialność za opracowywanie i wdrażanie polityk uznanych przez strony za strategię w zakresie współpracy. W zasadach i procesie programowania i wdrażania należy wziąć pod uwagę fakt, że zasoby administracyjne i ludzkie KTZ są ograniczone.
- 35) Niniejsza decyzja określa pulę środków finansowych na stowarzyszenie KTZ z Unią, „decyzję o stowarzyszeniu zamorskim”, które mają stanowić główną kwotę odniesienia w rozumieniu pkt 16 Porozumienia międzyinstytucjonalnego z dnia [---] pomiędzy Parlamentem Europejskim, Radą i Komisją w sprawie dyscypliny budżetowej, współpracy w kwestiach budżetowych i należytego zarządzania finansami dla Parlamentu Europejskiego i Rady podczas rocznej procedury budżetowej.

- 36) Do niniejszej decyzji zastosowanie mają horyzontalne przepisy finansowe przyjęte przez Parlament Europejski i Radę na podstawie art. 322 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej. Przepisy te zawarte są w rozporządzeniu finansowym i określają w szczególności procedurę ustalania i wykonywania budżetu poprzez dotacje, zamówienia, nagrody, wykonanie pośrednie i przewidują kontrole dotyczące odpowiedzialności podmiotów działań finansowych. Przepisy przyjęte na podstawie art. 322 TFUE obejmują także ogólny system warunkowości służący ochronie budżetu Unii.
- 37) Rodzaje finansowania i metody wdrażania na podstawie niniejszej decyzji powinny być wybierane w zależności od ich możliwości osiągnięcia szczegółowych celów działań i zapewnienia rezultatów, biorąc w szczególności pod uwagę koszty kontroli, obciążenie administracyjne oraz przewidywane ryzyko nieprzestrzegania przepisów. Pod uwagę należy wziąć korzystanie z płatności ryczałtowych, stawek ryczałtowych i kosztów jednostkowych, a także formę finansowania niepowiązanego z kosztami, o którym mowa w art. 125 ust. 1 rozporządzenia finansowego.
- 38) Unia powinna dążyć do jak najskuteczniejszego wykorzystania dostępnych zasobów w celu optymalizacji wpływu prowadzonych przez nią działań zewnętrznych. Cel ten należy osiągnąć poprzez zapewnienie spójności i komplementarności unijnych instrumentów finansowania zewnętrznego, a także poprzez stworzenie synergii z innymi politykami i programami Unii. Aby zmaksymalizować wpływ połączonych interwencji na osiągnięcie wspólnego celu, w niniejszej decyzji należy umożliwić połączenie puli środków finansowych z innymi programami unijnymi, o ile wkłady nie pokrywają tych samych kosztów. Biorąc pod uwagę, że dostęp KTZ do programów unijnych pozostaje wyzwaniem, Komisja powinna, w stosownych przypadkach, wspierać lepszy dostęp KTZ do programów unijnych, na przykład poprzez budowanie zdolności i działania szkoleniowe. Udział KTZ należy regularnie poddawać ocenie. Ponadto Unia powinna zapewnić, by osoby fizyczne z KTZ mogły uczestniczyć w inicjatywach Unii na tych samych warunkach co inni obywatele państw członkowskich.
- 39) W niniejszej decyzji należy zawrzeć odesłanie, w stosownych przypadkach, do [rozporządzenia w sprawie ISWMR] (Instrument Sąsiedztwa oraz Współpracy Międzynarodowej i Rozwojowej) do celów wdrożenia współpracy i tym samym zapewnienia spójności w zarządzaniu instrumentami.

- 40) W celu uwzględnienia rozwoju i zmian w przepisach prawa celnego i przepisach dotyczących handlu należy przekazać Komisji uprawnienia do przyjmowania aktów zgodnie z art. 290 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej w odniesieniu do proceduralnych reguł pochodzenia i powiązanych definicji w załączniku II i w dodatkach do załącznika II, aby umożliwić Komisji odzwierciedlenie tych zmian w decyzji. Komisja powinna być również uprawniona do przyjmowania aktów delegowanych w celu zmiany art. 3 załącznika I przez dostosowanie lub uzupełnienie wskaźników, jeżeli zostanie to uznane za konieczne, oraz w celu uzupełnienia tego załącznika o przepisy dotyczące ustanowienia ram monitorowania i oceny.

Zgodnie z pkt 22 i 23 Porozumienia międzyinstytucjonalnego z dnia 13 kwietnia 2016 r. w sprawie lepszego stanowienia prawa⁹ konieczna jest ocena programu na podstawie informacji zebranych w drodze szczegółowych wymogów w zakresie monitorowania, unikając przy tym nadmiernych regulacji i obciążeń administracyjnych, zwłaszcza po stronie państw członkowskich. Wymogi te, w stosownych przypadkach, mogą obejmować mierzalne wskaźniki jako podstawę oceny skutków programu w terenie. Szczególnie ważne jest, aby w czasie prac przygotowawczych Komisja prowadziła stosowne konsultacje, w tym na szczeblu ekspertów, oraz aby konsultacje te prowadzone były zgodnie z zasadami określonymi w Porozumieniu międzyinstytucjonalnym w sprawie lepszego stanowienia prawa z dnia 13 kwietnia 2016 r.¹⁰

- 41) Odniesienia do instrumentów pomocy zewnętrznej w art. 9 decyzji Rady 2010/427/UE¹¹ należy rozumieć jako odniesienia także do niniejszej decyzji. Komisja powinna zapewnić wykonywanie niniejszej decyzji zgodnie z rolą ESDZ określoną w tej decyzji.

⁹ Porozumienie międzyinstytucjonalne pomiędzy Parlamentem Europejskim, Radą Unii Europejskiej a Komisją Europejską w sprawie lepszego stanowienia prawa z dnia 13 kwietnia 2016 r.; Dz.U. L 123 z 12.5.2016, s. 1.

¹⁰ Jak wyżej.

¹¹ Decyzja Rady 2010/427/UE z dnia 26 lipca 2010 r. określająca organizację i zasady funkcjonowania Europejskiej Służby Działań Zewnętrznych, Dz.U. L 201 z 3.8.2010, s. 30.

- 42) W celu zapewnienia jednolitych warunków wykonywania art. 10 ust. 6 i art. 16 ust. 8 załącznika II, art. 2 załącznika III oraz art. 5 i 6 załącznika IV do niniejszej decyzji należy powierzyć Komisji uprawnienia wykonawcze. Uprawnienia te powinny być *wykonywane* zgodnie z rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 182/2011.
- 43) Zgodnie z rozporządzeniem finansowym, rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE, Euratom) nr 883/2013¹², rozporządzeniem Rady (WE, Euratom) nr 2988/95¹³, rozporządzeniem Rady (WE, Euratom) nr 2185/96¹⁴ i rozporządzeniem Rady (UE) 2017/1939¹⁵ interesy finansowe Unii należy chronić za pomocą skutecznych i proporcjonalnych środków, w tym środków zapobiegania nieprawidłowościom, m.in. nadużyciom finansowym, ich wykrywania, korygowania i prowadzenia dochodzeń w ich sprawie, a także odzyskiwania środków straconych, nienależnie wypłaconych lub nieodpowiednio wykorzystanych oraz, w stosownych przypadkach, nakładania sankcji administracyjnych. W szczególności, zgodnie z rozporządzeniem (UE, Euratom) nr 883/2013 i rozporządzeniem (Euratom, WE) nr 2185/96 Europejski Urząd ds. Zwalczania Nadużyć Finansowych (OLAF) może prowadzić dochodzenia administracyjne, w tym kontrole na miejscu i inspekcje, w celu ustalenia, czy miały miejsce nadużycie finansowe, korupcja lub jakiegokolwiek inne nielegalne działanie, naruszające interesy finansowe Unii.

¹² Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE, Euratom) nr 883/2013 z dnia 11 września 2013 r. dotyczące dochodzeń prowadzonych przez Europejski Urząd ds. Zwalczania Nadużyć Finansowych (OLAF) oraz uchylające rozporządzenie (WE) nr 1073/1999 Parlamentu Europejskiego i Rady i rozporządzenie Rady (Euratom) nr 1074/1999, Dz.U. L 248 z 18.9.2013, s. 1.

¹³ Rozporządzenie (WE, Euratom) nr 2988/95 z dnia 18 grudnia 1995 r. w sprawie ochrony interesów finansowych Wspólnot Europejskich, Dz.U. L 312 z 23.12.1995, s. 1.

¹⁴ Rozporządzenie (Euratom, WE) nr 2185/96 z dnia 11 listopada 1996 r. w sprawie kontroli na miejscu oraz inspekcji przeprowadzanych przez Komisję w celu ochrony interesów finansowych Wspólnot Europejskich przed nadużyciami finansowymi i innymi nieprawidłowościami, Dz.U. L 292 z 15.11.1996, s. 2.

¹⁵ Rozporządzenie (UE) 2017/1939 z dnia 12 października 2017 r. wdrażające wzmocnioną współpracę w zakresie ustanowienia Prokuratury Europejskiej, Dz.U. L 283 z 31.10.2017, s. 1.

Zgodnie z rozporządzeniem (UE) 2017/1939 Prokuratura Europejska (EPPO) może prowadzić dochodzenia i ścigać nadużycia finansowe i inne przestępstwa naruszające interesy finansowe Unii, jak przewidziano w dyrektywie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2017/1371¹⁶. Zgodnie z rozporządzeniem finansowym każda osoba lub podmiot, które otrzymują środki finansowe Unii, w pełni współpracują w celu ochrony interesów finansowych Unii, przyznają konieczne prawa i dostęp Komisji, OLAF-owi, EPPO i Europejskiemu Trybunałowi Obrachunkowemu (ETO) oraz zapewniają, aby wszelkie osoby trzecie uczestniczące w wykonywaniu środków finansowych Unii przyznały tym organom równoważne prawa. Z tego powodu porozumienia z państwami i terytoriami trzecimi oraz z organizacjami międzynarodowymi i wszelkie umowy lub porozumienia wynikające z wdrożenia niniejszej decyzji powinny zawierać postanowienia, na mocy których wyraźnie upoważnia się Komisję, Trybunał Obrachunkowy i OLAF do prowadzenia audytów, kontroli na miejscu i inspekcji zgodnie z posiadanymi przez te organy kompetencjami i zapewnia przyznanie równoważnych praw przez wszelkie osoby trzecie uczestniczące w wykonywaniu finansowania unijnego.

- 44) Aby zapewnić ciągłość udzielania wsparcia w odpowiednim obszarze polityki i umożliwić realizację działań od początku obowiązywania wieloletnich ram finansowych na lata 2021–2027, należy przewidzieć stosowanie niniejszej decyzji od dnia 1 stycznia 2021 r.
- 45) Na mocy niniejszej decyzji Rada powinna być w stanie przedstawić innowacyjną odpowiedź uwzględniającą wszystkie czynniki wymienione powyżej i będzie to odpowiedź zarówno spójna, jak i dopasowana do różnych sytuacji,

PRZYJMUJE NINIEJSZĄ DECYZJĘ:

¹⁶ Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2017/1371 z dnia 5 lipca 2017 r. w sprawie zwalczania za pośrednictwem prawa karnego nadużyć na szkodę interesów finansowych Unii, Dz.U. L 198 z 28.7.2017, s. 29.

CZEŚĆ I

PRZEPISY OGÓLNE DOTYCZĄCE STOWARZYSZENIA KRAJÓW I TERYTORIÓW ZAMORSKICH Z UNIĄ

ROZDZIAŁ 1

PRZEPISY OGÓLNE

Artykuł 1

Przedmiot

1. Niniejsza decyzja ustanawia stowarzyszenie krajów i terytoriów zamorskich (KTZ) z Unią („stowarzyszenie”), które stanowi partnerstwo oparte na art. 198 TFUE, mające na celu wsparcie zrównoważonego rozwoju KTZ oraz propagowanie wartości i standardów Unii na świecie. Partnerami w stowarzyszeniu są Unia, KTZ i państwa członkowskie, z którymi są one powiązane. Ponadto niniejsza decyzja określa zasady dotyczące relacji między Unią, z jednej strony, a Grenlandią i Danią, z drugiej strony.
2. W art. 75 niniejszej decyzji ustanawia się program finansowania stowarzyszenia ze wszystkimi KTZ („program”) na okres od dnia 1 stycznia 2021 r. do dnia 31 grudnia 2027 r. Decyzja określa cele programu, budżet na okres 2021–2027, formy finansowania unijnego oraz zasady dotyczące przyznawania takiego finansowania, jak określono w załączniku I do niniejszej decyzji.

Artykuł 2

Terytorialny zakres stosowania

Stowarzyszenie ma zastosowanie do KTZ wymienionych w załączniku II do TFUE z wyłączeniem dwunastu KTZ Zjednoczonego Królestwa wymienionych w tym załączniku.

Artykuł 3

Cele, zasady i wartości

1. Stowarzyszenie Unii z KTZ opiera się na celach, zasadach i wartościach podzielanych przez KTZ, państwa członkowskie, z którymi są one powiązane, oraz Unię.
2. Partnerzy uznają wzajemne prawa do określenia własnych polityk i priorytetów zrównoważonego rozwoju, do ustanowienia własnych krajowych poziomów w zakresie ochrony środowiska i ochrony pracy oraz do przyjęcia lub zmiany w związku z tym odpowiednich przepisów ustawowych i polityk, zgodnie z zobowiązaniem na rzecz przestrzegania norm i porozumień uznanych na poziomie międzynarodowym. W ten sposób dążą do zapewnienia wysokiego poziomu ochrony środowiska i ochrony pracy.
3. Przy wdrażaniu niniejszej decyzji partnerzy kierują się zasadami przejrzystości, pomocniczości i potrzebą efektywności i w równym stopniu uwzględniają trzy filary zrównoważonego rozwoju KTZ realizujące Agendę 2030 we wszystkich jej politykach wewnętrznych i zewnętrznych w ramach kompleksowego i strategicznego podejścia: rozwój gospodarczy, rozwój kulturalny i społeczny oraz ochrona przyrody i środowiska. Równouprawnienie płci oraz prawa dziewcząt i kobiet powinny zostać włączone do głównego nurtu wszystkich działań jako kluczowy wkład w pomyślną realizację celów zrównoważonego rozwoju.

4. Ogólnym celem niniejszej decyzji jest promowanie rozwoju gospodarczego i społecznego krajów i terytoriów zamorskich oraz ustanowienie ścisłych stosunków gospodarczych między nimi a Unią jako całością. Stowarzyszenie realizuje ten ogólny cel poprzez wzmacnianie konkurencyjności i odporności KTZ, zmniejszanie ich podatności na zagrożenia w dziedzinie gospodarki i środowiska oraz wspieranie współpracy między nimi a innymi partnerami. Ponadto celem niniejszej decyzji jest zachowanie istniejących powiązań między Unią, z jednej strony, a Grenlandią i Danią, z drugiej strony, uznając geostrategiczne położenie Grenlandii w Arktyce, oraz utrzymanie istniejących powiązań między Unią a pozostałymi KTZ, uznając ich geostrategiczne położenie w regionach Karaibów, Oceanu Indyjskiego, Atlantyku i Pacyfiku.
5. Zgodnie z art. 3 ust. 5 i art. 21 TUE cele szczegółowe niniejszej decyzji są następujące:
- a) umacnianie i wspieranie współpracy z KTZ, w tym podczas rozwiązywania głównych stojących przed nią wyzwań, i w realizacji celów zrównoważonego rozwoju;
 - b) wspieranie Grenlandii i współpraca z nią podczas rozwiązywania głównych stojących przed nią wyzwań, takich jak podnoszenie poziomu kształcenia i przyczynianie się do rozwoju zdolności organów administracji Grenlandii do formułowania i wdrażania polityki krajowej.
6. Realizując te cele, w ramach stowarzyszenia szanuje się podstawowe zasady wolności, demokracji, praw człowieka i podstawowych wolności, praworządności, dobrych rządów i zrównoważonego rozwoju, podzielane przez KTZ i państwa członkowskie, z którymi są one powiązane.

Artykuł 4

Zarządzanie stowarzyszeniem

Zarządzanie stowarzyszeniem należy do Komisji i władz KTZ oraz, w razie potrzeby, państw członkowskich, z którymi KTZ są powiązane, zgodnie z ich odpowiednimi kompetencjami instytucjonalnymi, prawnymi i finansowymi.

Artykuł 5

Kwestie będące przedmiotem wspólnego zainteresowania, komplementarność i priorytety

1. Stowarzyszenie stanowi ramy umożliwiające dialog polityczny i współpracę w kwestiach będących przedmiotem wspólnego zainteresowania.
2. Pierwszeństwa udziela się współpracy w obszarach będących przedmiotem wspólnego zainteresowania, takich jak:
 - a) zrównoważona dywersyfikacja gospodarek KTZ, w tym ich dalsza integracja z gospodarkami światowymi i regionalnymi; w szczególnym przypadku Grenlandii – potrzeba podnoszenia umiejętności jej siły roboczej;
 - b) umacnianie wymiany, współpracy i partnerstw na rzecz przyspieszenia realizacji celów zrównoważonego rozwoju;
 - c) kształcenie i szkolenie, zdrowie publiczne, turystyka i kultura;
 - d) promowanie zielonej i niebieskiej gospodarki;
 - e) zrównoważone zarządzanie zasobami naturalnymi, w tym zachowanie i zrównoważone wykorzystywanie różnorodności biologicznej i usług ekosystemowych;
 - f) łagodzenie zmiany klimatu i przystosowanie się do skutków zmiany klimatu;
 - g) promowanie działań zmniejszających ryzyko związane z klęskami żywiołowymi;

- h) promowanie działań w zakresie badań naukowych, innowacji i współpracy naukowej;
 - i) dostępność cyfrowa;
 - j) promowanie wymian społecznych, kulturalnych i gospodarczych między KTZ, krajami sąsiadującymi z nimi i innymi partnerami;
 - k) sektor społeczny, mobilność siły roboczej, systemy ochrony socjalnej, kwestie bezpieczeństwa żywności i bezpieczeństwa żywnościowego;
 - l) kwestie dotyczące Arktyki;
 - m) rozwój współpracy regionalnej w regionach Karaibów, Oceanu Indyjskiego, Atlantyku i Pacyfiku;
 - n) rozwój współpracy wewnątrzregionalnej w regionach Arktyki, Karaibów, Oceanu Indyjskiego, Atlantyku i Pacyfiku.
3. Celem współpracy w obszarach będących przedmiotem wspólnego zainteresowania jest promowanie samowystarczalności KTZ i rozwoju zdolności KTZ do opracowywania, wdrażania i monitorowania strategii i polityk określonych w ust. 2.

Artykuł 6

Promowanie stowarzyszenia

1. W celu zacieśnienia wzajemnych stosunków Unia i KTZ dokładają starań, aby rozpropagować informacje na temat stowarzyszenia wśród swoich obywateli, w szczególności poprzez promowanie rozwoju kontaktów i współpracy między władzami, środowiskiem akademickim, społeczeństwem obywatelskim i przedsiębiorstwami z KTZ, z jednej strony, a ich odpowiednikami w Unii, z drugiej strony.

2. KTZ dokładają starań, by wzmocnić i promować swoje stosunki z Unią jako całością. Państwa członkowskie wspierają te starania.

Artykuł 7

Współpraca regionalna, integracja regionalna i współpraca z innymi partnerami

1. Z zastrzeżeniem art. 3 niniejszej decyzji w ramach stowarzyszenia wspiera się wysiłki KTZ na rzecz udziału w odpowiednich międzynarodowych, regionalnych lub subregionalnych inicjatywach w zakresie współpracy, jak również regionalnych lub subregionalnych procesach integracyjnych, zgodnie z ich własnymi aspiracjami i zgodnie z celami i priorytetami określonymi przez właściwe organy KTZ.
2. W tym celu Unia i KTZ mogą prowadzić wymianę informacji i najlepszych praktyk lub ustanowić inne formy bliskiej współpracy i koordynacji z innymi partnerami w kontekście udziału KTZ w organizacjach regionalnych i międzynarodowych, w stosownych przypadkach w drodze umów międzynarodowych.
3. Stowarzyszenie ma służyć wspieraniu współpracy między KTZ a innymi partnerami w dziedzinach współpracy określonych w częściach II i III niniejszej decyzji. W tym zakresie celem stowarzyszenia jest promowanie współpracy między KTZ a regionami najbardziej oddalonymi, o których mowa w art. 349 TFUE, sąsiadującymi z nimi państwami AKP i państwami i terytoriami nienależącymi do grupy państw AKP¹⁷. Aby zrealizować ten cel, Unia usprawnia koordynację i synergie odpowiednimi programami lub instrumentami unijnymi. W stosownych przypadkach Unia stara się także włączać KTZ w prace swoich organów dialogu prowadzonego z sąsiadującymi państwami, zarówno państwami należącymi do grupy państw AKP, jak i państwami lub terytoriami nienależącymi do tej grupy, oraz z regionami najbardziej oddalonymi.

¹⁷ Pojęcie „terytoriów” oznacza 12 brytyjskich KTZ, które są wymienione w załączniku II do Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej w momencie otrzymanej przez Radę Europejską w dniu 29 marca 2017 r. notyfikacji o wystąpieniu Zjednoczonego Królestwa z Unii Europejskiej i Euratomu na podstawie art. 50 Traktatu o Unii Europejskiej.

4. Wspieranie udziału KTZ w odpowiednich organizacjach integracji regionalnej koncentruje się w szczególności na:
- c) budowaniu zdolności odpowiednich organizacji i instytucji regionalnych, których członkami są KTZ;
 - d) inicjatywach regionalnych lub subregionalnych, takich jak realizacja polityk reform sektorowych odnoszących się do obszarów współpracy określonych w częściach II i III niniejszej decyzji;
 - e) świadomości i wiedzy KTZ na temat skutków procesów integracji regionalnej w różnych dziedzinach;
 - f) udziale KTZ w rozwoju rynków regionalnych w ramach organizacji integracji regionalnej;
 - g) inwestycjach transgranicznych między KTZ a krajami sąsiadującymi z nimi.

Artykuł 8

Uczestnictwo w europejskich ugrupowaniach współpracy terytorialnej

Przy stosowaniu art. 7 ust. 1, 2 i 3 niniejszej decyzji inicjatywy w zakresie współpracy lub inne formy współpracy oznaczają również, że organy rządowe, organizacje regionalne i subregionalne, organy lokalne i, w stosownych przypadkach, inne publiczne i prywatne organy lub instytucje (w tym dostawcy usług publicznych) z KTZ mogą uczestniczyć w europejskim ugrupowaniu współpracy terytorialnej (EUWT), z zastrzeżeniem zasad i celów działań w ramach współpracy przewidzianych w niniejszej decyzji i w rozporządzeniu (UE) nr 1302/2013¹⁸ oraz zgodnie z ustaleniami mającymi zastosowanie do państw członkowskich, z którymi KTZ są powiązane.

¹⁸ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1302/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. zmieniające rozporządzenie (WE) nr 1082/2006 w sprawie europejskiego ugrupowania współpracy terytorialnej (EUWT) w celu doprecyzowania, uproszczenia i usprawnienia procesu tworzenia takich ugrupowań oraz ich funkcjonowania, Dz.U. L 347 z 20.12.2013, s. 303.

Artykuł 9

Szczególne traktowanie

1. Stowarzyszenie bierze pod uwagę różnorodność KTZ pod względem rozwoju gospodarczego i zdolności do pełnego czerpania korzyści ze współpracy regionalnej i integracji regionalnej, o których mowa w art. 7.
2. W odniesieniu do odizolowanych KTZ ustanawia się szczególne traktowanie.
3. W celu umożliwienia odizolowanym KTZ przewyciężenia strukturalnych i innych przeszkód w rozwoju, to szczególne traktowanie uwzględnia, między innymi przy ustalaniu wielkości pomocy finansowej i jej warunków, napotykanę przez te KTZ szczególne trudności.
4. KTZ, który uznaje się za odizolowany, to Saint Pierre i Miquelon.

ROZDZIAŁ 2

WSPÓŁPRACA

Artykuł 10

Ogólne podejście

1. Stowarzyszenie opiera się na szerokim dialogu i konsultacjach w kwestiach będących przedmiotem wspólnego zainteresowania między KTZ, państwami członkowskimi, z którymi są one powiązane, oraz Komisją i, w stosownych przypadkach, Europejskim Bankiem Inwestycyjnym (EBI), a także innymi instytucjami i organami UE.

2. KTZ organizują, w stosownych przypadkach, dialog i konsultacje z władzami i podmiotami, takimi jak:
 - a) właściwe organy lokalne i inne organy publiczne;
 - b) partnerzy gospodarczy i społeczni;
 - c) inne odpowiednie podmioty reprezentujące społeczeństwo obywatelskie, takie jak partnerzy zajmujący się zagadnieniami z zakresu środowiska naturalnego, organizacje pozarządowe oraz podmioty odpowiedzialne za wspieranie równości mężczyzn i kobiet.

Artykuł 11

Podmioty współpracy

1. Podmioty współpracy w KTZ obejmują:
 - a) organy rządowe KTZ;
 - b) organy lokalne w KTZ;
 - c) dostawców usług publicznych i organizacje społeczeństwa obywatelskiego, takie jak stowarzyszenia społeczne, stowarzyszenia przedsiębiorców, pracodawców i związki zawodowe, oraz lokalne, krajowe lub międzynarodowe organizacje pozarządowe;
 - d) organizacje regionalne i subregionalne.
2. Państwa członkowskie, z którymi KTZ są powiązane, informują Komisję o organach rządowych i lokalnych, o których mowa w ust. 1 lit. a) i b).

Artykuł 12

Obowiązki podmiotów pozarządowych

1. Podmioty pozarządowe mogą odgrywać rolę w wymianie informacji i konsultacjach dotyczących współpracy, w szczególności tych, które dotyczą przygotowania i wdrażania pomocy, projektów lub programów odnoszących się do współpracy. Mogą im być przekazywane uprawnienia do zarządzania finansami w ramach realizacji takich projektów lub programów na potrzeby wspierania lokalnych inicjatyw w zakresie rozwoju.
2. Podmioty pozarządowe uprawnione do zarządzania zdecentralizowanymi projektami lub programami identyfikuje się w drodze porozumienia między władzami danego KTZ, Komisją i państwem członkowskim, z którym ten KTZ jest powiązany, biorąc pod uwagę odnośną tematykę, ich doświadczenie i dziedzinę działalności. Identyfikację przeprowadza się w każdym KTZ jako element szerszego dialogu i konsultacji, o których mowa w art. 10.
3. Stowarzyszenie ma na celu przyczynienie się do działań KTZ na rzecz wzmocnienia organizacji społeczeństwa obywatelskiego, w szczególności w zakresie ich tworzenia i rozwoju, oraz do rozwoju środowiska umożliwiającego ich udział w opracowywaniu, realizacji oraz ocenie strategii i programów na rzecz rozwoju.

ROZDZIAŁ 3

RAMY INSTYTUCJONALNE STOWARZYSZENIA

Artykuł 13

Zasady przewodnie dialogu

1. Unia, KTZ i państwa członkowskie, z którymi są one powiązane, regularnie prowadzą kompleksowy dialog polityczny.

2. Dialog prowadzony jest w całkowitej zgodności z odpowiednimi uprawnieniami instytucjonalnymi, prawnymi i finansowymi Unii, KTZ i państw członkowskich, z którymi są one powiązane. Dialog jest prowadzony w sposób elastyczny. Może mieć charakter formalny lub nieformalny, odbywa się na odpowiednim szczeblu lub w odpowiedniej formie, i jest prowadzony w ramach, o których mowa w art. 14.
3. Poprzez dialog KTZ mogą w pełni uczestniczyć w realizacji stowarzyszenia.
4. Dialog koncentruje się między innymi na szczególnych zagadnieniach politycznych stanowiących przedmiot wspólnego zainteresowania lub mających ogólne znaczenie dla osiągnięcia celów stowarzyszenia.
5. Dialog z KTZ, w tym z Grenlandią, w szczególności stanowi podstawę szerokiej współpracy i dialogu w obszarach dotyczących m.in. edukacji, energii, zmiany klimatu, przyrody, środowiska, niebieskiej gospodarki, zasobów naturalnych, w tym surowców i stad ryb, transportu morskiego, badań naukowych i innowacji, a także arktycznego wymiaru tych kwestii, stosownie do przypadku.

Artykuł 14

Organy stowarzyszenia

1. Stowarzyszenie ustanawia następujące organy dialogu:
 - a) forum dialogu KTZ–UE („Forum KTZ–UE”), które zbiera się corocznie w składzie władz KTZ, przedstawicieli państw członkowskich i Komisji. Posłowie do Parlamentu Europejskiego, przedstawiciele EBI oraz przedstawiciele regionów najbardziej oddalonych są w stosownych przypadkach włączani w prace Forum KTZ–UE;

- b) Komisja, KTZ i państwa członkowskie, z którymi są one powiązane, prowadzą regularne konsultacje trójstronne. Konsultacje te są organizowane co najmniej cztery razy do roku z inicjatywy Komisji lub na wniosek KTZ i państw członkowskich, z którymi są one powiązane. Państwa członkowskie zostaną odpowiednio poinformowane o wynikach konsultacji;
- c) w porozumieniu między KTZ, państwami członkowskimi, z którymi są one powiązane, oraz Komisją powołane zostają działające w charakterze doradczych grupy robocze, które mają śledzić postępy w realizacji celów stowarzyszenia, w formie stosownej do kwestii, którymi należy się zająć. Posiedzenia tych grup roboczych mogą być zwoływane na wniosek Komisji, państwa członkowskiego lub KTZ. Grupy prowadzą dyskusje techniczne na tematy, które są przedmiotem szczególnego zainteresowania KTZ i państw członkowskich, z którymi są one powiązane, w uzupełnieniu prac podejmowanych przez Forum KTZ–UE lub w ramach konsultacji trójstronnych.
2. Forum KTZ–UE, trójstronnym konsultacjom i grupom roboczym przewodniczy Komisja, która zapewnia również działanie ich sekretariatu. Wytyczne robocze konsultacji trójstronnych są określane wspólnie przez Komisję, KTZ i państwa członkowskie, z którymi są one powiązane. Wytyczne robocze Forum KTZ-UE określane są wspólnie przez Komisję, KTZ i państwa członkowskie, z którymi są one powiązane, oraz inne zainteresowane państwa członkowskie.

CZEŚĆ II

OBSZARY WSPÓŁPRACY NA RZECZ ZRÓWNOWAŻONEGO ROZWOJU W RAMACH STOWARZYSZENIA

ROZDZIAŁ 1

KWESTIE ŚRODOWISKA, ZMIANA KLIMATU, OCEANY I ZMNIEJSZANIE RYZYKA ZWIĄZANEGO Z KLĘSKAMI ŻYWIOŁOWYMI

Artykuł 15

Zasady ogólne

W ramach stowarzyszenia współpraca w dziedzinie przyrody, środowiska, zmiany klimatu i zmniejszania ryzyka związanego z klęskami żywiołowymi może dotyczyć:

- a) wspierania KTZ w działaniach na rzecz określenia i wdrażania polityk, strategii, planów działania i środków;
- b) wspierania KTZ w działaniach na rzecz włączenia się w sieci i inicjatywy regionalne, unijne i globalne;
- c) promowania zrównoważonego wykorzystania zasobów i efektywnego gospodarowania nimi, a także zachęcania do przerywania powiązania wzrostu gospodarczego z degradacją środowiska; oraz
- d) wspierania KTZ w działaniach w roli węzłów regionalnych i centrów doskonałości.

Artykuł 16

Zrównoważone zarządzanie i zachowanie różnorodności biologicznej i usług ekosystemowych

W ramach stowarzyszenia współpraca w dziedzinie zrównoważonego zarządzania i zachowania różnorodności biologicznej i usług ekosystemowych może dotyczyć:

- a) promowania ustanawiania morskich i lądowych obszarów chronionych i skutecznego zarządzania nimi oraz ulepszonych zarządzania istniejącymi obszarami chronionymi;
- b) wspierania zrównoważonego gospodarowania zasobami morskimi i lądowymi, co przyczyni się do ochrony gatunków, siedlisk i funkcji ekosystemu poza obszarami chronionymi, w szczególności gatunków zagrożonych, podatnych na zagrożenia i rzadkich;
- c) wzmocnienia zachowania i zrównoważonego wykorzystania różnorodności biologicznej i ekosystemów środowiska morskiego i lądowego poprzez:
 - (i) rozwiązywanie szerszych problemów dotyczących ekosystemu w kontekście zmiany klimatu poprzez utrzymanie zdrowych i odpornych ekosystemów, wspieranie zielonej i niebieskiej infrastruktury oraz podejścia do przystosowania się do zmiany klimatu i łagodzenia jej skutków opartego na ekosystemie, które często przynosi wiele korzyści;
 - (ii) wzmocnienie zdolności w skali lokalnej, regionalnej lub międzynarodowej poprzez promowanie wymiany informacji, wiedzy, w tym wiedzy tubylczej, tradycyjnej i lokalnej, oraz najlepszych praktyk między wszystkimi zainteresowanymi stronami, w tym organami publicznymi, właścicielami gruntów, sektorem prywatnym, naukowcami i społeczeństwem obywatelskim;
 - (iii) wzmocnienie istniejących programów ochrony przyrody i związanych z nimi działań zarówno wewnątrz, jak i na zewnątrz obszarów chronionych;
 - (iv) poszerzenie bazy wiedzy i wypełnienie luk w wiedzy, w tym oszacowanie wartości funkcji i usług ekosystemu oraz opracowanie długoterminowych programów monitorowania rozwoju gatunków i ekosystemów;

- d) zachęcania i ułatwiania współpracy regionalnej w celu rozwiązania kwestii, takich jak inwazyjne gatunki obce lub skutki zmiany klimatu i zrównowazona ochrona oceanów;
- e) opracowania mechanizmów lepszego mobilizowania zasobów, w tym płatności za usługi ekosystemowe.

Artykuł 17

Zrównowazona gospodarka leśna

W ramach stowarzyszenia współpraca w dziedzinie zrównowazonej gospodarki leśnej może dotyczyć promowania ochrony lasów i zrównowazonego gospodarowania nimi, w tym ich roli w ochronie środowiska przed erozją, w zwalczaniu pustynnienia, zalesianiu oraz kontroli wywozu drewna.

Artykuł 18

Zintegrowane zarządzanie strefą przybrzeżną

W ramach stowarzyszenia współpraca w dziedzinie zintegrowanego zarządzania strefą przybrzeżną może dotyczyć:

- a) wspierania działań KTZ na rzecz skutecznego zrównowazonego zarządzania strefą morską i przybrzeżną polegającego na opracowywaniu strategicznego i zintegrowanego podejścia do planowania i zarządzania w odniesieniu do strefy morskiej i przybrzeżnej, w tym wspierania długoterminowych programów monitorowania;
- b) połączenia działalności gospodarczej i społecznej w dziedzinach, takich jak rybołówstwo i akwakultura, turystyka, transport morski i rolnictwo z potencjałem stref morskich i przybrzeżnych w zakresie energii ze źródeł odnawialnych, zasobów wodnych oraz surowców, z uwzględnieniem skutków zmiany klimatu oraz działalności człowieka.

Artykuł 19

Oceany

1. W ramach stowarzyszenia współpraca w dziedzinie międzynarodowego zarządzania oceanami może dotyczyć:
 - a) wzmocnienia dialogu w kwestiach będących przedmiotem wspólnego zainteresowania w tej dziedzinie;
 - b) promowania wiedzy o morzu i biotechnologii morskiej, energii oceanicznej i nadzoru morskiego, zarządzania strefą przybrzeżną i zarządzania opartego na ekosystemie, w tym poprzez monitorowanie ekosystemów morskich;
 - c) promowania zintegrowanego podejścia na poziomie regionalnym i międzynarodowym;
 - d) aktywnego promowania dobrych rządów, najlepszych praktyk i odpowiedzialnego zarządzania rybołówstwem w ramach ochrony stad i zrównoważonego zarządzania nimi, łącznie ze stadami będącymi przedmiotem wspólnego zainteresowania oraz stadami zarządzanymi przez regionalne organizacje ds. zarządzania rybołówstwem;
 - e) lokalnego rozwoju odpowiedzialnych sektorów przetwórstwa rybnego;
 - f) dialogu i współpracy dotyczących ochrony stad ryb, w tym środków służących zwalczaniu nielegalnych, nieraportowanych i nieuregulowanych połowów i skutecznego współdziałania z regionalnymi organizacjami ds. zarządzania rybołówstwem i w ramach tych organizacji. Dialog i współpraca obejmują programy kontroli i inspekcji, zachęty i obowiązki w celu skuteczniejszego zarządzania rybołówstwem i środowiskiem przybrzeżnym w perspektywie długoterminowej.
2. W kontekście stowarzyszenia oraz przy równoczesnym zapewnieniu zgodności i komplementarności z obowiązującymi umowami o partnerstwie w sprawie połowów współpraca, o której mowa w ust. 1 lit. d) i f), opiera się na następujących zasadach:
 - a) zobowiązanie do odpowiedzialnego zarządzania rybołówstwem i odpowiedzialnych praktyk połowowych;

- b) powstrzymanie się od środków lub działań, które są niezgodne z zasadami zrównoważonej eksploatacji zasobów rybołówstwa i zrównoważonego rozwoju lokalnego;
- c) przy uwzględnieniu istniejących lub ewentualnych przyszłych dwustronnych umów o partnerstwie w sprawie połowów między Unią a KTZ Unia i KTZ dążą do regularnych wzajemnych konsultacji w zakresie ochrony żywych zasobów morza i zarządzania nimi oraz do wymiany informacji na temat bieżącego stanu zasobów na forum właściwych organów stowarzyszenia przewidzianych w art. 14.

Artykuł 20

Zrównoważona gospodarka wodna

1. W ramach stowarzyszenia Unia i KTZ mogą współpracować w dziedzinie zrównoważonej gospodarki wodnej za pomocą polityki wodnej i rozwoju instytucjonalnego, ochrony zasobów wodnych, zaopatrzenia w wodę na obszarach wiejskich i miejskich do użytku domowego, przemysłowego lub rolnego, składowania i dystrybucji zasobów wodnych i zarządzania nimi, zmniejszenia utraty wody i efektywnego gospodarowania wodą oraz zarządzania ściekami.
2. W zakresie sektora zaopatrzenia w wodę i usług sanitarnych szczególną uwagę zwraca się na dostęp do czystej i przystępnej cenowo wody pitnej i usług sanitarnych w obszarach zaniedbanych pod tym względem i w obszarach szczególnie narażonych na klęski żywiołowe, przyczyniający się bezpośrednio do rozwoju zasobów ludzkich poprzez poprawę stanu zdrowia i zwiększenie wydajności.
3. Współpraca w tych dziedzinach opiera się na zasadzie, że ciągła potrzeba zapewnienia świadczenia podstawowych usług zaopatrzenia w wodę i usług sanitarnych na ludność zarówno miejską, jak i wiejską, musi być zaspokajana w sposób zrównoważony pod względem środowiskowym. Priorytet należy nadać rozwojowi aktywnego i wrażliwego na klimat gospodarowania zasobami wodnymi.

Artykuł 21

Gospodarowanie odpadami

W ramach stowarzyszenia współpraca w dziedzinie gospodarowania odpadami może dotyczyć promowania stosowania najlepszych praktyk w dziedzinie ochrony środowiska we wszystkich działaniach związanych z gospodarowaniem odpadami. Taka współpraca może również dotyczyć zmniejszania ilości odpadów, w tym odpadów z tworzyw sztucznych w oceanach, recyklingu lub innych procesów odzysku, na przykład odzysku energii i unieszkodliwiania odpadów.

Artykuł 22

Energia

W ramach stowarzyszenia współpraca w dziedzinie zrównoważonej energii może dotyczyć:

- a) produkcji i dystrybucji zrównoważonej energii oraz dostępu do niej, w szczególności rozwijania, promowania, wykorzystania i składowania niskoemisyjnej energii ze źródeł odnawialnych;
- b) polityki i przepisów energetycznych, w szczególności opracowania polityki i przyjęcia przepisów gwarantujących przystępne cenowo i zrównoważone ceny energii;
- c) efektywności energetycznej, w szczególności opracowania i wprowadzenia standardów w zakresie efektywności energetycznej oraz wdrażania działań na rzecz podnoszenia efektywności energetycznej w różnych sektorach (przemysłowym, handlowym, publicznym i gospodarstwach domowych), jak również towarzyszących działań edukacyjnych i uświadamiających;
- d) transportu, w szczególności rozwoju, promocji i wykorzystywania bardziej przyjaznych dla środowiska środków transportu publicznego i prywatnego, takich jak pojazdy hybrydowe, elektryczne lub napędzane wodorem, programów w zakresie wspólnych przejazdów samochodem (*carpooling*) i jazdy na rowerze;
- e) planowania i zabudowy przestrzeni miejskiej, w szczególności promocji i wprowadzania wysokich środowiskowych norm jakości i dobrej charakterystyki energetycznej w zakresie planowania i zabudowy przestrzeni miejskiej; oraz

- f) turystyki, w szczególności promowania samowystarczalnej pod względem energetycznym (opartej na energii ze źródeł odnawialnych) lub zielonej infrastruktury turystycznej.

Artykuł 23

Surowce

W ramach stowarzyszenia współpraca w dziedzinie surowców, w tym metali ziem rzadkich, może dotyczyć promowania sektora surowców, który jest zrównoważony, jeżeli chodzi o wszystkie działania związane z górnictwem, oraz który ma na celu:

- a) wydajne i optymalne wykorzystanie zasobów;
- b) propagowanie odpowiedzialnej konsumpcji i recyklingu;
- c) rozwój i wzmocnienie ochrony środowiska na szczeblu lokalnym i regionalnym;
- d) przyjazne dla środowiska postępowanie z surowcami i ich eksploatację;
- e) wzmacnianie zdolności, szkoleń, innowacji, badań naukowych i działań w zakresie przedsiębiorczości w odniesieniu do eksploatacji surowców i ich wydobycia na poziomie lokalnym, regionalnym i krajowym, zgodnie z międzynarodowymi normami pracy;
- f) zrównoważone zarządzanie społeczno-gospodarczymi skutkami eksploatacji i wydobycia surowców;
- g) uwzględnianie opinii zainteresowanych stron zaangażowanych w działalność związaną z surowcami.

Artykuł 24

Zmiana klimatu

W ramach stowarzyszenia współpraca w dziedzinie zmiany klimatu ma na celu wspieranie inicjatyw KTZ dotyczących łagodzenia zmiany klimatu i przystosowania się do jej niekorzystnych skutków i może obejmować:

- a) przygotowanie dowodów; określenie najważniejszych zagrożeń i terytorialnych, regionalnych lub międzynarodowych działań, planów lub środków na rzecz przystosowania się do zmiany klimatu lub łagodzenia jej niekorzystnych skutków;
- b) wspomaganie wysiłków krajów partnerskich mających na celu wypełnienie ciężących na nich zobowiązań w zakresie zmiany klimatu zgodnie z porozumieniem klimatycznym z Paryża;
- c) włączenie kwestii przystosowania się do zmiany klimatu i łagodzenia jej skutków do polityk i strategii publicznych;
- d) opracowanie i identyfikację danych i wskaźników statystycznych jako podstawowych narzędzi do tworzenia polityki i jej wdrażania; oraz
- e) wspieranie udziału KTZ w regionalnym i międzynarodowym dialogu w celu ułatwiania współpracy, w tym wymiany wiedzy i doświadczeń.

Artykuł 25

Zmniejszanie ryzyka związanego z klęskami żywiołowymi

W ramach stowarzyszenia współpraca w dziedzinie zmniejszania ryzyka związanego z klęskami żywiołowymi może dotyczyć:

- a) rozwoju lub doskonalenia systemów, w tym infrastruktury, służących zapobieganiu klęskom żywiołowym i gotowości na ich wystąpienie, w tym systemów przewidywania i wczesnego ostrzegania, w celu ograniczenia następstw klęsk żywiołowych;
- b) rozwoju szczegółowej wiedzy na temat narażenia na klęski i obecnych zdolności reagowania w KTZ oraz w regionach, w których są one położone;
- c) wzmocnienia istniejących środków zapobiegania klęskom żywiołowym i przygotowania na nie na poziomie lokalnym, krajowym i regionalnym;

- d) poprawy zdolności zainteresowanych podmiotów do reagowania, aby ich działania były bardziej skoordynowane, skuteczne i efektywne;
- e) udoskonalenia podnoszenia świadomości i informowania społeczeństwa w zakresie narażenia na zagrożenia, zapobiegania klęskom żywiołowym oraz gotowości i reagowania na nie, z należyтым uwzględnieniem szczególnych potrzeb osób z niepełnosprawnościami;
- f) wzmocnienia współpracy między kluczowymi podmiotami zaangażowanymi w ochronę ludności;
- g) propagowania inicjatyw na rzecz zmniejszania ryzyka związanego z klęskami żywiołowymi, takich jak ramy z Sendai dotyczące ograniczania ryzyka klęsk żywiołowych w latach 2015–2030; oraz
- h) wspierania udziału KTZ w organach na szczeblu regionalnym, europejskim lub międzynarodowym w celu umożliwienia bardziej regularnej wymiany informacji oraz ściślejszej współpracy między różnymi partnerami w przypadku klęski żywiołowej.

ROZDZIAŁ 2

DOSTĘPNOŚĆ

Artykuł 26

Cele ogólne

- 1. W ramach stowarzyszenia współpraca w dziedzinie dostępności ma na celu:
 - a) zapewnienie szerszego dostępu KTZ do globalnych sieci transportowych; oraz
 - b) zapewnienie szerszego dostępu KTZ do technologii i usług informacyjno-komunikacyjnych.

2. Współpraca w kontekście, o którym mowa w ust. 1, może obejmować:
 - a) rozwój polityki i rozwój instytucjonalny;
 - b) transport drogowy, kolejowy, lotniczy, morski lub śródlądowy;
 - c) pojemność magazynową w portach morskich i lotniczych; oraz
 - d) bezpieczeństwo dostaw dla obszarów oddalonych i odizolowanych wysp.

Artykuł 27

Transport morski

1. W ramach stowarzyszenia współpraca w dziedzinie transportu morskiego ma na celu rozwijanie i wspieranie racjonalnych pod względem kosztów i wydajnych usług transportu morskiego w KTZ i może dotyczyć:
 - a) propagowania efektywnych i niskoemisyjnych przewozów ładunków przy zastosowaniu realnych z ekonomicznego i handlowego punktu widzenia stawek;
 - b) ułatwiania większego udziału KTZ w międzynarodowych usługach żeglugi morskiej;
 - c) wspierania programów regionalnych;
 - d) wsparcia dla zaangażowania lokalnego sektora prywatnego w żeglugę morską; oraz
 - e) rozwoju zrównoważonej i odpornej infrastruktury.
2. Unia i KTZ propagują bezpieczeństwo statków i załóg oraz zapobieganie zanieczyszczeniu środowiska.

3. Unia i KTZ propagują bezpieczeństwo i ochronę na morzu, ochronę środowiska morskiego, warunki życia i pracy na pokładzie zgodnie z odpowiednimi konwencjami międzynarodowymi i ramami prawnymi UE.

Artykuł 28

Transport lotniczy

W ramach stowarzyszenia współpraca w dziedzinie transportu lotniczego może dotyczyć:

- a) reformy i modernizacji branż transportu lotniczego KTZ;
- b) promowania handlowej prężności i konkurencyjności sektorów transportu lotniczego KTZ;
- c) ułatwiania inwestycji dokonywanych przez sektor prywatny i uczestnictwa tego sektora; oraz
- d) promowania wymiany wiedzy oraz dobrych praktyk biznesowych przy uwzględnieniu kwestii związanych ze zrównoważonym rozwojem i łagodzeniem zmiany klimatu.

Artykuł 29

Bezpieczeństwo i ochrona transportu lotniczego

W ramach stowarzyszenia współpraca w dziedzinach bezpieczeństwa i ochrony transportu lotniczego ma na celu wspieranie KTZ w ich wysiłkach na rzecz zapewnienia zgodności z odpowiednimi normami międzynarodowymi i unijnymi i może obejmować między innymi:

- a) wdrażanie unijnego systemu bezpieczeństwa lotniczego oraz w stosownych przypadkach norm międzynarodowych;
- b) wdrażanie systemów ochrony portów lotniczych i wzmocnienie zdolności organów lotnictwa cywilnego do zarządzania wszystkimi aspektami bezpieczeństwa operacyjnego znajdującymi się pod ich kontrolą; oraz
- c) rozwój infrastruktury i zasobów ludzkich.

Artykuł 30

Usługi z zakresu technologii informacyjno-komunikacyjnych

W ramach stowarzyszenia współpraca w dziedzinie usług z zakresu technologii informacyjno-komunikacyjnych (ICT) ma na celu zajęcie się przepaścią cyfrową i zachęcanie do zwiększenia w KTZ dostępności cyfrowej, pobudzenia innowacji, wzrostu gospodarczego oraz poprawy codziennego życia obywateli i przedsiębiorstw, w tym promowanie dostępności dla osób z niepełnosprawnościami. Współpraca jest w szczególności ukierunkowana na wzmocnienie zdolności regulacyjnych KTZ i może wspierać rozszerzenie sieci i usług ICT, w tym odpowiednich i niezawodnych sieci łączności elektronicznej, w celu zapewnienia, aby osoby fizyczne i przedsiębiorstwa z KTZ mogły korzystać z usług cyfrowych, poprzez następujące środki:

- a) stworzenie przewidywalnego otoczenia regulacyjnego dotrzymującego kroku rozwojowi technologicznemu, pobudzającego wzrost i innowacje oraz sprzyjającego konkurencji i ochronie konsumentów;
- b) dialog w zakresie różnych aspektów politycznych dotyczących promocji i monitorowania społeczeństwa informacyjnego;
- c) wymianę informacji w zakresie norm i kwestii interoperacyjności;
- d) promowanie współpracy w dziedzinie badań ICT oraz w dziedzinie infrastruktury badawczych opartych na ICT;
- e) rozwój usług i aplikacji w obszarach o dużym znaczeniu dla społeczeństwa;
- f) kształcenie i szkolenie, zwłaszcza dla młodych ludzi.

ROZDZIAŁ 3

BADANIA NAUKOWE I INNOWACJE

Artykuł 31

Współpraca w dziedzinie badań naukowych i innowacji

W ramach stowarzyszenia współpraca w dziedzinie badań naukowych i innowacji może obejmować naukę, energię, zmianę klimatu, odporność na klęski żywiołowe, zasoby naturalne, w tym surowce, oraz zrównoważone wykorzystanie żywych zasobów.

Może obejmować również technologię, w tym technologie informacyjno-komunikacyjne, w celu przyczynienia się do zrównoważonego rozwoju KTZ oraz promowania ich roli jako węzłów regionalnych i centrów doskonałości, a także do konkurencyjności przemysłu w KTZ.

W szczególności współpraca może dotyczyć:

- a) dialogu, koordynacji i tworzenia synergii między politykami i inicjatywami KTZ i Unii dotyczącymi nauki, technologii i innowacji;
- b) polityki i rozwoju instytucjonalnego w ramach KTZ oraz wspólnych działań na szczeblu lokalnym, krajowym lub regionalnym, w celu rozwijania nauki, technologii i innowacji i ich stosowania;
- c) współpracy między podmiotami prawnymi z KTZ, Unii, państw członkowskich i państw trzecich;

- d) uczestnictwa poszczególnych naukowców, instytucji badawczych i podmiotów prawnych z KTZ w europejskich programach ramowych w zakresie badań naukowych i innowacji oraz w Programie na rzecz konkurencyjności przedsiębiorstw oraz małych i średnich przedsiębiorstw (COSME), ustanawiając również połączenia z działaniami już wspieranymi w ramach tych programów w celu zapewnienia komplementarności działań; oraz
- e) szkolenia, międzynarodowej mobilności i wymiany naukowców z KTZ.

ROZDZIAŁ 4

MŁODZIEŻ, EDUKACJA, SZKOLENIE, OCHRONA PRAW DZIECKA, ZDROWIE, ZATRUDNIENIE, ZABEZPIECZENIE SPOŁECZNE, BEZPIECZEŃSTWO ŻYWNOŚCI I BEZPIECZEŃSTWO ŻYWNOŚCIOWE

Artykuł 32

Młodzież

Stowarzyszenie ma na celu wzmocnienie więzi między młodymi ludźmi zamieszkałymi w KTZ i w Unii, między innymi poprzez promowanie mobilności edukacyjnej młodych ludzi z KTZ i przez wspieranie wzajemnego zrozumienia między młodymi ludźmi.

Artykuł 33

Kształcenie i szkolenie

1. W ramach stowarzyszenia współpraca w dziedzinie kształcenia i szkolenia może obejmować:

- a) zapewnianie wysokiej jakości edukacji włączającej na poziomie podstawowym, średnim i wyższym oraz w dziedzinie kształcenia i szkolenia zawodowego; oraz
 - b) wspieranie KTZ w opracowywaniu i wdrażaniu polityki edukacyjnej i polityki w zakresie szkolenia zawodowego.
2. Unia zapewnia, by organy i instytucje edukacyjne z KTZ mogły uczestniczyć w unijnych inicjatywach w zakresie współpracy dotyczących edukacji na tych samych warunkach co organy i instytucje edukacyjne i w dziedzinie szkolenia zawodowego z państw członkowskich.

Artykuł 34

Ochrona praw dziecka

1. W kontekście stowarzyszenia Unia zapewnia kompleksową ochronę i promowanie praw dziecka w KTZ, zwracając szczególną uwagę na kwestie dziewcząt i chłopców znajdujących się w niekorzystnej i trudnej sytuacji oraz zepchniętych na margines, tak aby zapewnić, by żadne dziecko nie pozostało bez opieki.
2. Celem stowarzyszenia jest przyjęcie uwzględniającego cykl życiowy podejścia do rozwoju dziecka w celu zapewnienia, by prawa i potrzeby dzieci były uznawane i egzekwowane w sposób odpowiedni dla danej płci i danego wieku. Uznaje, że to podejście ma kluczowe znaczenie dla przejścia do dorosłości i dla rozwoju społecznego.

Artykuł 35

Zatrudnienie i polityka społeczna

1. Unia i KTZ utrzymują dialog w dziedzinie zatrudnienia i polityki społecznej w celu przyczynienia się do rozwoju gospodarczego i społecznego KTZ oraz promowania godnej pracy w KTZ oraz w regionach, w których są one położone. Taki dialog ma również na celu wspieranie wysiłków władz KTZ na rzecz opracowania polityki i ustawodawstwa w tym obszarze przy uwzględnieniu dialogu ustanowionego przez KTZ z Międzynarodową Organizacją Pracy.

2. Dialog ten polega głównie na wymianie informacji i najlepszych praktyk dotyczących polityki i ustawodawstwa z zakresu zatrudnienia i polityki społecznej, które są przedmiotem wspólnego zainteresowania Unii i KTZ. W tym kontekście bierze się pod uwagę obszary, takie jak rozwój umiejętności, ochrona socjalna, dialog społeczny, równość szans, niedyskryminacja i dostępność dla osób z niepełnosprawnościami, bezpieczeństwo i higiena pracy oraz inne normy pracy.

Artykuł 36

Zdrowie publiczne, bezpieczeństwo żywności, bezpieczeństwo żywnościowe i bezpieczna dieta

W ramach stowarzyszenia współpraca w dziedzinie zdrowia publicznego i bezpieczeństwa żywności ma na celu między innymi zmniejszenie obciążeń związanych z chorobami zakaźnymi i niezakaźnymi oraz w szczególności rozwinięcie, wzmocnienie, i utrzymanie zdolności KTZ w zakresie nadzoru epidemiologicznego, monitorowania, wczesnego ostrzegania, oceny ryzyka i reagowania na poważne transgraniczne zagrożenia zdrowia poprzez środki obejmujące między innymi:

- a) działania mające na celu poprawę gotowości i planowania reakcji na nadzwyczajne sytuacje zdrowotne, takie jak epidemie chorób zakaźnych, w tym poprzez wdrożenie Międzynarodowych przepisów zdrowotnych, zapewnienie interoperacyjności między służbą zdrowia a innymi sektorami oraz poprzez ciągłe świadczenie kluczowych usług i dostarczanie kluczowych produktów, a także zajęcie się wyzwaniami związanymi z oddaleniem geograficznym;
- b) budowanie zdolności poprzez wzmocnienie sieci kontaktów w dziedzinie zdrowia publicznego na szczeblu regionalnym, ułatwianie wymiany informacji między ekspertami i promowanie odpowiednich szkoleń, w tym w dziedzinie bezpieczeństwa żywności;
- c) rozwój narzędzi i platform komunikacyjnych, w tym systemów wczesnego ostrzegania, jak również programów e-uczenia się dostosowanych do konkretnych potrzeb KTZ;

- d) działania mające na celu zapobieganie przypadkom epidemii chorób wywoływanych przez żywność i zmniejszanie liczby tych przypadków oraz zajęcie się kwestiami bezpieczeństwa żywności, bezpieczeństwa żywnościowego i bezpiecznej diety;
- e) działania mające na celu ograniczenie obciążeń związanych z chorobami niezakaźnymi w ramach realizacji celów zrównoważonego rozwoju.

ROZDZIAŁ 5

KULTURA I TURYSTYKA

Artykuł 37

Wymiana kulturalna i dialog

1. W ramach stowarzyszenia współpraca w dziedzinie wymiany kulturalnej i dialogu może dotyczyć:
 - a) autonomicznego rozwoju KTZ, będącego procesem, który koncentruje się na narodach i jest zakorzeniony w kulturze każdego z nich;
 - b) wspierania polityki i środków przyjętych przez właściwe organy KTZ w celu wzmocnienia zasobów ludzkich KTZ, podniesienia ich własnych zdolności twórczych i wspierania ich tożsamości kulturowej;
 - c) udziału ludności w procesie rozwoju;
 - d) zwiększania – poprzez dialog – wzajemnego zrozumienia i intensywniejszej wymiany informacji w kwestiach związanych z kulturą i przekazem audiowizualnym.

2. Poprzez współpracę Unia i KTZ dążą do pobudzenia wymiany kulturalnej między sobą poprzez:
 - a) współpracę między sektorem kultury i sektorem kreatywnym wszystkich partnerów;
 - b) promowanie rozpowszechniania dzieł kultury i utworów oraz mobilności podmiotów działających w sektorze kultury i w sektorze kreatywnym;
 - c) współpracę polityczną w celu wspierania rozwoju polityki, innowacji, zdobywania publiczności i nowych modeli biznesowych.

Artykuł 38

Współpraca w sprawach audiowizualnych

1. W ramach stowarzyszenia współpraca w dziedzinie audiowizualnej ma na celu wzajemne promowanie produkcji audiowizualnych i może obejmować następujące działania:
 - a) współpracę i wymianę między branżami nadawczymi;
 - b) zachęcanie do wymiany utworów audiowizualnych;
 - c) wymianę między właściwymi organami informacji i poglądów na temat polityki audiowizualnej i nadawczej oraz ram regulacyjnych;
 - d) zachęcanie do odwiedzania i uczestnictwa w międzynarodowych imprezach organizowanych na własnych terytoriach, jak również w państwach trzecich.
2. Powstałe w koprodukcji utwory audiowizualne są uprawnione do korzystania z wszelkich programów promocji lokalnych lub regionalnych treści kulturowych, ustanowionych w Unii, KTZ i państwach członkowskich, z którymi są one powiązane.

Artykuł 39

Sztuki widowiskowe

W ramach stowarzyszenia współpraca w dziedzinie sztuk widowiskowych może dotyczyć:

- a) ułatwiania intensywniejszych kontaktów między osobami uczestniczącymi w sztukach widowiskowych poprzez wymianę pracowników z branży i szkolenia, w tym uczestnictwo w przesłuchaniach, rozwój i propagowanie tworzenia sieci kontaktów;
- b) popierania wspólnej produkcji producentów z jednego lub kilku państw członkowskich Unii i jednego lub kilku KTZ; oraz
- c) zachęcania do opracowywania międzynarodowych norm technologicznych w dziedzinie teatru oraz używania znaków scenicznych, także za pośrednictwem odpowiednich organów normalizacyjnych.

Artykuł 40

Ochrona dziedzictwa kulturowego i zabytków historycznych

W ramach stowarzyszenia współpraca w dziedzinie materialnego i niematerialnego dziedzictwa kulturowego i zabytków historycznych ma na celu umożliwienie wymiany wiedzy i najlepszych praktyk poprzez:

- a) ułatwianie wymian ekspertów;
- b) współpracę w dziedzinie szkolenia zawodowego;
- c) podnoszenie świadomości na szczeblu lokalnym; oraz
- d) doradztwo w zakresie ochrony zabytków historycznych i obszarów chronionych oraz w zakresie ustawodawstwa i wdrażania środków dotyczących dziedzictwa, w szczególności jego integracji w życiu lokalnym.

Artykuł 41

Turystyka

W ramach stowarzyszenia współpraca w dziedzinie turystyki może obejmować:

- a) środki mające na celu określenie, dostosowanie i rozwój polityki w zakresie turystyki zrównoważonej;
- b) środki i działania rozwijające i wspierające turystykę zrównoważoną;
- c) środki mające na celu zintegrowanie turystyki zrównoważonej z życiem społecznym, kulturalnym i gospodarczym obywateli KTZ.

ROZDZIAŁ 6

WALKA Z PRZESTĘPCZOŚCIĄ ZORGANIZOWANĄ

Artykuł 42

Walka z przestępczością zorganizowaną, handlem ludźmi, niegodziwym traktowaniem dzieci w celach seksualnych, seksualnym wykorzystywaniem, przemocą na tle płciowym, terroryzmem i korupcją

1. W ramach stowarzyszenia współpraca w dziedzinie przestępczości zorganizowanej może obejmować:
 - a) rozwój innowacyjnych i skutecznych środków współpracy policyjnej i sądowej, w tym współpracy z innymi zainteresowanymi stronami, takimi jak społeczeństwo obywatelskie i krajowe instytucje praw człowieka, w zakresie zapobiegania przestępczości zorganizowanej, handlowi ludźmi, niegodziwemu traktowaniu dzieci w celach seksualnych, seksualnemu wykorzystywaniu, przemocy na tle płciowym, terroryzmowi i korupcji oraz w zakresie walki z tymi zjawiskami; oraz

- b) wsparcie w celu zwiększenia skuteczności polityk KTZ w zakresie zapobiegania i walki z przestępczością zorganizowaną, handlem ludźmi, niegodziwym traktowaniem dzieci w celach seksualnych, seksualnym wykorzystywaniem, przemocą na tle płciowym, terroryzmem i korupcją, jak również produkcją, dystrybucją i przemytem wszystkich rodzajów środków odurzających i substancji psychotropowych, aby zapobiegać używaniu narkotyków i szkodom spowodowanym narkotykami i ograniczać te zjawiska, biorąc pod uwagę prace przeprowadzone w tej dziedzinie przez organy międzynarodowe, między innymi poprzez:
- (i) szkolenie i budowanie zdolności w zakresie zapobiegania przestępczości zorganizowanej, w tym handlowi ludźmi, niegodziwemu traktowaniu dzieci w celach seksualnych, seksualnemu wykorzystywaniu, przemocy na tle płciowym, terroryzmowi i korupcji, oraz walki z tymi zjawiskami;
 - (ii) zapobieganie, w tym szkolenia, edukację i promocję zdrowia, leczenie i rehabilitację osób uzależnionych od narkotyków, włącznie z projektami ponownej integracji osób uzależnionych od narkotyków ze środowiskiem społecznym i środowiskiem pracy;
 - (iii) rozwój skutecznych środków egzekwowania prawa;
 - (iv) pomoc techniczną, finansową i administracyjną na rzecz rozwoju skutecznej polityki i ustawodawstwa w zakresie handlu ludźmi, a w szczególności kampanii informacyjnych, mechanizmów ukierunkowanej pomocy i systemów ochrony ofiar, z udziałem wszystkich zainteresowanych stron i społeczeństwa obywatelskiego;
 - (v) pomoc techniczną, finansową i administracyjną odnoszącą się do zapobiegania, leczenia i zmniejszania szkód związanych z używaniem narkotyków;
 - (vi) pomoc techniczną wspierającą opracowywanie ustawodawstwa i polityki w zakresie zwalczania niegodziwego traktowania dzieci w celach seksualnych, seksualnego wykorzystywania i przemocy na tle płciowym; oraz
 - (vii) pomoc techniczną oraz szkolenia na rzecz wspierania budowania zdolności i wspierania zapewniania zgodności z międzynarodowymi standardami zwalczania korupcji, w szczególności ze standardami określonymi w Konwencji Narodów Zjednoczonych przeciwko korupcji.

2. W ramach stowarzyszenia KTZ współpracują z Unią w zakresie przeciwdziałania praniu pieniędzy i finansowaniu terroryzmu zgodnie z art. 72.

CZEŚĆ III

HANDEL I WSPÓŁPRACA W ZAKRESIE HANDLU

TYTUŁ I

PRZEPISY OGÓLNE

Artykuł 43

Cele szczegółowe

Cele handlu i współpracy związanej z handlem między Unią a KTZ to:

- a) promowanie rozwoju gospodarczego i społecznego KTZ przez ustanowienie ścisłych stosunków gospodarczych między nimi a Unią jako całością;
- b) stymulowanie skutecznej integracji KTZ z gospodarką regionalną i światową oraz rozwoju handlu towarami i usługami;
- c) wspieranie KTZ w tworzeniu korzystnego klimatu inwestycyjnego w celu wspierania rozwoju gospodarczego i społecznego KTZ;
- d) promowanie stabilności, integralności i przejrzystości globalnego systemu finansowego i dobrych rządów w dziedzinie opodatkowania;
- e) wspieranie procesu dywersyfikacji gospodarek KTZ;

- f) wspieranie zdolności KTZ do formułowania i wdrażania polityk koniecznych do rozwoju handlu towarami i usługami;
- g) wspieranie potencjału KTZ w zakresie wywozu i handlu;
- h) w stosownych przypadkach, wsparcie starań KTZ na rzecz dostosowania lokalnych przepisów do przepisów unijnych lub uspoźnienia tych przepisów;
- i) zapewnienie możliwości ukierunkowanej współpracy i dialogu z Unią w dziedzinie handlu i kwestii związanych z handlem;
- j) zachęcanie KTZ do wyrażania opinii w kontekście wszelkich istotnych działań w zakresie konsultacji publicznych lub wszelkich istniejących odpowiednich narzędzi związanych z kształtowaniem i oceną skutków negocjacji dotyczących unijnych umów o wolnym handlu; oraz
- k) w stosownych przypadkach, uwzględnianie KTZ w analizach skutków opracowywanych przy rozpoczynaniu i prowadzeniu przez UE negocjacji dotyczących umów o wolnym handlu.

TYTUŁ II
UZGODNIENIA W ZAKRESIE HANDLU TOWARAMI
I USŁUGAMI ORAZ PRZEDSIĘBIORCZOŚCI

ROZDZIAŁ 1

UZGODNIENIA W ZAKRESIE HANDLU TOWARAMI

Artykuł 44

Swobodny dostęp dla towarów pochodzących

1. Produkty pochodzące z KTZ są przywożone do Unii bez należności celnych przywozowych.
2. Definicja produktów pochodzących oraz odnoszące się do nich metody współpracy administracyjnej są określone w załączniku II.

Artykuł 45

Ograniczenia ilościowe oraz środki o skutku równoważnym

1. Unia nie stosuje w odniesieniu do przywozu produktów pochodzących z KTZ żadnych ograniczeń ilościowych ani środków o skutku równoważnym.
2. Ust. 1 nie wyklucza zakazów ani ograniczeń dotyczących przywozu, wywozu lub tranzytu towarów, jeżeli są one uzasadnione względami moralności publicznej lub porządku publicznego, ochrony zdrowia i życia ludzi, zwierząt i roślin, ochrony narodowych dóbr kultury posiadających wartość artystyczną, historyczną lub archeologiczną, zachowania wyczerpywalnych zasobów naturalnych lub ochrony własności przemysłowej i handlowej.

3. Zakazy lub ograniczenia, o których mowa w ust. 2, w żadnym wypadku nie stanowią arbitralnej lub nieuzasadnionej dyskryminacji lub ogólnego ukrytego ograniczenia w handlu.

Artykuł 46

Środki przyjęte przez KTZ

1. Władze KTZ mogą w odniesieniu do przywozu produktów pochodzących z Unii utrzymać lub wprowadzić takie należności celne lub ograniczenia ilościowe, jakie uznają za konieczne w świetle ich potrzeb w zakresie rozwoju.
2. W odniesieniu do obszarów objętych niniejszym rozdziałem KTZ stosują wobec Unii traktowanie nie mniej korzystne niż uprzywilejowane traktowanie mające zastosowanie do dużych gospodarek handlowych, zgodnie z definicją w ust. 4.
3. Ust. 2 nie stanowi przeszkody dla KTZ w zapewnieniu niektórym innym KTZ lub innym krajom rozwijającym się bardziej korzystnego traktowania niż traktowanie przyznane Unii.
4. Do celów niniejszego tytułu „duża gospodarka handlowa” oznacza jakikolwiek kraj rozwinięty lub jakikolwiek kraj, którego udział w światowym wywozie towarów przekracza jeden procent, lub, bez uszczerbku dla ust. 3, jakąkolwiek grupę krajów działających indywidualnie, wspólnie lub w ramach umowy o integracji gospodarczej, której wspólny udział w światowym wywozie towarów przekracza 1,5 %. Do tego obliczenia wykorzystuje się najnowsze dostępne oficjalne dane WTO na temat wiodących eksporterów w światowym handlu towarami (z wyłączeniem handlu wewnątrzunijnego).
5. Władze KTZ przekazują Komisji taryfy celne i wykazy ograniczeń ilościowych, które stosują zgodnie z niniejszą decyzją. Władze KTZ przekazują również Komisji informację o wszelkich późniejszych zmianach takich środków oraz terminie ich przyjęcia.

Artykuł 47

Niedyskryminacja

1. Unia nie stosuje dyskryminacji między KTZ, a KTZ nie stosują dyskryminacji między państwami członkowskimi.
2. Zgodnie z art. 66 wdrażania przepisów szczegółowych niniejszej decyzji, a w szczególności art. 45 ust. 2, art. 46, 49, 50, 52 oraz art. 59 ust. 3, nie uznaje się za dyskryminację.

Artykuł 48

Warunki przemieszczania odpadów

1. Przemieszczanie odpadów między państwami członkowskimi a KTZ podlega kontroli zgodnie z prawem międzynarodowym, w szczególności z konwencją bazylejską¹⁹, i prawem Unii. Unia wspiera ustanawianie i rozwój skutecznej współpracy międzynarodowej w tej dziedzinie w celu ochrony środowiska oraz zdrowia publicznego.
2. W odniesieniu do tych KTZ, które ze względu na swój status konstytucyjny nie są stroną konwencji bazylejskiej, ich odpowiednie organy przyspieszą przyjęcie niezbędnego ustawodawstwa krajowego i regulacji administracyjnych w celu wykonania postanowień konwencji bazylejskiej w tych KTZ.
3. Państwa członkowskie, z którymi KTZ są powiązane, wspierają przyjęcie przez KTZ niezbędnego ustawodawstwa krajowego i regulacji administracyjnych w celu wdrożenia odpowiedniego prawa Unii dotyczącego odpadów i przemieszczania odpadów.

¹⁹ Konwencja bazylejska o kontroli transgranicznego przemieszczania i usuwania odpadów niebezpiecznych, podpisana dnia 22 marca 1989 r.

4. KTZ i państwo członkowskie, z którym jest on powiązany, mogą stosować swoje własne procedury wywozu odpadów z KTZ do tego państwa członkowskiego. W takich przypadkach państwo członkowskie, z którym KTZ jest powiązany, powiadamia Komisję o mającym zastosowanie ustawodawstwie, a także o wszelkich późniejszych jego zmianach.

Artykuł 49

Tymczasowe wycofanie preferencji

W przypadku gdy Komisja uznaje, że istnieją wystarczające podstawy, by zgłosić wątpliwości co do prawidłowego wdrażania niniejszej decyzji, rozpoczyna konsultacje z KTZ i państwem członkowskim, z którym KTZ ma szczególne relacje, w celu zapewnienia należytego wdrażania niniejszej decyzji. W przypadku gdy konsultacje nie prowadzą do znalezienia akceptowanego przez wszystkie strony sposobu wdrażania niniejszej decyzji, Unia może tymczasowo wycofać preferencje przyznane danemu KTZ zgodnie z załącznikiem III.

Artykuł 50

Środki ochronne i środki nadzoru

W celu zapewnienia właściwego wdrożenia niniejszej decyzji Unia może podejmować środki ochronne i środki nadzoru określone w załączniku IV.

ROZDZIAŁ 2

UZGODNIENIA W ZAKRESIE HANDLU USŁUGAMI ORAZ PRZEDSIĘBIORCZOŚCI

Artykuł 51

Definicje

Do celów niniejszego rozdziału:

- a) „osoba fizyczna z KTZ” oznacza osobę fizyczną będącą normalnie rezydentem KTZ, która jest obywatelem państwa członkowskiego lub posiada status prawny szczególny dla KTZ. Definicja ta pozostaje bez uszczerbku dla praw przyznanych przez obywatelstwo Unii w rozumieniu TFUE;
- b) „osoba prawna z KTZ” oznacza osobę prawną z KTZ ustanowioną zgodnie z przepisami mającymi zastosowanie w danym KTZ i mającą siedzibę statutową, zarząd lub główne miejsce prowadzenia działalności na terytorium tego KTZ. Gdyby dana osoba prawna miała tylko siedzibę statutową lub zarząd w KTZ, wówczas nie uznaje się jej za osobę prawną z KTZ, chyba że jest ona zaangażowana w działalność, która ma rzeczywisty i stały związek z gospodarką tego kraju lub terytorium;
- c) odnośne definicje określone w umowach o integracji gospodarczej, o których mowa w art. 52 ust. 1, mają zastosowanie do traktowania przyznanego między Unią a KTZ.

Artykuł 52

Uprzywilejowane traktowanie

1. W odniesieniu do jakichkolwiek środków wpływających na handel usługami i przedsiębiorczość w działalności gospodarczej:
 - a) Unia przyznaje osobom fizycznym i prawnym z KTZ traktowanie nie mniej korzystne niż uprzywilejowane traktowanie mające zastosowanie do podobnych osób fizycznych i prawnych z państw trzecich, z którymi Unia zawiera lub zawarła umowę o integracji gospodarczej;
 - b) KTZ przyznaje osobom fizycznym i prawnym z Unii traktowanie nie mniej korzystne niż uprzywilejowane traktowanie mające zastosowanie do podobnych osób fizycznych i prawnych z dużych gospodarek handlowych, z którymi zawarł umowę o integracji gospodarczej po dniu 1 stycznia 2014 r.
2. Obowiązki przewidziane w ust. 1 niniejszego artykułu nie mają zastosowania do traktowania przyznanego:
 - a) w ramach umowy o rynku wewnętrznym lub umowy o integracji gospodarczej wymagających od stron znacznego zbliżenia ustawodawstwa w celu likwidacji niedyskryminacyjnych przeszkód w zakładaniu przedsiębiorstw i handlu usługami;
 - b) w ramach środków umożliwiających uznawanie kwalifikacji lub licencji. Pozostaje to bez uszczerbku dla szczególnych środków KTZ na podstawie niniejszego artykułu;
 - c) na mocy jakiegokolwiek umowy lub jakiegokolwiek uzgodnienia, mających charakter międzynarodowy i odnoszących się całkowicie lub głównie do opodatkowania;
 - d) w ramach środków korzystających ze zwolnienia z tytułu uprzywilejowanego traktowania, wskazanych zgodnie z art. II.2 GATS.

3. Żaden z przepisów niniejszej decyzji nie uniemożliwia Unii ani KTZ przyjmowania lub utrzymywania środków ze względów ostrożnościowych, w tym w celu:
- a) ochrony inwestorów, deponentów, ubezpieczonych lub osób, którym przysługuje zobowiązanie powiernicze z tytułu umów z podmiotami świadczącymi usługi finansowe; lub
 - b) zapewnienia integralności i stabilności systemu finansowego strony.
4. Władze KTZ mogą, w związku z promowaniem lub wspieraniem lokalnego zatrudnienia, przyjąć przepisy na rzecz osób fizycznych z danego KTZ i działań lokalnych. W takim przypadku władze KTZ powiadamiają Komisję o przyjętych przepisach, aby mogła ona poinformować o nich państwa członkowskie.

TYTUŁ III

OBSZARY ZWIĄZANE Z HANDLEM

ROZDZIAŁ 1

HANDEL I ZRÓWNOWAŻONY ROZWÓJ

Artykuł 53

Ogólne podejście

Celem współpracy w zakresie handlu i kwestii związanych z handlem w ramach stowarzyszenia jest przyczynianie się do zrównoważonego rozwoju w wymiarze gospodarczym, społecznym i środowiskowym. W tym kontekście krajowe przepisy ustawowe i wykonawcze KTZ dotyczące środowiska lub zatrudnienia nie mogą zostać złagodzone w celu stymulowania handlu lub inwestycji.

Artykuł 54

Standardy dotyczące środowiska i zmiany klimatu w kontekście handlu

1. Celem współpracy w zakresie handlu i kwestii związanych z handlem w ramach stowarzyszenia jest poprawa wzajemnego wsparcia między polityką i zobowiązaniami w dziedzinie handlu i w dziedzinie środowiska. W tych celach związana z handlem współpraca w ramach stowarzyszenia uwzględnia zasady międzynarodowego ładu środowiskowego oraz wielostronne umowy środowiskowe.
2. Współpraca związana z handlem ma na celu wspieranie ostatecznych celów Ramowej konwencji Narodów Zjednoczonych w sprawie zmian klimatu (UNFCCC) oraz wdrażanie porozumienia paryskiego. Może ona również rozciągać się na współpracę w zakresie innych wielostronnych umów środowiskowych powiązanych z handlem, np. konwencji o handlu dzikimi zwierzętami.

Artykuł 55

Normy pracy w handlu

1. Stowarzyszenie ma na celu wspieranie handlu w taki sposób, aby sprzyjał on pełnemu i wydajnemu zatrudnieniu oraz godnej pracy dla wszystkich.
2. Uznane na szczeblu międzynarodowym podstawowe normy pracy, określone w odpowiednich konwencjach Międzynarodowej Organizacji Pracy, są przestrzegane i egzekwowane zarówno w sensie prawnym, jak i w praktyce. Te normy pracy obejmują w szczególności poszanowanie wolności zrzeszania się, prawo do rokowań zbiorowych, zniesienie wszystkich form pracy przymusowej lub obowiązkowej, eliminowanie najgorszych form pracy dzieci, najniższy wiek dopuszczenia do zatrudnienia i niedyskryminację w odniesieniu do zatrudnienia. KTZ zapewniają skuteczną inspekcję pracy, skuteczne środki w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy, zgodne z odpowiednimi konwencjami MOP oraz godziwe warunki pracy dla wszystkich.

Artykuł 56

Zrównoważony handel produktami rybołówstwa

Stowarzyszenie może obejmować współpracę mającą na celu promowanie zrównoważonego zarządzania stadami ryb, jak również zwalczanie nielegalnych, nieraportowanych i nieuregulowanych połowów i związanego z nimi handlu. Współpraca w tej dziedzinie powinna mieć na celu:

- a) ułatwianie współpracy między KTZ a regionalnymi organizacjami ds. zarządzania rybołówstwem, w szczególności w odniesieniu do rozwoju i skutecznego wdrażania programów kontroli i inspekcji, zachęt i środków służących skutecznemu długoterminowemu zarządzaniu rybołówstwem oraz ekosystemami morskimi;
- b) wspieranie wdrożenia środków zmierzających do zwalczania nielegalnych, nieraportowanych i nieuregulowanych połowów i związanego z nimi handlu w KTZ.

Artykuł 57

Zrównoważony handel drewnem

W ramach stowarzyszenia współpraca w dziedzinie handlu drewnem ma na celu wspieranie handlu legalnie pozyskanym drewnem. Współpraca ta może obejmować dialog w kwestii środków regulacyjnych, jak również wymianę informacji na temat rynkowych lub dobrowolnych środków, takich jak certyfikacja lasów lub polityka ekologicznych zamówień publicznych.

Rozdział 58

Handel i zrównoważony rozwój

1. W ramach stowarzyszenia współpraca w dziedzinie handlu i zrównoważonego rozwoju może być realizowana poprzez:

- a) ułatwianie i promowanie handlu i inwestycji w przyjazne dla środowiska towary i usługi, w tym poprzez opracowanie i wdrożenie lokalnych przepisów, oraz w te towary, które przyczyniają się do poprawy warunków społecznych w KTZ;
 - b) ułatwianie usuwania przeszkód w handlu lub inwestycjach w odniesieniu do towarów i usług mających szczególne znaczenie w zakresie łagodzenia skutków zmiany klimatu, takich jak zrównoważone i odnawialne źródła energii, energooszczędne produkty i usługi, w tym poprzez przyjęcie ram politycznych sprzyjających wprowadzaniu najlepszych dostępnych technologii i poprzez promowanie norm odpowiadających potrzebom środowiskowym i gospodarczym, jak również zminimalizowanie barier technicznych w handlu;
 - c) promowanie handlu towarami, które sprzyjają poprawie warunków społecznych i praktykom przyjaznym dla środowiska, w tym towarami, które są objęte dobrowolnymi systemami zapewniania zgodności ze zrównoważonym rozwojem, takimi jak sprawiedliwy i etyczny handel, oznakowania ekologiczne i programy certyfikacji dla produktów opartych na zasobach naturalnych;
 - d) promowanie uznanych na szczeblu międzynarodowym zasad i wytycznych dotyczących odpowiedzialnego prowadzenia działalności gospodarczej i społecznej odpowiedzialności biznesu, zachęcanie przedsiębiorstw działających na terytorium KTZ do wprowadzenia ich w życie oraz wymienianie informacji i najlepszych praktyk;
 - e) promowanie Agendy ONZ na rzecz zrównoważonego rozwoju 2030 oraz realizację powiązanych celów zrównoważonego rozwoju.
2. Podczas planowania i wdrażania środków służących ochronie środowiska lub warunków pracy, które to środki mogą mieć wpływ na handel lub inwestycje, Unia i KTZ biorą pod uwagę dostępne informacje naukowe i techniczne oraz właściwe normy, wytyczne lub zalecenia międzynarodowe, włącznie z zasadą ostrożności.

3. Unia i KTZ stosują pełną przejrzystość w zakresie opracowywania, wprowadzania i wdrażania środków służących ochronie środowiska oraz warunków pracy, które mogą mieć wpływ na handel lub inwestycje.

ROZDZIAŁ 2

INNE KWESTIE ZWIĄZANE Z HANDELEM

Artykuł 59

Płatności bieżące i przepływy kapitału

1. Na jakiegokolwiek płatności w walucie wymienialnej na rachunku bieżącym bilansu płatniczego między rezydentami Unii i KTZ nie nakłada się żadnych ograniczeń.
2. Jeżeli chodzi o transakcje na rachunku obrotów bieżących bilansu płatniczego, państwa członkowskie i władze KTZ zapewniają swobodny przepływ kapitału związanego z inwestycjami bezpośrednimi w spółki utworzone zgodnie z prawem przyjmującego państwa członkowskiego, kraju lub terytorium oraz zapewniają, by aktywa z takiej inwestycji i wszelkie zyski z niej wynikające mogły być realizowane i wywożone.
3. Unia i KTZ mają prawo do wprowadzania środków, o których mowa w art. 64, 65, 66, 75, 143, 144 i 215 TFUE, odpowiednio zgodnie z warunkami tam określonymi.
4. Władze KTZ, dane państwo członkowskie lub Unia informują się nawzajem niezwłocznie o wszelkich takich środkach i przedstawiają harmonogram ich zniesienia tak szybko, jak to możliwe.

Artykuł 60

Polityka konkurencji

Z należyтым uwzględnieniem różnych poziomów rozwoju i potrzeb gospodarczych KTZ przyjmują lub utrzymują przepisy lub polityki – lub podlegają takim przepisom lub politykom – mające na celu:

1. zapobieganie poziomym i pionowym porozumieniom między przedsiębiorstwami, decyzjom związków przedsiębiorstw i uzgodnionym praktykom, które mają na celu lub których skutkiem jest przeciwdziałanie, ograniczanie lub zakłócanie konkurencji, oraz zakazywanie takich porozumień, decyzji i praktyk;
2. zapobieganie nadużyciom pozycji dominującej przez co najmniej jedno przedsiębiorstwo i zakazywanie takich nadużyć;
3. zapobieganie koncentracji przedsiębiorstw, która w znacznym stopniu zakłócałaby efektywną konkurencję, w szczególności w wyniku stworzenia lub wzmocnienia pozycji dominującej, i zakazywanie takich koncentracji; oraz
4. zapewnienie przejrzystości w odniesieniu do przyznawania przez KTZ dotacji dotyczących towarów, które mają znaczący negatywny wpływ na handel lub inwestycje między UE a KTZ.

Artykuł 61

Ochrona praw własności intelektualnej

1. Wystarczający i skuteczny poziom ochrony praw własności intelektualnej, obejmujący środki egzekwowania tych praw, zapewnia się zgodnie z najwyższymi normami międzynarodowymi, w stosownych przypadkach, w celu zmniejszenia zakłóceń i przeszkód w handlu dwustronnym.
2. W ramach stowarzyszenia współpraca w tej dziedzinie może dotyczyć opracowania przepisów ustawowych i wykonawczych w zakresie ochrony i egzekwowania praw własności intelektualnej, zapobiegania nadużywaniu takich praw przez ich posiadaczy oraz naruszania tych praw przez konkurencję, a także wsparcia dla regionalnych organizacji własności intelektualnej zaangażowanych w egzekwowanie prawa i ochronę, włącznie ze szkoleniem personelu.

Artykuł 62

Ochrona oznaczeń geograficznych

Unia i KTZ uznają znaczenie oznaczeń geograficznych dla zrównoważonego rolnictwa i rozwoju obszarów wiejskich. Zapewniają właściwą ochronę i egzekwowanie oznaczeń geograficznych i współpracują w celu dalszego rozwoju bardziej efektywnych systemów oznaczeń geograficznych. Wymieniają również informacje na temat zmian ustawodawczych i politycznych dotyczących oznaczeń geograficznych.

Artykuł 63

Bariery techniczne w handlu

Stowarzyszenie może obejmować współpracę w dziedzinie regulacji technicznej towarów, normalizacji, oceny zgodności, akredytacji, nadzoru rynku i zapewniania jakości w celu usunięcia zbędnych barier technicznych w handlu między Unią a KTZ i zmniejszenia różnic w tych dziedzinach.

Artykuł 64

Polityka konsumencka, ochrona zdrowia konsumentów i handel

W ramach stowarzyszenia współpraca w dziedzinie polityki konsumenckiej, ochrony zdrowia konsumentów i handlu może obejmować przygotowanie przepisów ustawowych i wykonawczych w dziedzinie polityki konsumenckiej i ochrony zdrowia konsumentów w celu unikania zbędnych barier handlowych.

Artykuł 65

Środki sanitarne i fitosanitarne

W ramach stowarzyszenia współpraca w dziedzinie środków sanitarnych i fitosanitarnych ma na celu:

- a) ułatwienie handlu między Unią a KTZ jako całością oraz między KTZ a państwami trzecimi, przy jednoczesnej ochronie zdrowia ludzi, zwierząt i roślin lub życia zgodnie z Porozumieniem WTO w sprawie stosowania środków sanitarnych i fitosanitarnych („porozumienie SPS w ramach WTO”);
- b) rozwiązanie kwestii handlowych związanych ze środkami sanitarnymi i fitosanitarnymi;
- c) zapewnienie przejrzystości w kwestii środków sanitarnych i fitosanitarnych mających zastosowanie do handlu między Unią a KTZ;
- d) wspieranie harmonizacji środków z normami międzynarodowymi, zgodnie z porozumieniem SPS w ramach WTO;
- e) wspieranie skutecznego udziału KTZ w organizacjach ustanawiających międzynarodowe normy sanitarne i fitosanitarne;
- f) promowanie konsultacji z udziałem KTZ i europejskich instytutów i laboratoriów oraz wymiany między nimi;
- g) utworzenie i wzmocnienie potencjału technicznego KTZ do wprowadzania w życie i monitorowania środków sanitarnych i fitosanitarnych;
- h) wspieranie transferu technologii i szybkiej wymiany informacji w dziedzinie środków sanitarnych i fitosanitarnych.

Artykuł 66

Zakaz stosowania środków protekcyjnych

Przepisów rozdziału 1 i niniejszego rozdziału nie można stosować jako środka arbitralnej dyskryminacji lub ukrytych ograniczeń w handlu.

ROZDZIAŁ 3

KWESTIE PIENIĘŻNE I PODATKOWE

Artykuł 67

Wyłączenie podatkowe

1. Bez uszczerbku dla przepisów art. 68 uprzywilejowane traktowanie przyznane zgodnie z niniejszą decyzją nie ma zastosowania do korzyści podatkowych, jakich państwa członkowskie lub władze KTZ udzielają lub mogą udzielić w przyszłości na podstawie umów o unikaniu podwójnego opodatkowania lub innych systemów opodatkowania lub obowiązującego krajowego ustawodawstwa podatkowego.
2. Żaden z przepisów niniejszej decyzji nie może być interpretowany jako przeszkoda uniemożliwiająca przyjęcie lub stosowanie jakiegokolwiek środka mającego na celu zapobieganie oszustwom podatkowym lub unikaniu opodatkowania lub uchylaniu się od opodatkowania wynikających z dotyczących podatków postanowień umów o unikaniu podwójnego opodatkowywania lub innych systemów opodatkowania lub obowiązującego krajowego ustawodawstwa podatkowego.
3. Żaden z przepisów niniejszej decyzji nie może być interpretowany jako przeszkoda uniemożliwiająca właściwym organom, przy stosowaniu odpowiednich przepisów własnego ustawodawstwa podatkowego, zróżnicowane traktowanie podatników znajdujących się w odmiennej sytuacji, zwłaszcza pod względem ich miejsca zamieszkania lub miejsca, w którym inwestują oni swój kapitał.

Artykuł 68

Ustalenia podatkowe i celne dotyczące zamówień finansowanych przez Unię

1. KTZ stosują do zamówień finansowanych przez Unię ustalenia podatkowe i celne nie mniej korzystne niż stosowane przez nie w odniesieniu do państwa członkowskiego, z którym dany KTZ jest powiązany lub do państw, które objęto uprzywilejowanym traktowaniem, lub do międzynarodowych organizacji ds. rozwoju, z którymi utrzymują one stosunki, w zależności od tego, które traktowanie jest uprzywilejowane.
2. Bez uszczerbku dla ust. 1, do zamówień finansowanych przez Unię stosuje się następujące ustalenia:
 - a) w KTZ będącym beneficjentem zamówienie nie podlega opłatom skarbowym lub rejestracyjnym lub opłatom fiskalnym o skutku równoważnym, niezależnie od tego, czy opłaty takie już istnieją czy też zostaną ustanowione w przyszłości; zamówienia takie rejestruje się jednak zgodnie z prawem obowiązującym w KTZ, zaś opłata odnosząca się do wykonanej usługi może zostać za nią pobrana;
 - b) zyski lub dochody wynikające z wykonania zamówienia podlegają opodatkowaniu zgodnie z wewnętrznymi ustaleniami fiskalnymi KTZ będącego beneficjentem, pod warunkiem że osoby fizyczne lub prawne osiągające taki zysk lub dochód mają swoje stałe miejsce prowadzenia działalności w tym KTZ lub że wykonanie zamówienia trwa dłużej niż sześć miesięcy;
 - c) przedsiębiorstwa, które muszą dokonywać przywozu sprzętu w celu wykonania zamówień na roboty budowlane – jeżeli złożą wniosek – korzystają z systemu odprawy czasowej, jak przewidziano w ustawodawstwie KTZ będącego beneficjentem w odniesieniu do tego sprzętu;
 - d) profesjonalny sprzęt niezbędny do wykonywania zadań określonych w zamówieniu na usługi podlega odprawie czasowej w KTZ będącym beneficjentem i nie podlega opłatom fiskalnym, należnościom przywozowym, celnym i innym opłatom o skutku równoważnym, w przypadku gdy te cła, należności i opłaty nie stanowią wynagrodzenia za wykonane usługi;

- e) przywóz w ramach zamówienia na dostawy jest zwolniony w KTZ będącym beneficjentem z należności celnych, należności celnych przywozowych, podatków lub opłat fiskalnych o skutku równoważnym. Zamówienie na dostawy pochodzące z danego KTZ jest wykonywane na podstawie ceny *ex-works* dostaw, do której może zostać dodana wartość wewnętrznych opłat fiskalnych, jakie mogą mieć zastosowanie do tych dostaw w KTZ;
 - f) paliwa, smary i spoiwa węglowodorowe oraz wszystkie materiały używane przy wykonywaniu zamówień na roboty budowlane uważa się za zakupione na rynku lokalnym i podlegają one zasadom fiskalnym mającym zastosowanie w ramach ustawodawstwa obowiązującego w KTZ będącym beneficjentem;
 - g) rzeczy osobistego użytku i majątek ruchomy gospodarstwa domowego przywiezione przez osoby fizyczne, inne niż pracowników miejscowych, zaangażowane w wykonywanie zadań określonych w zamówieniu na usługi oraz przez członków ich rodzin, są zwolnione z należności celnych, należności celnych przywozowych, podatków lub innych opłat fiskalnych o skutku równoważnym, w granicach ustawodawstwa obowiązującego w KTZ będących beneficjentem.
3. Wszystkie kwestie dotyczące zamówień nieobjęte ust. 1 i 2 podlegają przepisom ustawodawstwa obowiązującego w danym KTZ.

ROZDZIAŁ 4

ROZWÓJ POTENCJAŁU HANDLOWEGO

Artykuł 69

Ogólne podejście

W celu zapewnienia KTZ maksymalnych korzyści z przepisów niniejszej decyzji i uczestnictwa na najlepszych możliwych warunkach w unijnym rynku wewnętrznym, jak i rynku regionalnym, subregionalnym i międzynarodowym, stowarzyszenie ma na celu przyczynianie się do rozwoju potencjału handlowego KTZ poprzez:

- a) zwiększanie konkurencyjności KTZ, ich samowystarczalności i odporności gospodarczej, poprzez zróżnicowanie zakresu i zwiększenie wartości i wielkości handlu KTZ towarami i usługami oraz przez wzmocnienie zdolności KTZ do przyciągania inwestycji prywatnych w różne sektory działalności gospodarczej;
- b) poprawę współpracy w zakresie handlu towarami, usługami oraz zakładania przedsiębiorstw między KTZ oraz krajami sąsiadującymi.

Artykuł 70

Dialog na temat handlu, współpraca i budowanie potencjału

W ramach stowarzyszenia dialog w zakresie handlu, współpraca oraz budowanie zdolności mogą obejmować:

- a) wzmocnienie zdolności KTZ do opracowywania i wdrażania polityk niezbędnych do rozwoju handlu towarami i usługami;
- b) wspieranie wysiłków KTZ mających na celu wprowadzenie w życie odpowiednich ram prawnych, regulacyjnych i instytucjonalnych, jak również niezbędnych procedur administracyjnych;
- c) promowanie rozwoju sektora prywatnego, w szczególności MŚP;
- d) ułatwianie rozwoju rynku oraz produktów, w tym poprawy jakości produktów;
- e) przyczynianie się do rozwoju zasobów ludzkich i umiejętności zawodowych istotnych dla handlu towarami i usługami;
- f) zwiększanie zdolności pośredników handlowych do świadczenia przedsiębiorstwom z KTZ usług związanych z ich działalnością eksportową, takich jak badania rynkowe;
- g) przyczynianie się do stworzenia klimatu biznesowego sprzyjającego inwestycjom.

ROZDZIAŁ 5

WSPÓŁPRACA W OBSZARZE USŁUG FINANSOWYCH I KWESTII PODATKOWYCH

Artykuł 71

Współpraca w zakresie międzynarodowych usług finansowych

W celu promowania stabilności, integralności i przejrzystości światowego systemu finansowego, stowarzyszenie może obejmować współpracę w zakresie międzynarodowych usług finansowych. Współpraca ta może dotyczyć:

- a) zapewnienia skutecznej i odpowiedniej ochrony inwestorów i innych odbiorców usług finansowych;
- b) zapobiegania praniu pieniędzy i finansowaniu terroryzmu oraz zwalczania tych zjawisk;
- c) promowania współpracy między różnymi podmiotami systemu finansowego, w tym organami regulacyjnymi i organami nadzoru;
- d) ustanowienia niezależnych i skutecznych mechanizmów nadzoru nad usługami finansowymi.

Artykuł 72

Normy międzynarodowe w zakresie usług finansowych

Unia i KTZ dokładają wszelkich starań, aby zapewnić wdrażanie i stosowanie na swoim terytorium ustalonych na szczeblu międzynarodowym norm dotyczących regulacji sektora usług finansowych i nadzoru nad tym sektorem oraz przeciwdziałania uchylaniu się od opodatkowania i unikaniu opodatkowania. Takie normy międzynarodowe to m.in. „Podstawowe zasady efektywnego nadzoru bankowego” komitetu bazylejskiego, „Podstawowe zasady ubezpieczeń” Międzynarodowego Stowarzyszenia Organów Nadzoru Ubezpieczeniowego, „Cele i zasady regulacji papierów wartościowych” Międzynarodowej Organizacji Komisji Papierów Wartościowych, „Umowa o wymianie informacji w sprawach podatkowych” OECD, „Deklaracja w sprawie przejrzystości i wymiany informacji w sprawach podatkowych” przyjęta w ramach G-20, „Kluczowe atrybuty skutecznych systemów restrukturyzacji i uporządkowanej likwidacji instytucji finansowych” Rady Stabilności Finansowej.

KTZ przyjmują lub utrzymują ramy prawne umożliwiające przeciwdziałanie wykorzystywaniu ich systemów finansowych do celów prania pieniędzy i finansowania terroryzmu, uwzględniając w szczególności instrumenty organów międzynarodowych działających w tej dziedzinie, takie jak „Międzynarodowe standardy w zakresie przeciwdziałania praniu pieniędzy i finansowaniu terroryzmu oraz proliferacji – rekomendacje FATF” Grupy Specjalnej ds. Przeciwdziałania Praniu Pieniędzy.

W przypadku gdy Komisja Europejska wydaje decyzje upoważniające państwo członkowskie do zawarcia z danym KTZ umowy w sprawie transferu środków pieniężnych między tym KTZ a państwem członkowskim, z którym jest on powiązany, ten transfer traktuje się jak transfer środków pieniężnych w obrębie Unii na mocy rozporządzenia w sprawie transferów środków pieniężnych (UE) 2015/847, a KTZ ten stosuje się do przepisów tego rozporządzenia.

Niniejszy artykuł pozostaje bez uszczerbku dla art. 155 rozporządzenia finansowego.

Artykuł 73

Współpraca w zakresie kwestii podatkowych

Unia i KTZ uznają zasady dobrego zarządzania w kwestiach podatkowych, w tym globalne standardy dotyczące przejrzystości, wymiany informacji i uczciwego opodatkowania, oraz minimalne standardy przeciwdziałania erozji bazy podatkowej i przenoszeniu zysków (BEPS), a także zobowiązują się do skutecznego wdrażania tych zasad i standardów. Będą promować dobre zarządzanie w kwestiach podatkowych, usprawniać współpracę międzynarodową w kwestiach podatkowych i ułatwiać pobór dochodów podatkowych.

CZĘŚĆ IV

WSPÓŁPRACA FINANSOWA

ROZDZIAŁ 1

ZASADY

Artykuł 74

Zasoby finansowe

Unia przyczynia się do osiągnięcia ogólnych celów stowarzyszenia poprzez zapewnienie:

- a) odpowiednich zasobów finansowych i odpowiedniej pomocy technicznej w celu wzmocnienia zdolności KTZ do opracowywania i realizacji ram strategicznych i regulacyjnych;
- b) długoterminowego finansowania w celu promowania wzrostu sektora prywatnego;

- c) w stosownych przypadkach, inne unijne programy mogą przyczyniać się do działań ustanowionych na podstawie niniejszej decyzji, pod warunkiem że wkłady te nie pokrywają tych samych kosztów. Niniejsza decyzja może również wnieść wkład we wdrażanie środków ustanowionych na podstawie innych programów unijnych, pod warunkiem że wkłady te nie pokrywają tych samych kosztów. W takich przypadkach w programie prac obejmującym te działania określa się, który zestaw przepisów ma zastosowanie.

Artykuł 75

Budżet

1. Pula środków finansowych na realizację programu na okres 2021–2027 wynosi 500 000 000 EUR w cenach bieżących.
2. Szacunkowy podział kwoty, o której mowa w ust. 1, określono szczegółowo w załączniku I.
3. Kwota, o której mowa w ust. 1, pozostaje bez uszczerbku dla stosowania przepisów dotyczących elastyczności określonych w rozporządzeniu [nowe rozporządzenie w sprawie wieloletnich ram finansowych], [rozporządzeniu (UE) nr [...]] oraz w rozporządzeniu finansowym.
4. Skumulowane środki powracające netto wynikające z instrumentu inwestycyjnego KTZ określonego w art. 3 ust. 3 załącznika IV do decyzji Rady 2013/755/UE stanowią zewnętrzne dochody przeznaczone na określony cel służące uzupełnieniu nieprzydzielonego funduszu, o którym mowa w art. 1 ust. 1 lit. e) załącznika I do niniejszej decyzji, od momentu ich udostępnienia. Bez uszczerbku dla decyzji, które mają zostać podjęte w odniesieniu do kolejnych wieloletnich ram finansowych, po dniu 31 grudnia 2027 r., skumulowane środki powracające netto stanowią, do czasu ich wyczerpania, wkłady na rzecz następnego instrumentu finansowego KTZ, który zastąpi ten instrument.

Artykuł 76

Definicje

Do celów niniejszej części stosuje się następujące definicje:

- a) „pomoc podlegająca programowaniu” oznacza bezzwrotną pomoc przyznaną KTZ w celu sfinansowania terytorialnych, regionalnych i wewnątrzregionalnych strategii, w stosownych przypadkach, lub priorytetów ustanowionych w dokumentach programowych;
- b) „programowanie” oznacza proces organizacji, podejmowania decyzji i przydziału orientacyjnych zasobów finansowych, mających na celu realizację, w perspektywie wieloletniej, w obszarze, o którym mowa w części II niniejszej decyzji, działań na rzecz osiągnięcia celów stowarzyszenia w zakresie zrównoważonego rozwoju KTZ;
- c) „dokument programowy” oznacza dokument, który określa strategię KTZ, priorytety i uzgodnienia oraz objaśnia cele i zadania KTZ w zakresie zrównoważonego rozwoju w skuteczny i wydajny sposób, aby zrealizować cele stowarzyszenia;
- d) „plany rozwoju” oznaczają spójny zestaw działań określonych i finansowanych wyłącznie przez KTZ w ramach ich wewnętrznych polityk i strategii rozwoju, a także polityk uzgodnionych między KTZ i państwem członkowskim, z którym dany KTZ jest powiązany;
- e) „przydział terytorialny” oznacza kwotę przyznaną poszczególnym KTZ na pomoc podlegającą programowaniu w celu finansowania terytorialnych strategii i priorytetów określonych w dokumentach programowych;
- f) „przydział regionalny” oznacza kwotę przyznaną zgodnie z art. 84 ust. 1 na pomoc podlegającą programowaniu w celu finansowania strategii lub priorytetów w zakresie współpracy regionalnej określonych w dokumentach programowych;

- g) „przydział wewnątrzregionalny” oznacza kwotę – w ramach przydziału regionalnego – przyznaną zgodnie z art. 84 ust. 2 na pomoc podlegającą programowaniu w celu finansowania strategii i priorytetów w zakresie współpracy wewnątrzregionalnej określonych w dokumentach programowych.

Artykuł 77

Zasady współpracy finansowej

1. Pomoc finansowa Unii opiera się na zasadach partnerstwa, odpowiedzialności, dostosowania do systemów terytorialnych, komplementarności i pomocniczości.
2. Działania finansowane w ramach niniejszej decyzji mogą przybrać formę pomocy podlegającej lub niepodlegającej programowaniu.
3. Pomoc finansowa Unii:
 - a) jest udzielana z należyтым uwzględnieniem geograficznych, społecznych i kulturowych cech odpowiednich KTZ, a także ich szczególnego potencjału;
 - b) zapewnia przewidywalny i regularny przepływ zasobów;
 - c) jest elastyczna i dostosowana do sytuacji poszczególnych KTZ; oraz
 - d) jest prowadzona w całkowitej zgodności z odpowiednimi uprawnieniami instytucjonalnymi, prawnymi i finansowymi każdego z partnerów.
4. Władze danego KTZ odpowiadają za wdrażanie działań bez uszczerbku dla uprawnień Komisji w zakresie zapewnienia należytego zarządzania finansami przy wykorzystywaniu środków unijnych.

ROZDZIAŁ 2

PRZEPISY SZCZEGÓŁOWE DOTYCZĄCE WSPÓŁPRACY FINANSOWEJ

Artykuł 78

Przedmiot i zakres stosowania

W ramach strategii i priorytetów ustalonych przez dany KTZ na poziomie lokalnym lub regionalnym wsparcie finansowe może zostać przyznane na następujące działania:

- a) polityki i reformy sektorowe oraz spójne z nimi projekty;
- b) rozwój instytucjonalny, budowanie zdolności oraz integracja aspektów środowiskowych;
- c) pomoc techniczna.

Artykuł 79

Budowanie potencjału

1. Pomoc finansowa może przyczynić się m.in. do wspierania KTZ w budowaniu potencjału niezbędnego do zdefiniowania, wdrożenia i monitorowania terytorialnych lub regionalnych strategii i działań służących realizacji ogólnych celów w obszarach współpracy, o których mowa w częściach II i III.
2. Unia wspiera wysiłki KTZ na rzecz opracowywania wiarygodnych danych statystycznych dotyczących tych obszarów, w tym na rzecz zapewnienia działań następczych w odniesieniu do realizacji celów zrównoważonego rozwoju.
3. Unia może wspierać KTZ w ich wysiłkach na rzecz poprawy porównywalności ich wskaźników makroekonomicznych, w szczególności w celu ułatwienia analizy PKB KTZ.

Artykuł 80

Pomoc techniczna

1. Z inicjatywy Komisji unijne finansowanie może obejmować wydatki pomocnicze na wdrożenie decyzji i realizację jej celów, w tym na wsparcie administracyjne związane z przygotowaniem, działaniami następczymi, monitorowaniem, kontrolą oraz działaniami w zakresie audytu i oceny niezbędnymi do wdrożenia, a także wydatki na centrale i delegatury Unii na wsparcie administracyjne potrzebne dla programu oraz do zarządzania działaniami finansowanymi w ramach niniejszej decyzji, w tym działalnością informacyjną i komunikacyjną oraz systemami informatycznymi dla przedsiębiorstw.
2. Z inicjatywy KTZ można finansować środki w zakresie badań lub pomocy technicznej, w tym wsparcia długoterminowego, w odniesieniu do wykonywania czynności przewidzianych w dokumentach programowych. Komisja może zdecydować o finansowaniu takich działań z pomocy podlegającej programowaniu lub z puli środków finansowych zarezerwowanych dla środków współpracy technicznej.

ROZDZIAŁ 3

REALIZACJA WSPÓŁPRACY FINANSOWEJ

Artykuł 81

Zasada ogólna

O ile w niniejszej decyzji nie określono inaczej, pomoc finansową Unii wdraża się zgodnie z niniejszą decyzją, rozporządzeniem finansowym oraz, w stosownych przypadkach, [rozporządzeniem w sprawie ISWMR], w szczególności z tytułem II:

- rozdział I z wyjątkiem art. 10, 11, 13, art. 14 ust. 3 i 4, art. 15, art. 16 ust. 1, 2, 3 i 4 oraz art. 17,
- rozdział III z wyjątkiem art. 25 ust. 1, art. 25 ust. 2 lit. a) i b) oraz art. 25 ust. 3, oraz
- rozdział V z wyjątkiem art. 41 ust. 1, 4, 6, 7 i 9 oraz art. 42 ust. 4.

Artykuł 82

Przyjmowanie wieloletnich programów indykatywnych, planów działania i środków

Komisja przyjmuje, na podstawie niniejszej decyzji, w formie „jednolitych dokumentów programowych”, wieloletnie programy indykatywne, o których mowa w art. 14 [rozporządzenia w sprawie ISWMR].

Jednolite dokumenty programowe mogą uwzględniać plany rozwoju terytorialnego lub inne plany uzgodnione między KTZ i państwami członkowskimi, z którymi są one powiązane.

Jednolite dokumenty programowe są przyjmowane zgodnie z procedurą sprawdzającą, o której mowa w art. 90 ust. 5 niniejszej decyzji. Tę procedurę stosuje się również w przypadku przeglądów, w wyniku których wprowadza się istotne zmiany w treści wieloletniego programu indykatywnego.

Plany działania oraz środki, o których mowa w art. 23 [rozporządzenia w sprawie ISWMR], mogą być przyjmowane oddzielnie od wieloletnich programów indykatywnych i są przyjmowane zgodnie z procedurą sprawdzającą, o której mowa w art. 90 ust. 5 niniejszej decyzji. Procedura ta nie ma zastosowania do przypadków, o których mowa w art. 25 ust. 2 lit. d) rozporządzenia w sprawie ISWMR.

Artykuł 83

Kwalifikowanie do finansowania terytorialnego

1. Organy publiczne KTZ kwalifikują się do wsparcia finansowego przewidzianego w niniejszej decyzji.

2. Z zastrzeżeniem zgody władz odnośnego KTZ, następujące podmioty lub organy kwalifikują się również do wsparcia finansowego przewidzianego w niniejszej decyzji:
- a) lokalne, krajowe lub regionalne publiczne lub półpubliczne agencje, służby lub organy lokalne KTZ, w szczególności ich instytucje finansowe i banki rozwoju;
 - b) spółki i przedsiębiorstwa z KTZ oraz z grup regionalnych;
 - c) spółki i przedsiębiorstwa z państw członkowskich, przy wniesieniu ich własnego wkładu, aby umożliwić im realizację projektów produkcyjnych na terytorium KTZ;
 - d) instytucje pośrednictwa finansowego z KTZ lub Unii promujące i finansujące inwestycje prywatne w KTZ; oraz
 - e) podmioty współpracy zdecentralizowanej i inne podmioty pozarządowe z KTZ i z Unii w celu umożliwienia im podjęcia się realizacji projektów i programów gospodarczych, kulturalnych, społecznych i edukacyjnych w KTZ w ramach współpracy zdecentralizowanej, o której mowa w art. 12 niniejszej decyzji.

Artykuł 84

Kwalifikowanie do finansowania regionalnego

1. Przydziały regionalne mogą być wykorzystywane na działania prowadzone na rzecz i z udziałem następujących podmiotów:
- a) co najmniej dwóch KTZ, niezależnie od ich położenia; lub
 - b) KTZ i Unii jako całości; lub
 - c) co najmniej dwóch podmiotów regionalnych, których członkami są KTZ; lub

- d) co najmniej dwóch KTZ, niezależnie od ich położenia, oraz co najmniej jednego z następujących podmiotów:
- (i) co najmniej jednego spośród regionów najbardziej oddalonych, o których mowa w art. 349 TFUE;
 - (ii) co najmniej jednego państwa AKP lub co najmniej jednego państwa lub terytorium²⁰ nienależącego do grupy AKP;
 - (iii) co najmniej jednego podmiotu regionalnego lub stowarzyszenia, którego członkami są KTZ;
 - (iv) co najmniej jednej jednostki, jednego organu lub innego podmiotu z co najmniej jednego KTZ, będących członkami EUWT zgodnie z art. 8 niniejszej decyzji.

Do celów lit. a) i d) Francuskie Terytoria Południowe i Antarktyczne uznaje się ze względu na ich szczególną sytuację za dwa KTZ.

2. W ramach przydziału regionalnego, o którym mowa w art. 76, można wykorzystywać przydział wewnątrzregionalny na działania prowadzone na rzecz i z udziałem następujących podmiotów:

- a) co najmniej jednego KTZ oraz co najmniej jednego z następujących podmiotów:
- (i) co najmniej jednego spośród regionów najbardziej oddalonych, o których mowa w art. 349 TFUE;
 - (ii) co najmniej jednego państwa sąsiadującego AKP lub państwa lub terytorium nienależącego do grupy AKP;
 - (iii) co najmniej jednego podmiotu regionalnego, którego członkami są KTZ, państwa AKP lub jeden lub więcej regionów najbardziej oddalonych; lub
- b) co najmniej jednego podmiotu, organu lub innego rodzaju podmiotu z co najmniej jednego KTZ należącego do EUWT zgodnie z art. 8 niniejszej decyzji, oraz z co najmniej jednego regionu najbardziej oddalonego lub z co najmniej jednego sąsiadującego państwa AKP lub państwa lub terytorium nienależącego do grupy AKP.

²⁰ Pojęcie „terytoriów” oznacza 12 brytyjskich KTZ, które są wymienione w załączniku II do Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej w momencie otrzymanej przez Radę Europejską w dniu 29 marca 2017 r. notyfikacji o wystąpieniu Zjednoczonego Królestwa z Unii Europejskiej i Euratomu na podstawie art. 50 Traktatu o Unii Europejskiej.

3. Środki finansowe umożliwiające udział państw AKP, regionów najbardziej oddalonych oraz innych krajów i terytoriów w regionalnych programach współpracy KTZ mają charakter uzupełniający w stosunku do środków przydzielonych KTZ na mocy niniejszej decyzji.
4. Udział państw AKP, regionów najbardziej oddalonych oraz innych krajów lub terytoriów w programach ustanowionych zgodnie z niniejszą decyzją przewiduje się jedynie w zakresie, w jakim:
 - a) równoważne przepisy istnieją w ramach odpowiednich programów Unii lub odpowiednich programów finansowania państw trzecich i terytoriów nieobjętych programami Unii; oraz
 - b) przestrzegana jest zasada proporcjonalności przy uwzględnieniu zdolności zainteresowanych stron, w szczególności ich zdolności finansowych w ramach unijnych instrumentów współpracy z innymi państwami.

Artykuł 85

Kwalifikowanie do innych programów unijnych

1. Osoby fizyczne z KTZ, zgodnie z definicją w art. 51, oraz – w stosownych przypadkach – odpowiednie publiczne lub prywatne organy i instytucje w danym KTZ kwalifikują się do udziału w programach unijnych, takich jak InvestEU, oraz do objęcia finansowaniem w ramach tych programów pod warunkiem przestrzegania zasad i celów tych programów oraz możliwych uzgodnień mających zastosowanie do państwa członkowskiego, z którym dany KTZ jest powiązany.
2. KTZ kwalifikują się również do objęcia wsparciem w ramach unijnych programów i instrumentów na rzecz współpracy z innymi krajami, takich jak rozporządzenie w sprawie ISWMR i Instrument Pomocy Humanitarnej, pod warunkiem przestrzegania zasad, celów i uzgodnień tych programów.

3. W stosownych przypadkach Komisja wspiera dostęp KTZ do programów unijnych, a także unijnych programów i instrumentów współpracy z innymi państwami.
4. W połowie i na koniec okresu 2021–2027 KTZ, przy wsparciu odpowiednich zainteresowanych stron, przedstawią Komisji sprawozdanie na temat tego udziału w programach unijnych.

Artykuł 86

Sprawozdawczość

Komisja bada postępy we wdrażaniu pomocy finansowej świadczonej KTZ na podstawie niniejszej decyzji oraz – począwszy od 2022 r. – co roku przedstawia Radzie sprawozdanie na temat wdrażania i rezultatów tej współpracy finansowej. Sprawozdanie to przekazywane jest Parlamentowi Europejskiemu, Europejskiemu Komitetowi Ekonomiczno-Społecznemu oraz Komitetowi Regionów.

Artykuł 87

Kontrole finansowe

1. KTZ ponoszą główną odpowiedzialność za nadzór finansowy nad środkami unijnymi. W stosownych przypadkach jest on prowadzony w koordynacji z państwem członkowskim, z którym dany KTZ jest powiązany, zgodnie z mającym zastosowanie ustawodawstwem krajowym.
2. Komisja odpowiada za:
 - a) zapewnienie istnienia i prawidłowego działania systemów zarządzania i kontroli w odnośnym KTZ, aby zapewnić prawidłowe i skuteczne wykorzystywanie unijnych środków; oraz
 - b) wysłanie, w przypadku nieprawidłowości, zaleceń lub wniosków o środki naprawcze w celu wyeliminowania tych nieprawidłowości i usunięcia wszystkich stwierdzonych uchybień w zarządzaniu.

3. Komisja, KTZ i, w stosownych przypadkach, państwo członkowskie, z którym są one powiązane, współpracują na podstawie uzgodnień administracyjnych w ramach organizowanych raz lub dwa razy do roku spotkań w celu koordynacji programów, metodyk i wdrażania kontroli.
4. W odniesieniu do korekt finansowych:
 - a) odnośny KTZ jest w pierwszej kolejności odpowiedzialny za wykrywanie i korygowanie nieprawidłowości finansowych;
 - b) jednak w przypadku uchybień ze strony odnośnego KTZ – jeżeli KTZ nie zaradzi zaistniałej sytuacji, a próby polubownego załatwienia sprawy nie przyniosą efektu – Komisja podejmuje działania zmierzające do zmniejszenia lub wycofania salda ogólnej sumy przyznaných środków zgodnie z decyzją o finansowaniu dokumentu programowego.

CZEŚĆ V

PRZEPISY KOŃCOWE

Artykuł 88

Przekazanie uprawnień Komisji

Komisja jest uprawniona do przyjmowania aktów delegowanych zgodnie z art. 89 w celu zmiany proceduralnych reguł pochodzenia i powiązanych definicji w załączniku II i w dodatkach do załącznika II, aby uwzględnić rozwój technologiczny oraz zmiany w przepisach prawa celnego i przepisach dotyczących handlu.

Aby zapewnić skuteczną ocenę niniejszej decyzji pod względem realizacji jej celów, Komisja jest uprawniona do przyjmowania aktów delegowanych zgodnie z art. 89 w celu zmiany art. 3 załącznika I przez dostosowanie lub uzupełnienie zawartych w nim wskaźników, jeżeli zostanie to uznane za konieczne, oraz w celu uzupełnienia tego załącznika o przepisy dotyczące ustanowienia ram monitorowania i oceny.

Artykuł 89

Wykonywanie przekazanych uprawnień

1. Powierzenie Komisji uprawnień do przyjęcia aktów delegowanych podlega warunkom określonym w niniejszym artykule.
2. Uprawnienia do przyjmowania aktów delegowanych, o których mowa w art. 88, powierza się Komisji na okres pięciu lat od dnia 1 stycznia 2021 r. Komisja sporządza sprawozdanie dotyczące przekazania uprawnień nie później niż dziewięć miesięcy przed końcem tego pięcioletniego okresu. Przekazanie uprawnień zostaje automatycznie przedłużone na takie same okresy, chyba że Rada sprzeciwi się takiemu przedłużeniu nie później niż trzy miesiące przed końcem każdego okresu.
3. Przekazanie uprawnień, o którym mowa w art. 88, może zostać w dowolnym momencie odwołane przez Radę. Decyzja o odwołaniu kończy przekazanie określonych w niej uprawnień. Decyzja o odwołaniu staje się skuteczna następnego dnia po jej opublikowaniu w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej* lub w określonym w tej decyzji późniejszym terminie. Nie wpływa ona na ważność jakichkolwiek już obowiązujących aktów delegowanych.
4. Przed przyjęciem aktu delegowanego Komisja konsultuje się z ekspertami wyznaczonymi przez każde państwo członkowskie zgodnie z zasadami określonymi w Porozumieniu międzyinstytucjonalnym w sprawie lepszego stanowienia prawa z dnia 13 kwietnia 2016 r.²¹
5. Niezwłocznie po przyjęciu aktu delegowanego Komisja przekazuje go Radzie.

²¹ Porozumienie międzyinstytucjonalne pomiędzy Parlamentem Europejskim, Radą Unii Europejskiej a Komisją Europejską w sprawie lepszego stanowienia prawa z dnia 13 kwietnia 2016 r.; Dz.U. L 123 z 12.5.2016, s. 1.

6. Akt delegowany przyjęty na podstawie art. 88 wchodzi w życie tylko wówczas, gdy Rada nie wyraziła sprzeciwu w terminie dwóch miesięcy od przekazania jej tego aktu lub gdy, przed upływem tego terminu, Rada poinformowała Komisję, że nie wniesie sprzeciwu. Termin ten przedłuża się o dwa miesiące z inicjatywy Rady.

Artykuł 90

Procedura komitetowa

1. Komisję wspiera komitet („komitet KTZ”). Komitet ten jest komitetem w rozumieniu rozporządzenia (UE) nr 182/2011²².
2. Do celów art. 10 ust. 6 oraz art. 16 ust. 8 załącznika II Komisję wspomaga Komitet Kodeksu Celnego ustanowiony na mocy art. 285 ust. 1 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 952/2013²³. Komitet ten jest komitetem w rozumieniu rozporządzenia (UE) nr 182/2011.
3. Do celów art. 2 załącznika III oraz art. 5 i 6 załącznika IV Komisję wspomaga komitet ustanowiony na mocy art. 4 ust. 1 rozporządzenia Rady (WE) nr 260/2009²⁴. Komitet ten jest komitetem w rozumieniu rozporządzenia (UE) nr 182/2011.
4. W przypadku odesłania do niniejszego ustępu stosuje się art. 4 rozporządzenia (UE) nr 182/2011.

²² Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 182/2011 z dnia 16 lutego 2011 r. ustanawiające przepisy i zasady ogólne dotyczące trybu kontroli przez państwa członkowskie wykonywania uprawnień wykonawczych przez Komisję, Dz.U. L 55 z 28.2.2011, s. 13.

²³ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 952/2013 z dnia 9 października 2013 r. ustanawiające unijny kodeks celny, Dz.U. L 269 z 10.10.2013, s. 1.

²⁴ Rozporządzenie Rady (WE) nr 260/2009 z dnia 26 lutego 2009 r. w sprawie wspólnych reguł przywozu, [Dz.U. L 84 z 31.3.2009, s. 1.](#)

5. W przypadku odesłania do niniejszego ustępu stosuje się art. 5 rozporządzenia (UE) nr 182/2011.
6. W przypadku odesłania do niniejszego ustępu stosuje się art. 8 rozporządzenia (UE) nr 182/2011 w związku z jego art. 4.
7. W przypadku gdy opinia komitetu ma zostać uzyskana w drodze procedury pisemnej, procedura ta kończy się bez rezultatu, jeżeli przed upływem terminu na wydanie opinii zdecyduje o tym przewodniczący komitetu lub wniosą o to zwykłą większością głosów jego członkowie.

Artykuł 91

Informacja, komunikacja i promocja

1. Odbiorcy finansowania unijnego na mocy niniejszej decyzji uznają pochodzenie i zapewniają eksponowanie finansowania unijnego, w szczególności podczas promowania działań i ich rezultatów, poprzez dostarczanie spójnych, skutecznych i proporcjonalnych informacji skierowanych do różnych grup odbiorców, w tym do mediów i opinii publicznej.
2. Komisja prowadzi działania informacyjne i komunikacyjne związane z programem, jego działaniami i wynikami. Zasoby finansowe przydzielone na program przyczyniają się również do komunikacji instytucjonalnej w zakresie priorytetów politycznych Unii, o ile są one związane z celami, o których mowa w art. 3.

Artykuł 92

Klauzula dotycząca Europejskiej Służby Działań Zewnętrznych

Niniejszą decyzję stosuje się zgodnie z decyzją Rady 2010/427/UE²⁵.

²⁵ Decyzja Rady 2010/427/UE z dnia 26 lipca 2010 r. określająca organizację i zasady funkcjonowania Europejskiej Służby Działań Zewnętrznych, Dz.U. L 201 z 3.8.2010, s. 30.

Artykuł 93

Uchylenie i przepisy przejściowe

1. Niniejszym uchyla się decyzję Rady 2013/755/UE ze skutkiem od dnia 1 stycznia 2021 r.
2. Niniejsza decyzja nie ma wpływu na kontynuację lub modyfikację danych działań aż do ich zamknięcia zgodnie z decyzją Rady 2013/755/UE, którą nadal stosuje się do danych działań aż do ich zamknięcia.
3. Z puli środków finansowych przeznaczonych na program można również pokrywać wydatki na wsparcie techniczne i administracyjne na potrzeby przejścia między programem a środkami przyjętymi w ramach programu go poprzedzającego, decyzji Rady 2013/755/UE.
4. W razie potrzeby w budżecie obejmującym okres po 2027 r. mogą zostać zapisane środki na pokrycie wydatków przewidzianych w art. 80, aby umożliwić zarządzanie działaniami, które nie zostaną zakończone do dnia 31 grudnia 2027 r.

Artykuł 94

Wejście w życie

Niniejsza decyzja wchodzi w życie dwudziestego dnia po jej opublikowaniu w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej*.

Niniejszą decyzję stosuje się od dnia 1 stycznia 2021 r.

Sporządzono w Brukseli dnia [...] r.

W imieniu Rady

Przewodniczący

INDEKS

SPIS TREŚCI

ZAŁĄCZNIK I: POMOC FINANSOWA UNII.....	
ZAŁĄCZNIK II: DOTYCZĄCY DEFINICJI POJĘCIA ‘PRODUKTY POCHODZĄCE’ ORAZ METOD WSPÓŁPRACY ADMINISTRACYJNEJ	
TYTUŁ I: Przepisy ogólne	
TYTUŁ II: Definicja pojęcia „produkty pochodzące”	
TYTUŁ III: Wymogi terytorialne	
TYTUŁ IV: Dowody pochodzenia	
TYTUŁ V: Uzgodnienia dotyczące współpracy administracyjnej	
TYTUŁ VI: Ceuta i Melilla	
TYTUŁ VII: Postanowienia końcowe	
Dodatki I–VI	
ZAŁĄCZNIK III: TYMCZASOWE WYCOFANIE PREFERENCJI.....	
ZAŁĄCZNIK IV: PROCEDURY OCHRONY I NADZORU	

ZAŁĄCZNIK I

POMOC FINANSOWA UNII

Artykuł 1

Przydział środków między KTZ

1. Do celów niniejszej decyzji w okresie siedmiu lat trwającym od dnia 1 stycznia 2021 r. do dnia 31 grudnia 2027 r. całkowita kwota pomocy finansowej Unii w wysokości 500 000 000 EUR w cenach bieżących zostaje przydzielona w następujący sposób:
 - a) 164 000 000 EUR w formie dotacji na dwustronne podlegające programowaniu wsparcie długoterminowego rozwoju KTZ innych niż Grenlandia, w szczególności na finansowanie inicjatyw określonych w dokumencie programowym. W stosownych przypadkach w dokumencie programowym zwraca się szczególną uwagę na działania mające na celu wzmocnienie zarządzania i zdolności instytucjonalnych KTZ będących beneficjentami oraz, stosownie do sytuacji, na prawdopodobny harmonogram planowanych działań. Kwotę tę przydziela się na podstawie specyfiki, potrzeb, poziomu rozwoju i osiągnięć KTZ zgodnie z ograniczonym zestawem konkretnych i przejrzystych kryteriów przy uwzględnieniu liczby ludności, produktu krajowego brutto (PKB), ubóstwa i nierówności, poziomu poprzednich przydziałów, zdolności absorpcyjnych KTZ oraz ograniczeń wynikających z odizolowania geograficznego KTZ, o którym mowa w art. 9 niniejszej decyzji.
 - b) 225 000 000 EUR w formie dotacji na dwustronne podlegające programowaniu wsparcie długoterminowego rozwoju Grenlandii, w szczególności na finansowanie inicjatyw określonych w dokumencie programowym.

- c) 76 000 000 EUR przydziela się na wsparcie programów regionalnych KTZ, z której to kwoty 15 000 000 EUR przeznaczają się na wsparcie działań wewnątrzregionalnych, Grenlandia kwalifikuje się bowiem do objęcia wyłącznie działaniami wewnątrzregionalnymi. Współpraca ta wdrażana będzie w koordynacji z art. 7 niniejszej decyzji, w szczególności w odniesieniu do obszarów będących przedmiotem wspólnego zainteresowania, o których mowa w art. 5 niniejszej decyzji, oraz w drodze konsultacji za pośrednictwem organów partnerstwa UE–KTZ, o których mowa w art. 14 niniejszej decyzji. Dąży się do koordynacji z innymi odnośnymi programami i instrumentami finansowymi Unii, w szczególności dotyczącymi regionów najbardziej oddalonych, o których mowa w art. 349 TFUE.
- d) 22 000 000 EUR na badania lub środki pomocy technicznej dla wszystkich KTZ, łącznie z Grenlandią, zgodnie z art. 80 niniejszej decyzji¹.
- e) 13 000 000 EUR na nieprzydzielony fundusz dla wszystkich KTZ, łącznie z Grenlandią, aby, między innymi:
- (i) zapewnić stosowną reakcję Unii w razie nieprzewidzianych okoliczności;
 - (ii) reagować na nowe potrzeby lub pojawiające się wyzwania, takie jak presja migracyjna na granicach UE lub na granicach sąsiadujących z nią państw;
 - (iii) promować nowe inicjatywy lub priorytety międzynarodowe.
 - (iv) Kwotę nieprzydzielonego funduszu zwiększa się o skumulowane środki powracające netto wynikające z instrumentu inwestycyjnego KTZ określonego w art. 3 ust. 3 załącznika IV do decyzji Rady 2013/755/UE. Te środki powracające są dodawane jako roczne uzupełnienia, od momentu ich udostępnienia, i są wyznaczone jako zewnętrzne dochody przeznaczone na określony cel.

¹ Z tej kwoty 9 725 000 EUR rezerwuje się dla Komisji na sfinansowanie wsparcia technicznego lub administracyjnego oraz wydatków na wsparcie realizacji programów lub działań UE, pośrednie lub bezpośrednie badania naukowe.

2. Po dokonaniu śródkresowego przeglądu wdrażania decyzji Komisja może podjąć decyzję o przydzieleniu wszelkich nieprzydzielonych środków, o których mowa w niniejszym artykule, w tym przydziałów terytorialnych.
3. Środki nie mogą być przydzielane po dniu 31 grudnia 2027 r., chyba że Rada, na wniosek Komisji, jednogłośnie zdecyduje inaczej.

Artykuł 2

Zarządzanie zasobami

Wszystkimi zasobami finansowymi w ramach niniejszej decyzji zarządza Komisja.

Artykuł 3

Wskaźniki

Osiągnięcie celów określonych w art. 3 ust. 5 decyzji mierzy się za pomocą następujących wskaźników:

1. w przypadku KTZ, z wyjątkiem Grenlandii – eksport towarów i usług jako % PKB oraz dochody sektora instytucji rządowych i samorządowych ogółem jako % PKB;
2. w przypadku Grenlandii – eksport towarów i usług jako % PKB oraz procentowy udział sektora rybołówstwa w wywozie ogółem.

ZAŁĄCZNIK II

DOTYCZĄCY DEFINICJI POJĘCIA „PRODUKTY POCHODZĄCE” ORAZ METOD WSPÓLPRACY ADMINISTRACYJNEJ

TYTUŁ I PRZEPISY OGÓLNE

Artykuł 1

Definicje

Na potrzeby niniejszego załącznika stosuje się następujące definicje:

- a) „państwa będące stroną umów o partnerstwie gospodarczym” oznaczają regiony lub państwa wchodzące w skład grupy państw Afryki, Karaibów i Pacyfiku (AKP), które zawarły umowy ustanawiające lub prowadzące do ustanowienia umów o partnerstwie gospodarczym, gdy taka umowa jest tymczasowo stosowana albo wejdzie w życie, w zależności od tego, co nastąpi wcześniej;
- b) „wytwarzanie” oznacza każdy rodzaj obróbki lub przetwarzania łącznie z montażem;
- c) „materiał” oznacza każdy składnik, surowiec, komponent lub część itp. użyty do wytworzenia produktu;
- d) „produkt” oznacza wytwarzany produkt, nawet jeśli jest on przeznaczony do użycia w innym procesie wytwarzania;
- e) „towary” oznaczają zarówno materiały, jak i produkty;

- f) „materiały zamienne” oznaczają materiały tego samego rodzaju i jakości handlowej, charakteryzujące się identycznymi cechami technicznymi i fizycznymi, i niemożliwe do rozróżnienia po tym, jak zostaną użyte do wytworzenia produktu końcowego;
- g) „wartość celna” oznacza wartość określoną zgodnie z Porozumieniem w sprawie stosowania art. VII Układu ogólnego w sprawie taryf celnych i handlu z 1994 r. (porozumienie Światowej Organizacji Handlu w sprawie ustalania wartości celnej);
- h) „wartość materiałów” w wykazie w dodatku I oznacza wartość celną w chwili przywozu użytych materiałów niepochodzących lub, jeżeli nie jest ona znana i nie może być ustalona, pierwszą możliwą do ustalenia cenę zapłaconą za te materiały w KTZ. Przepisy niniejszego punktu stosuje się odpowiednio w przypadku potrzeby ustalenia wartości użytych materiałów pochodzących;
- i) „cena *ex-works*” oznacza cenę zapłaconą za produkt *ex-works* wytwórcy, w którego zakładzie przeprowadzono ostatnią obróbkę lub przetwarzanie, przy czym cena ta obejmuje sumę wartości wszystkich użytych materiałów oraz innych kosztów związanych z produkcją, pomniejszoną o wszystkie podatki wewnętrzne, które są zwracane lub mogą podlegać zwrotowi z chwilą wywozu uzyskanego produktu.

W przypadku gdy cena faktycznie zapłacona nie odzwierciedla wszystkich związanych z produkcją kosztów, które zostały rzeczywiście poniesione w KTZ, cena *ex-works* oznacza sumę wszystkich tych kosztów pomniejszoną o wszystkie podatki wewnętrzne, które są zwracane lub mogą podlegać zwrotowi z chwilą wywozu uzyskanego produktu.

Na potrzeby niniejszej definicji w przypadku, gdy ostatnia obróbka lub przetworzenie zostało zleczone wytwórcy, pojęcie „wytwórcy”, o którym mowa w akapicie pierwszym niniejszej litery, może odnosić się do przedsiębiorstwa, które zatrudniło podwykonawcę;

- j) „najwyższa dopuszczalna zawartość materiałów nie pochodzących” oznacza maksymalną proporcję użytych materiałów nie pochodzących, jaka pozwala na uznanie procesu wytwarzania za czynność obróbki lub przetworzenia wystarczającą dla nadania produktom statusu pochodzenia. Może być ona wyrażona w postaci procentu ceny *ex-works* produktu lub jako procent masy netto wspomnianych wykorzystanych materiałów, objętych określoną grupą działów, działem, pozycją lub podpozycją;
- k) „masa netto” oznacza masę samych towarów bez opakowań i wszelkiego rodzaju pojemników;
- l) „działy”, „pozycje” i „podpozycje” odnoszą się do działów, pozycji i podpozycji (cztero- i sześciocyfrowych kodów) stosowanych w nomenklaturze stanowiącej zharmonizowany system oznaczania i kodowania towarów (zwany dalej „systemem zharmonizowanym”) zgodnie ze zmianami wprowadzonymi zaleceniem Rady Współpracy Celnej z dnia 26 czerwca 2004 r.;
- m) „klasyfikowany” odnosi się do klasyfikacji produktu lub materiału w konkretnej pozycji lub podpozycji;

- n) „przesyłka” oznacza produkty, które są:
- (i) wysłane w tym samym czasie od jednego eksportera do jednego odbiorcy; lub
 - (ii) objęte jednolitym dokumentem przewozowym obejmującym ich transport od eksportera do odbiorcy, a w przypadku braku takiego dokumentu – jedną fakturą;
- o) „eksporter” oznacza osobę dokonującą wywozu towarów do Unii lub do KTZ, która może udowodnić pochodzenie towarów, niezależnie od tego, czy osoba ta jest ich wytwórcą, i czy samodzielnie dopełnia formalności wywozowych;
- p) „zarejestrowany eksporter” oznacza eksportera, który figuruje w spisie prowadzonym przez właściwe organy danego KTZ na potrzeby składania oświadczeń o pochodzeniu do celów wywozu na podstawie niniejszej decyzji;
- q) „oświadczenie o pochodzeniu” oznacza oświadczenie złożone przez eksportera, zawierające stwierdzenie, że objęte nim produkty spełniają reguły pochodzenia określone w niniejszym załączniku, bądź to w celu umożliwienia osobie zgłaszającej te towary do dopuszczenia do obrotu w Unii ubiegania się o zastosowanie preferencyjnego traktowania taryfowego, bądź też służące działającemu w KTZ przedsiębiorcy, który sprowadził materiały do dalszego przetworzenia w kontekście reguł kumulacji, do potwierdzenia statusu pochodzenia takich towarów;
- r) „kraj korzystający z systemu GSP” oznacza kraj beneficjenta systemu GSP określony w art. 2 lit. d) rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 978/2012¹;

¹ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 978/2012 z dnia 25 października 2012 r. wprowadzające ogólny system preferencji taryfowych i uchylające rozporządzenie Rady (WE) nr 732/2008 (Dz.U. L 303 z 31.10.2012, s. 1).

- s) „system REX” oznacza system rejestracji eksporterów upoważnionych do poświadczania pochodzenia towarów, o którym mowa w art. 80 ust. 1 rozporządzenia wykonawczego Komisji (UE) 2015/2447¹.

TYTUŁ II

DEFINICJA POJĘCIA „PRODUKTY POCHODZĄCE”

Artykuł 2

Wymogi ogólne

1. Następujące produkty uznaje się za pochodzące z KTZ:
 - a) produkty całkowicie uzyskane w KTZ w rozumieniu art. 3 niniejszego załącznika;
 - b) produkty uzyskane w KTZ zawierające materiały, które nie zostały tam całkowicie uzyskane, pod warunkiem że materiały te zostały tam poddane wystarczającej obróbce lub przetworzeniu w rozumieniu art. 4 niniejszego załącznika.
2. Produkty pochodzące składające się z materiałów całkowicie uzyskanych lub poddanych w wystarczającym stopniu obróbce lub przetworzeniu w dwóch lub więcej KTZ są uznawane za produkty pochodzące z tego KTZ, w którym dokonano ostatniej obróbki lub przetworzenia.

¹ Rozporządzenie wykonawcze Komisji (UE) 2015/2447 z dnia 24 listopada 2015 r. ustanawiające szczegółowe zasady wykonania niektórych przepisów rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 952/2013 ustanawiającego unijny kodeks celny (Dz.U. L 343 z 29.12.2015, s. 558).

Artykuł 3
Produkty całkowicie uzyskane

1. Następujące produkty są uważane za całkowicie uzyskane w KTZ:
 - a) produkty mineralne wydobyte z jego ziemi lub dna morskiego;
 - b) rośliny i produkty roślinne tam uprawiane lub zebrane;
 - c) żywe zwierzęta tam urodzone i wyhodowane;
 - d) produkty pochodzące od żywych zwierząt tam wyhodowanych;
 - e) produkty pochodzące od ubitych zwierząt tam urodzonych i wyhodowanych;
 - f) produkty uzyskane w wyniku polowania lub połowów tam przeprowadzonych;
 - g) produkty akwakultury, o ile ryby, skorupiaki i mięczaki zostały tam urodzone i wyhodowane;
 - h) produkty rybołówstwa morskiego i inne produkty wydobyte z morza znajdującego się poza wszystkimi morzami terytorialnymi przez statki danego KTZ;
 - i) produkty wytworzone na pokładzie statków przetwórci danego KTZ wyłącznie z produktów określonych w lit. h);

- j) używane artykuły tam zebrane, nadające się tylko do odzysku surowców;
- k) odpady i złom powstające w wyniku działalności wytwórczej tam przeprowadzonej;
- l) produkty wydobyte z dna morskiego lub z gruntu pod dnem morskim znajdującego się poza wszystkimi morzami terytorialnymi, pod warunkiem posiadania wyłącznych praw do eksploatacji;
- m) towary tam wytworzone wyłącznie z produktów wymienionych w lit. a)–l).

2. Określenie „statki danego kraju” i „statki przetwórcie danego kraju”, użyte w ust. 1 lit. h) oraz i), odnosi się tylko do statków i statków przetwórci, które spełniają każdy z następujących warunków:

- a) są zarejestrowane w jednym KTZ lub państwie członkowskim;
- b) pływają pod banderą jednego KTZ lub państwa członkowskiego;
- c) spełniają jeden z poniższych warunków:
 - (i) w co najmniej 50 % należą do obywateli KTZ lub państw członkowskich; lub
 - (ii) należą do przedsiębiorstw:
 - których główna siedziba i główne miejsce prowadzenia działalności znajduje się w KTZ lub państwach członkowskich; oraz

- stanowiących co najmniej w 50 % własność KTZ, podmiotów publicznych tego kraju, obywateli tego kraju lub państwa członkowskiego.
3. Poszczególne warunki określone w ust. 2 mogą być spełniane w państwach członkowskich lub różnych KTZ. W takim przypadku produkty uważa się za pochodzące z KTZ, w którym statek lub statek przetwórnia jest zarejestrowany zgodnie z ust. 2 lit. a).

Artykuł 4

Produkty poddane wystarczającej obróbce lub przetworzeniu

1. Nie naruszając art. 5 i 6 niniejszego załącznika produkty, które nie zostały całkowicie uzyskane w danym KTZ w rozumieniu art. 3 niniejszego załącznika, uznaje się za pochodzące z tego kraju, jeżeli spełnione są warunki określone w wykazie w dodatku I dla przedmiotowych towarów.
2. W przypadku produktów, które uzyskały status pochodzących z danego KTZ zgodnie z ust. 1, a następnie zostały poddane dalszemu przetwarzaniu w tym KTZ i zostały użyte do wytworzenia innych produktów, ewentualne użycie materiałów niepochodzących w trakcie tego wytwarzania nie jest brane pod uwagę.
3. Obowiązek ustalenia, czy spełnione zostały wymogi ust. 1, dotyczy każdego produktu.

Jednak w przypadku, gdy odpowiednie reguły polegają na spełnieniu warunku najwyższej dopuszczalnej zawartości materiałów nie pochodzących, przez wzgląd na fluktuacje kosztów i kursów wymiany walut wartość materiałów nie pochodzących może być obliczana z wykorzystaniem średniej określonej w ust. 4.

4. W przypadku, gdy zastosowanie ma ust. 3 akapit drugi, średnią cenę *ex-works* produktu oraz średnią wartość użytych materiałów nie pochodzących oblicza się, odpowiednio, na podstawie sumy cen *ex-works* uzyskanych we wszystkich transakcjach sprzedaży produktów w poprzednim roku podatkowym oraz sumy wartości wszystkich materiałów nie pochodzących użytych w trakcie wytwarzania produktów w ciągu poprzedniego roku podatkowego zdefiniowanego w kraju wywozu, albo też, w przypadku w braku pełnych danych dotyczących całego roku podatkowego, na podstawie krótszego, jednak przynajmniej trzymiesięcznego okresu.
5. Eksporterzy decydujący się na obliczenie na podstawie średniej stosują taką metodę konsekwentnie w ciągu całego roku następującego po roku podatkowym odniesienia lub, w stosownych przypadkach, w ciągu roku następującego po wspomnianym krótszym okresie przyjętym za okres odniesienia. Mogą oni zaprzestać stosowania takiej metody, o ile w danym roku podatkowym lub w krótszym, co najmniej trzymiesięcznym reprezentatywnym okresie odnotują ustanie fluktuacji kosztów lub kursów wymiany walut, które uzasadniały stosowanie takiej metody obliczeń.
6. Średnie wartości, o których mowa w ust. 4, stosuje się, odpowiednio, jako cenę *ex-works* oraz wartość materiałów nie pochodzących do celów weryfikacji spełnienia wymogu najwyższej dopuszczalnej zawartości materiałów nie pochodzących.

Artykuł 5

Niewystarczająca obróbka lub przetworzenie

1. Nie naruszając ust. 3 niniejszego artykułu, następujące czynności są uważane za obróbkę lub przetworzenie niewystarczające dla nadania statusu produktu pochodzącego, niezależnie od tego, czy wymogi określone w art. 4 niniejszego załącznika zostały spełnione:
 - a) czynności konserwujące mające na celu zapewnienie zachowania produktów w dobrym stanie podczas transportu i składowania;
 - b) rozłączanie i łączenie przesyłek;
 - c) mycie, czyszczenie; usuwanie kurzu, rdzy, oleju, farby lub innych pokryć;
 - d) prasowanie materiałów i artykułów włókienniczych;
 - e) proste operacje malowania i polerowania;
 - f) łuskanie i częściowe lub całkowite mielenie ryżu; polerowanie i glazurowanie zbóż i ryżu;
 - g) czynności polegające na barwieniu lub aromatyzowaniu cukru lub formowaniu kostek cukru; częściowe lub całkowite mielenie cukru kryształu;
 - h) obieranie, drylowanie i łuskanie owoców, orzechów i warzyw;
 - i) ostrzenie, proste szlifowanie lub proste cięcie;

- j) przesiewanie, przeglądanie, sortowanie, klasyfikowanie, ocenianie, dobieranie (łącznie z kompletowaniem zestawów artykułów);
- k) zwykle umieszczanie w butelkach, puszkach, flakonach, torbach, skrzynkach, pudełkach, umieszczanie na kartach lub tablicach oraz wszelkie inne proste czynności związane z pakowaniem;
- l) umieszczanie lub drukowanie na produktach lub ich opakowaniach znaków, etykiet, logo i innych podobnych znaków odróżniających;
- m) proste mieszanie produktów, nawet różnych rodzajów; mieszanie cukru z dowolnymi materiałami;
- n) proste dodawanie wody, rozcieńczanie lub odwadnianie lub denaturacja produktów;
- o) prosty montaż części artykułów dla otrzymania kompletnego artykułu lub demontaż produktów na części;
- p) połączenie co najmniej dwóch czynności spośród wymienionych w lit. a)–o);
- q) ubój zwierząt.

2. Do celów ust. 1 czynność uznaje się za prostą, w przypadku gdy jej wykonanie nie wymaga szczególnych umiejętności ani maszyn, urządzeń czy narzędzi wykonanych lub zainstalowanych w tym celu.

3. W celu określenia, czy obróbka lub przetwarzanie dokonane na produkcie powinny być traktowane jako niewystarczające w rozumieniu ust. 1, uwzględnia się wszystkie czynności przeprowadzane w KTZ na danym produkcie.

Artykuł 6

Dopuszczalne odchylenia

1. Na zasadzie odstępstwa od art. 4 niniejszego załącznika i z zastrzeżeniem ust. 2 i 3 niniejszego artykułu, materiały nie pochodzące, które zgodnie z warunkami określonymi w wykazie w dodatku I nie mogą być używane do wytwarzania danego produktu, mogą jednak zostać użyte, pod warunkiem że ich całkowita wartość lub szacowana masa netto w produkcie nie przekracza:
- a) 15 % masy produktu dla produktów objętych działem 2 lub działami od 4 do 24 systemu zharmonizowanego, innych niż przetworzone produkty rybołówstwa z działu 16;
 - b) 15 % ceny *ex-works* produktu w przypadku pozostałych produktów, z wyłączeniem produktów objętych działami od 50 do 63, podlegających regułom określającym dopuszczalne odchylenie określonym w uwagach 6 i 7 w dodatku I.
2. Ust. 1 niniejszego artykułu nie zezwala na przekraczanie jakichkolwiek wartości procentowych określających najwyższą dopuszczalną zawartość materiałów nie pochodzących określoną na mocy reguł ustanowionych w wykazie w dodatku I.

3. Ust. 1 i 2 niniejszego artykułu nie stosuje się w odniesieniu do produktów całkowicie uzyskanych w KTZ w rozumieniu art. 3 niniejszego załącznika. Niemniej, nie naruszając art. 5 i art. 11 ust. 2 niniejszego załącznika, dopuszczalne odchylenie określone w ust. 1 i 2 niniejszego artykułu ma jednak zastosowanie do sumy wszystkich materiałów użytych do wytwarzania produktu, w odniesieniu do których w myśl reguł ustanowionych dla danego produktu w wykazie w dodatku I obowiązuje wymóg całkowitego uzyskania materiałów.

Artykuł 7

Kumulacja dwustronna

1. Nie naruszając art. 2 niniejszego załącznika, materiały pochodzące z Unii są uważane za materiały pochodzące z KTZ, jeżeli są włączone do produktu tam uzyskanego, pod warunkiem że zostały poddane obróbce lub przetworzeniu wykraczającym poza czynności, o których mowa w art. 5 ust. 1 niniejszego załącznika.
2. Nie naruszając art. 2 niniejszego załącznika, obróbkę lub przetwarzanie dokonane w Unii uważa się za dokonane w danym KTZ, gdy materiały zostały następnie poddane obróbce lub przetworzeniu w tym KTZ.
3. Na potrzeby kumulacji, o której mowa w niniejszym artykule, pochodzenie materiałów ustala się zgodnie z niniejszym załącznikiem.

Artykuł 8

Kumulacja z państwami będącymi stroną umów o partnerstwie gospodarczym

1. Nie naruszając art. 2 niniejszego załącznika, materiały pochodzące z państw będących stroną umów o partnerstwie gospodarczym są uważane za materiały pochodzące z KTZ, jeżeli są włączone do produktu tam uzyskanego, pod warunkiem że zostały one poddane obróbce lub przetworzeniu wykraczającym poza czynności, o których mowa w art. 5 ust. 1 niniejszego załącznika.
2. Nie naruszając art. 2 niniejszego załącznika, obróbkę lub przetwarzanie dokonane w państwach będących stroną umów o partnerstwie gospodarczym uważa się za dokonane w danym KTZ, gdy materiały zostały następnie poddane obróbce lub przetworzeniu w tym KTZ.
3. Na potrzeby ust. 1 pochodzenie materiałów pochodzących z państwa będącego stroną umowy o partnerstwie gospodarczym ustala się zgodnie z regułami pochodzenia obowiązującymi w odniesieniu do danej umowy o partnerstwie gospodarczym i z odnośnymi przepisami dotyczącymi dowodów pochodzenia i współpracy administracyjnej.

Kumulacja przewidziana w niniejszym artykule nie ma zastosowania do materiałów pochodzących z Republiki Południowej Afryki, których nie można wwozić do UE bezpośrednio bezcłowo i bezkontyngentowo w ramach umowy o partnerstwie gospodarczym między UE a Południowoafrykańską Wspólnotą Rozwoju (SADC).

4. Kumulacja przewidziana w niniejszym artykule może mieć zastosowanie wyłącznie, gdy spełnione są następujące warunki:
- a) państwo będące stroną umowy o partnerstwie gospodarczym dostarczające materiały i KTZ wytwarzające produkt końcowy zobowiązały się:
 - (i) przestrzegania lub zapewnienia przestrzeganie przepisów niniejszego załącznika; oraz
 - (ii) zapewniać współpracę administracyjną niezbędną dla zagwarantowania prawidłowego wdrażania niniejszego załącznika w odniesieniu do Unii oraz między sobą;
 - b) zainteresowany KTZ poinformował Komisję o podjęciu zobowiązań, o których mowa w lit. a).
5. Jeżeli państwa będące stroną umów o partnerstwie gospodarczym zapewniły już zgodność z ust. 4 przed dniem 1 stycznia 2014 r., nowe zobowiązanie nie jest wymagane.

Artykuł 9

Kumulacja z innymi krajami korzystającymi z bezcłowego i bezkontyngentowego dostępu do rynku unijnego na mocy ogólnego systemu preferencji

1. Nie naruszając art. 2 niniejszego załącznika materiały pochodzące z krajów i terytoriów określonych w ust. 2 niniejszego artykułu uważa się za materiały pochodzące z KTZ, jeżeli są włączone do produktu tam uzyskanego, pod warunkiem że zostały one poddane obróbce lub przetworzeniu wykraczającym poza czynności określone w art. 5 ust. 1 niniejszego załącznika.

2. Do celów ust. 1 niniejszego artykułu materiały pochodzą z kraju lub terytorium:
 - a) korzystającego ze szczególnego rozwiązania dotyczącego krajów najsłabiej rozwiniętych w ramach ogólnego systemu preferencji taryfowych (GSP), wymienionego w art. 1 ust. 2 lit. c) rozporządzenia (UE) nr 978/2012; lub
 - b) korzystającego z bezcłowego i bezkontyngentowego dostępu do rynku Unii na poziomie 6 cyfr systemu zharmonizowanego w ramach rozwiązania ogólnego w ramach GSP, o którym mowa w art. 1 ust. 2 lit. a) rozporządzenia (UE) nr 978/2012.

3. Pochodzenie materiałów z danych krajów lub terytoriów ustala się według reguł pochodzenia określonych, zgodnie z art. 33 rozporządzenia (UE) nr 978/2012, w rozporządzeniu wykonawczym Komisji (UE) 2015/2446¹.
4. Kumulacja przewidziana w ust. 1 niniejszego artykułu nie ma zastosowania do:
- a) materiałów, które przy przywozie do Unii podlegają cłom antydumpingowym lub wyrównawczym, gdy pochodzą z kraju objętego tymi cłami antydumpingowymi lub wyrównawczymi;
 - b) produktów z tuńczyka sklasyfikowanych w działach 3 i 16, które są objęte art. 7 rozporządzenia (UE) nr 978/2012 oraz późniejszymi zmieniającymi i powiązanymi aktami prawnymi;
 - c) materiałów objętych art. 8 oraz art. 22–30 rozporządzenia (UE) nr 978/2012 oraz późniejszymi zmieniającymi i powiązanymi aktami prawnymi.

Właściwe organy KTZ co roku powiadamiają Komisję o materiałach, w odniesieniu do których zastosowano kumulację zgodnie z ust. 1 niniejszego artykułu, o ile takie istnieją.

¹ Rozporządzenie delegowane Komisji (UE) 2015/2446 z dnia 28 lipca 2015 r. uzupełniające rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 952/2013 w odniesieniu do szczegółowych zasad dotyczących niektórych przepisów unijnego kodeksu celnego (Dz.U. L 343 z 29.12.2015, s. 1).

5. Kumulacja przewidziana w ust. 1 niniejszego artykułu ma zastosowanie wyłącznie, gdy spełnione są następujące warunki:
- a) kraje lub terytoria uczestniczące w kumulacji zobowiązały się przestrzegać lub zapewnić przestrzeganie przepisów niniejszego załącznika oraz zapewnić współpracę administracyjną niezbędną dla zagwarantowania prawidłowego wykonania przepisów niniejszego załącznika w odniesieniu do Unii oraz między sobą,
 - b) zainteresowany KTZ zgłosił Komisji zobowiązanie, o którym mowa w lit. a) niniejszego ustępu.
6. Komisja Europejska publikuje w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej* (seria C) datę, od której kumulacja przewidziana w niniejszym artykule może być stosowana w tych krajach lub terytoriach, o których mowa w niniejszym artykule, które spełniły konieczne wymogi.

Artykuł 10

Rozszerzona kumulacja

1. Na wniosek KTZ Komisja może przyznać kumulację pochodzenia między KTZ a krajem, z którym Unia zawarła obowiązującą umowę o wolnym handlu zgodnie z art. XXIV Układu ogólnego w sprawie taryf celnych i handlu (GATT), o ile spełnione zostały następujące warunki:
- a) kraje lub terytoria uczestniczące w kumulacji zobowiązały się do:
 - (i) przestrzegania lub zapewnienia przestrzeganie przepisów niniejszego załącznika;

- (ii) zapewnienia współpracy administracyjną niezbędnej dla zagwarantowania prawidłowego wykonania przepisów niniejszego załącznika w odniesieniu do Unii oraz między sobą; oraz
 - (iii) udzielenia KTZ pomocy w zakresie współpracy administracyjnej w taki sam sposób, jak udzielałyby takiej pomocy organom celnym państw członkowskich zgodnie z odpowiednimi przepisami tej umowy o wolnym handlu;
- b) zainteresowany KTZ poinformował Komisję o podjęciu zobowiązań, o którym mowa w lit. a).

Komisja, uwzględniając ryzyko obchodzenia przepisów handlowych i szczególne cechy materiałów, które mają być wykorzystane w kumulacji, może ustanowić dodatkowe warunki przyznawania żądanej kumulacji.

2. Wniosek, o którym mowa w ust. 1 akapit pierwszy:

- a) przedkłada się Komisji na piśmie;
- b) wskazuje dany kraj trzeci lub kraje trzecie;
- c) zawiera wykaz materiałów objętych kumulacją; oraz
- d) przedstawia dowody spełnienia warunków określonych w ust. 1 lit. a) i b).

3. Pochodzenie użytych materiałów oraz dokumenty, jakie należy przedstawić w celu potwierdzenia pochodzenia, określa się zgodnie z regułami ustanowionymi odpowiednią umową o wolnym handlu. Pochodzenie produktów przeznaczonych na wywóz do Unii ustala się zgodnie z regułami pochodzenia ustanowionymi w niniejszym załączniku.
4. W celu nadania statusu pochodzenia produktowi uzyskanemu nie jest wymagane poddanie wystarczającej obróbce lub przetworzeniu materiałów pochodzących z kraju trzeciego i użytych w KTZ do wytworzenia produktu przeznaczonego do wywozu do Unii, pod warunkiem że obróbka lub przetworzenie dokonane w KTZ wykraczają poza czynności, o których mowa w art. 5 ust. 1 niniejszego załącznika.
5. Komisja publikuje w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej* (seria C) datę wejścia w życie rozszerzonej kumulacji, wskazanie strony umowy o wolnym handlu z Unią biorącej udział w kumulacji, odnośne warunki oraz wykaz materiałów, do których stosuje się kumulację.
6. Komisja przyjmuje środek przyznający kumulację, o której mowa w ust. 1 niniejszego artykułu w drodze aktów wykonawczych. Akty wykonawcze są przyjmowane zgodnie z procedurą sprawdzającą, o której mowa w art. 47 ust. 2 niniejszego załącznika.

Artykuł 11
Jednostka kwalifikacyjna

1. Jednostką, którą uwzględnia się na potrzeby stosowania przepisów niniejszego załącznika, jest konkretny produkt uznany za jednostkę podstawową dla określania klasyfikacji z zastosowaniem systemu zharmonizowanego.
2. Jeżeli w skład przesyłki wchodzi pewna liczba produktów identycznych, klasyfikowanych pod tą samą pozycją, przepisy niniejszego załącznika stosuje się z uwzględnieniem każdego produktu oddzielnie.
3. Jeśli zgodnie z 5 regułą ogólną systemu zharmonizowanego opakowanie jest traktowane łącznie z produktem do celów klasyfikacji, powinno być również traktowane łącznie do celów określania pochodzenia.

Artykuł 12
Akcesoria, części zamienne i narzędzia

Akcesoria, części zamienne i narzędzia dostarczone ze sprzętem, maszyną, aparatem lub pojazdem, które są częścią typowego wyposażenia i zostały wliczone w cenę *ex-works*, uznaje się za stanowiące całość z tym sprzętem, maszyną, aparatem lub pojazdem.

Artykuł 13

Zestawy

Zestawy w rozumieniu reguły ogólnej 3 dotyczącej interpretacji systemu zharmonizowanego uznaje się za pochodzące, jeżeli wszystkie elementy zestawu są produktami pochodzącymi.

Jeżeli jednak zestaw składa się z produktów pochodzących i niepochodzących, to jest on w całości uznawany za pochodzący, pod warunkiem że wartość produktów niepochodzących nie przekracza 15 % ceny *ex-works* zestawu.

Artykuł 14

Elementy neutralne

Przy ustalaniu, czy produkt jest produktem pochodzącym, nie uwzględnia się pochodzenia następujących składników, które mogły zostać użyte w procesie jego wytwarzania:

- a) energii i paliwa;
- b) instalacji i wyposażenia;
- c) maszyn i narzędzi;
- d) wszystkich innych towarów, które nie wchodzi w końcowy skład produktu ani nie są do tego przeznaczone.

Artykuł 15
Rozdzielność księgową

1. Jeśli w trakcie obróbki lub przetwarzania produktu użyto materiałów zamiennych pochodzących i niepochodzących, organy celne państw członkowskich mogą, na pisemny wniosek przedsiębiorców, zezwolić na gospodarowanie materiałami w Unii z wykorzystaniem metody rozróżnienia księgowego do celów dalszego wywozu do KTZ w ramach kumulacji dwustronnej, bez konieczności magazynowania takich materiałów osobno.

2. Organy celne państw członkowskich mogą uzależnić udzielenie pozwolenia, o którym mowa w ust. 1, od spełnienia warunków, które uznają za stosowne.

Pozwolenia udziela się wyłącznie wtedy, gdy przy zastosowaniu metody, o której mowa w ust. 3, można zagwarantować, że w dowolnym czasie liczba produktów uzyskanych, które mogą być uznane za pochodzące z Unii, nie różni się od liczby możliwej do uzyskania przy zastosowaniu metody fizycznego oddzielenia magazynowanych materiałów.

Po udzieleniu zezwolenia metoda jest stosowana, a jej stosowanie jest rejestrowane na podstawie ogólnych zasad rachunkowości mających zastosowanie w Unii.

3. Korzystający z metody określonej w ust. 2 sporządza samodzielnie lub, do czasu wdrożenia systemu REX, występuje z wnioskiem o dowody pochodzenia dla takiej ilości produktów, jakie mogą być uznane za pochodzące z Unii. Na wniosek organów celnych państw członkowskich korzystający składa oświadczenie dotyczące sposobu zarządzania tymi ilościami.

4. Organy celne państw członkowskich monitorują korzystanie z zezwolenia, o którym mowa w ust. 1.

Mogą one cofnąć zezwolenie w następujących przypadkach:

- a) korzystający w jakikolwiek sposób czyni z niego niewłaściwy użytek; lub
- b) korzystający nie spełnia jakichkolwiek innych warunków ustanowionych w niniejszym załączniku.

Artykuł 16

Odstępstwa

1. Z własnej inicjatywy lub w odpowiedzi na wniosek państwa członkowskiego lub KTZ Komisja może przyznać KTZ tymczasowe odstępstwo od niniejszego załącznika w każdym z poniższych przypadków:
- a) czynniki wewnętrzne lub zewnętrzne tymczasowo pozbawiają go możliwości przestrzegania reguł nabywania pochodzenia określonych w art. 2 niniejszego załącznika w przypadku, gdy mógł ich przestrzegać wcześniej,
 - b) potrzebuje on czasu na przygotowanie się do spełnienia reguł nabywania pochodzenia określonych w art. 2 niniejszego załącznika,
 - c) uzasadnia to rozwój istniejących sektorów przemysłu lub tworzenie nowych sektorów przemysłu.

2. Wniosek, o którym mowa w ust. 1 niniejszego artykułu, przedkłada się Komisji na piśmie, przy użyciu formularza zamieszczonego w dodatku II. Wniosek jest umotywowany oraz zawiera odpowiednie dokumenty potwierdzające.
3. Analiza wniosków uwzględnia w szczególności:
 - a) poziom rozwoju lub położenie geograficzne danego KTZ ze szczególnym uwzględnieniem skutków gospodarczych i społecznych podejmowanej decyzji, zwłaszcza w odniesieniu do zatrudnienia;
 - b) przypadki, w których obowiązujące reguły pochodzenia miałyby znaczny wpływ na zdolność przemysłu istniejącego w danym KTZ do kontynuowania wywozu do Unii, w szczególności przypadki, gdy mogłyby to doprowadzić do zaprzestania działalności tego przemysłu;
 - c) przypadki szczególne, w których można jasno dowieść, iż znaczące inwestycje w przemyśle mogłyby zostać zahamowane z powodu reguł pochodzenia i w których odstępstwo sprzyjające realizacji programu inwestycyjnego mogłyby umożliwić stopniowe przyjmowanie tych reguł.
4. Komisja odpowiada pozytywnie na wszystkie należycie uzasadnione wnioski zgodne z niniejszym artykułem, które nie powodują poważnego zagrożenia dla ugruntowanego przemysłu unijnego.

5. Komisja podejmuje kroki niezbędne do zapewnienia możliwie szybkiego podjęcia decyzji i dąży do przyjęcia stanowiska w terminie 75 dni roboczych od dnia otrzymania wniosku.
6. Tymczasowe odstępstwo jest ograniczone do okresu trwania skutków czynników wewnętrznych lub zewnętrznych stanowiących podstawę dla jego przyznania lub do czasu potrzebnego KTZ na dostosowanie się do reguł lub na wypełnienie celów określonych w ramach odstępstwa przy uwzględnieniu zwłaszcza sytuacji danego KTZ i doświadczanych przez niego trudności.
7. Udzielone odstępstwo podlega obowiązującym wymogom dotyczącym informacji, jakie należy dostarczać Komisji w odniesieniu do korzystania z odstępstwa oraz administrowania ilościami, dla których zostało one udzielone.
8. Komisja przyjmuje środek udzielający tymczasowego odstępstwa, o którym mowa w ust. 1 niniejszego artykułu w drodze aktów wykonawczych. Akty wykonawcze są przyjmowane zgodnie z procedurą sprawdzającą, o której mowa w art. 47 ust. 2 niniejszego załącznika.

TYTUŁ III

WYMOGI TERYTORIALNE

Artykuł 17

Zasada terytorialności

1. Z zastrzeżeniem przepisów przewidzianych w art. 7–10 niniejszego załącznika, warunki uzyskania statusu pochodzenia produktu określone w niniejszym załączniku muszą być spełniane w KTZ w sposób ciągły.
2. Jeżeli towary pochodzące wywożone z KTZ do innego kraju powracają z niego, uznaje się je za niepochodzące, o ile nie można wykazać, zgodnie z wymogami właściwych organów KTZ, że:
 - a) produkty powracające są tymi samymi produktami, które zostały wywiezione; oraz
 - b) nie zostały one poddane żadnym czynnościom wykraczającym poza czynności niezbędne dla zachowania ich w dobrym stanie, gdy znajdowały się w kraju, do którego zostały wywiezione lub gdy były wywożone.

Artykuł 18

Klauzula o zakazie manipulacji

1. Produkty zgłoszone do dopuszczenia do obrotu w Unii muszą być tymi samymi produktami co produkty wywiezione z KTZ, uznanego za kraj lub terytorium ich pochodzenia. Nie mogą one podlegać żadnym zmianom, być w żaden sposób przetwarzane ani poddawane żadnym czynnościom wykraczającym poza czynności niezbędne dla zachowania ich w dobrym stanie, zanim nie zostaną zgłoszone do dopuszczenia do obrotu. Przechowywanie produktów lub przesyłek oraz podział przesyłek może mieć miejsce tylko pod kontrolą i na odpowiedzialność eksportera lub następnego posiadacza towarów, przy czym produkty pozostają pod dozorem celnym w kraju lub krajach tranzytu.
2. Organy celne uznają, że zgłaszający uczynił zadość ust. 1, o ile nie mają powodów, by uznać, że jest inaczej. W takich przypadkach organy celne mogą zażądać od zgłaszającego udokumentowania zgodności, przy czym można ją udowodnić za pomocą wszelkich środków, włącznie z umownym dokumentem przewozowym w rodzaju konosamentu, albo też dowodami faktycznymi lub materialnymi, jak oznakowanie lub numeracja opakowań lub jakiegokolwiek inne dowody związane z samymi towarami.
3. Ust. 1 i 2 niniejszego artykułu stosuje się odpowiednio w przypadku zastosowania kumulacji na mocy art. 7–10 niniejszego załącznika.

Artykuł 19

Wystawy

1. Produkty pochodzące, wysłane z KTZ na wystawę w kraju innym niż KTZ, państwo będące stroną umowy o partnerstwie gospodarczym lub państwo członkowskie oraz sprzedane po wystawie w celu przywozu do Unii, przy przywozie podlegają przepisom niniejszej decyzji, pod warunkiem że istnieje możliwość udowodnienia organom celnym, że:
 - a) eksporter wysłał te produkty z KTZ do państwa, w którym odbywa się wystawa, i prezentował je na tej wystawie;
 - b) eksporter ten sprzedał produkty lub w inny sposób zbył je osobie w Unii;
 - c) produkty zostały odesłane w trakcie wystawy lub niezwłocznie po niej w stanie, w jakim zostały wysłane na wystawę;
 - d) produkty, od momentu ich wysyłki na wystawę, nie były używane do celów innych niż prezentacja na wystawie.

2. Dowód pochodzenia jest wystawiony lub sporządzony zgodnie z tytułem IV niniejszego załącznika i przedkładany organom celnym kraju przywozu w normalnym trybie. W dowodzie pochodzenia wskazuje się nazwę i adres wystawy. W razie konieczności może być wymagana dodatkowa dokumentacja dotycząca warunków, na jakich towary były wystawiane.

3. Ust. 1 stosuje się do wszelkich wystaw, targów lub podobnych publicznych pokazów handlowych, przemysłowych, rolnych lub rzemieślniczych, które nie są zorganizowane do celów prywatnych w sklepach lub pomieszczeniach handlowych w celu sprzedaży produktów zagranicznych i w trakcie których produkty pozostają pod dozorem celnym.

TYTUŁ IV

DOWÓD POCHODZENIA

SEKCJA 1

WYMOGI OGÓLNE

Artykuł 20

Kwoty wyrażone w euro

1. Do celów stosowania art. 29 i 30 niniejszego załącznika, w przypadkach gdy produkty są fakturowane w walucie innej niż euro, kwoty w walutach krajowych państw członkowskich stanowiące równowartość kwot wyrażonych w euro są ustalane corocznie przez każdy z krajów, których to dotyczy.
2. Przesyłka podlega art. 29 i 30 niniejszego załącznika przez odniesienie do waluty, w której sporządzona jest faktura.

3. Kwoty wyrażone w dowolnej walucie krajowej są równoważne w tej walucie krajowej kwotom wyrażonym w euro pierwszego dnia roboczego w październiku każdego roku. Kwoty te zgłaszane są Komisji do dnia 15 października i mają zastosowanie od dnia 1 stycznia następnego roku. Komisja powiadamia wszystkie zainteresowane państwa o wysokości odpowiednich kwot.
4. Państwo członkowskie może zaokrąglić w górę lub w dół kwoty otrzymane po przeliczeniu kwoty wyrażonej w euro na swoją walutę krajową. Kwota po zaokrągleniu nie może różnić się od kwoty otrzymanej po przeliczeniu o więcej niż 5 %. Państwo członkowskie może zachować niezmienną równowartość kwoty wyrażonej w euro w swojej walucie krajowej, jeżeli w chwili waloryzacji rocznej przewidzianej w ust. 3 przeliczenie tej kwoty przed jakimkolwiek zaokrągleniem powoduje wzrost o mniej niż 15 % równowartości w walucie krajowej. Równowartość w walucie krajowej może pozostać niezmienną, jeżeli w wyniku przeliczenia jej wartość uległaby zmniejszeniu.
5. Kwoty wyrażone w euro oraz ich równowartość w walucie krajowej niektórych państw członkowskich podlegają przeglądowi dokonywanemu przez Komisję z własnej inicjatywy lub na wniosek państwa członkowskiego lub KTZ. Przeprowadzając przegląd, Komisja rozważa celowość zachowania skutków odnośnych ograniczeń z uwzględnieniem wartości rzeczywistych. W tym celu może podjąć decyzję o zmianie kwot wyrażonych w euro.

SEKCJA 2

PROCEDURY WYWOZOWE W KTZ

Artykuł 21

Wymogi ogólne

Korzyści płynące z niniejszej decyzji mają zastosowanie w przypadku:

- a) towarów spełniających wymogi niniejszego załącznika wywożonych przez zarejestrowanego eksportera w rozumieniu art. 22 niniejszego załącznika;
- b) wszelkich przesyłek składających się z jednej lub więcej niż z jednej paczki zawierających produkty pochodzące wywożone przez dowolnego eksportera, gdy całkowita wartość wchodzących w skład przesyłki produktów pochodzących nie przekracza 10 000 EUR.

Artykuł 22

Wniosek o rejestrację

1. W celu uzyskania rejestracji eksporterzy przedkładają wniosek właściwym organom KTZ, o których mowa w art. 39 ust. 1 niniejszego załącznika, z wykorzystaniem formularza, którego wzór znajduje się w dodatku V.
2. Właściwe organy KTZ przyjmują wyłącznie kompletne wnioski.

3. Rejestracja jest ważna od dnia, w którym właściwe organy KTZ otrzymały kompletny wniosek rejestracyjny, zgodnie z ust. 1 i 2.
4. Eksporter mający siedzibę w KTZ, który jest już zarejestrowany w systemie REX do celów systemu GSP Norwegii lub Szwajcarii, nie musi zwracać się do właściwych organów KTZ z wnioskiem o rejestrację do celów niniejszej decyzji.

Artykuł 23

Rejestracja

1. Właściwe organy KTZ, po otrzymaniu kompletnego formularza wniosku, o którym mowa w dodatku III, niezwłocznie przydzielają eksporterowi numer zarejestrowanego eksportera i wprowadzają do systemu REX numer zarejestrowanego eksportera, dane dotyczące rejestracji i datę rozpoczęcia ważności rejestracji zgodnie z art. 22 ust. 3 niniejszego załącznika.

Właściwe organy KTZ informują eksportera o przydzielonym mu numerze zarejestrowanego eksportera oraz o dacie, od której dana rejestracja jest ważna.

Właściwe organy KTZ na bieżąco aktualizują zarejestrowane przez siebie dane. Wprowadzają zmiany w tych danych niezwłocznie po uzyskaniu informacji od zarejestrowanego eksportera zgodnie z art. 24 ust. 1 niniejszego załącznika.

2. Rejestracja obejmuje następujące informacje:

- a) imię i nazwisko lub nazwę zarejestrowanego eksportera podane w polu 1 formularza określonego w dodatku III;
- b) adres siedziby zarejestrowanego eksportera, podany w polu 1 formularza określonego w dodatku III, w tym identyfikator kraju lub terytorium (kod kraju ISO alfa-2);
- c) dane kontaktowe podane w polu 1 i 2 formularza określonego w dodatku III;
- d) orientacyjny opis towarów, które kwalifikują się do preferencyjnego traktowania, w tym orientacyjny wykaz pozycji lub działów, podany w polu 4 formularza określonego w dodatku III;
- e) numer identyfikacyjny przedsiębiorcy (TIN) zarejestrowanego eksportera podany w polu 1 formularza określonego w dodatku III;
- f) informację, czy eksporter jest handlowcem czy producentem, podaną w polu 3 formularza określonego w dodatku III;

- g) datę rejestracji zarejestrowanego eksportera;
- h) datę, od której rejestracja jest ważna;
- i) w stosownym przypadku, datę cofnięcia rejestracji.

Artykuł 24

Cofnięcie rejestracji

1. Zarejestrowany eksporter, który nie spełnia już warunków wywozu jakichkolwiek produktów objętych niniejszą decyzją lub nie zamierza już dokonywać wywozu takich produktów, informuje właściwe organy KTZ, które natychmiast usuwają go ze spisu zarejestrowanych eksporterów prowadzonego w tym KTZ.
2. Bez uszczerbku dla systemu kar i sankcji obowiązującego w KTZ, jeśli zarejestrowani eksporterzy, umyślnie lub w wyniku zaniedbania, sporządzają lub zlecają sporządzenie oświadczenia o pochodzeniu lub dokumentów potwierdzających, które zawierają nieprawidłowe informacje prowadzące do uzyskania korzyści z preferencyjnego traktowania taryfowego w sposób nieprawidłowy lub stanowiący oszustwo, właściwe organy KTZ wycofują rejestrację eksportera ze spisu zarejestrowanych eksporterów, prowadzonego przez dany KTZ.

3. Bez uszczerbku dla ewentualnych skutków nieprawidłowości stwierdzonych w wyniku toczących się kontroli cofnięcie rejestracji w spisie zarejestrowanych eksporterów nie obowiązuje z mocą wsteczną, to znaczy odnosi się wyłącznie do oświadczeń sporządzonych po dacie cofnięcia rejestracji.
4. Eksporterzy, których rejestracja w spisie zarejestrowanych eksporterów została wycofana przez właściwe organy danego KTZ zgodnie z ust. 2, mogą zostać ponownie umieszczeni w spisie zarejestrowanych eksporterów wyłącznie wtedy, gdy dowiodą właściwym organom tego KTZ, że przeprowadzili konieczne działania naprawcze w odniesieniu do stanu, który doprowadził do cofnięcia rejestracji.
5. Jeżeli właściwe organy wycofały rejestrację danego eksportera ze spisu zarejestrowanych eksporterów zgodnie z prawodawstwem Norwegii lub Szwajcarii dotyczącym systemu GSP, cofnięcie rejestracji ma również zastosowanie do celów niniejszej decyzji.

Artykuł 25

Dokumenty potwierdzające

1. Eksporterzy, zarejestrowani lub niezarejestrowani, spełniają następujące obowiązki:
 - a) prowadzą prawidłową handlową ewidencję księgową dotyczącą produkcji i dostaw towarów kwalifikujących się do preferencyjnego traktowania;
 - b) przechowują i udostępniają wszelką dokumentację związaną z materiałami użytymi do wytwarzania;

- c) przechowują wszelką dokumentację celną związaną z materiałami użytymi do wytwarzania;
 - d) przechowują przez co najmniej trzy lata od zakończenia roku, w którym sporządzono oświadczenie o pochodzeniu, lub – w przypadku gdy wymaga tego prawodawstwo krajowe – dłużej:
 - (i) sporządzone przez siebie oświadczenia o pochodzeniu; oraz
 - (ii) ewidencję wszystkich materiałów pochodzących i niepochodzących oraz produkcji i zapasów.
2. Ewidencja, o której mowa w ust. 1 lit. d), może mieć formę elektroniczną, musi jednak umożliwiać śledzenie i potwierdzenie statusu pochodzenia materiałów użytych do wytwarzania produktów wywożonych.
3. Obowiązki wynikające z ust. 1 i 2 niniejszego artykułu mają również zastosowanie w przypadku dostawców zaopatrujących eksporterów w deklarację dostawcy, o której mowa w art. 27 niniejszego załącznika.

Artykuł 26

Oświadczenie o pochodzeniu oraz informacje do celów kumulacji

1. Oświadczenie o pochodzeniu sporządza eksporter w momencie wywozu produktów, których ono dotyczy, jeżeli dane towary można uznać za pochodzące z KTZ.

2. W drodze odstępstwa od ust. 1, oświadczenie o pochodzeniu można wyjątkowo sporządzić po dokonaniu wywozu („oświadczenie retrospektywne”), pod warunkiem że przedstawia się je w państwie członkowskim, w którym dokonuje się zgłoszenia o dopuszczenie do obrotu, nie później niż w ciągu dwóch lat od wywozu. Oświadczenie o pochodzeniu eksporter przedstawia swojemu odbiorcy w Unii.
3. Zawiera ono dane określone w dodatku IV. Oświadczenie o pochodzeniu sporządza się w języku angielskim bądź francuskim. Oświadczenie o pochodzeniu sporządza się w języku angielskim lub francuskim.

Może być ono sporządzone na dowolnym dokumencie handlowym pozwalającym na zidentyfikowanie przedmiotowego eksportera oraz towarów, które obejmuje.

4. Na potrzeby art. 2 ust. 2 niniejszego załącznika lub kumulacji dwustronnej na mocy art. 7 niniejszego załącznika:
 - a) dowód statusu pochodzenia dla materiałów pochodzących z innego KTZ lub z Unii stanowi oświadczenie o pochodzeniu sporządzone zgodnie z niniejszym załącznikiem, które dostawca przedstawia eksporterowi w KTZ lub w Unii, skąd pochodzą materiały;
 - b) dowód obróbki lub przetworzenia przeprowadzonego w innym KTZ lub w Unii stanowi deklaracja dostawcy sporządzona zgodnie z art. 27 niniejszego załącznika, którą dostawca przedstawia eksporterowi w KTZ lub w Unii, z których pochodzą materiały.

W przypadku, gdy zastosowanie ma akapit pierwszy, oświadczenie o pochodzeniu sporządzone przez eksportera zawiera, stosownie do przypadku, oznaczenie: „EU cumulation”, „OCT cumulation” lub „cumul UE”, „cumul PTOM”.

5. Na potrzeby kumulacji z państwem będącym stroną umowy o partnerstwie gospodarczym na mocy art. 8 niniejszego załącznika:
- a) dowód statusu pochodzenia dla materiałów pochodzących z państwa będącego stroną umowy o partnerstwie gospodarczym stanowi dowód pochodzenia wydany lub sporządzony zgodnie z przepisami umowy o partnerstwie gospodarczym między Unią a danym państwem, który dostawca przedstawia eksporterowi w państwie będącym stroną umowy o partnerstwie gospodarczym, z którego pochodzą materiały;
 - b) dowód obróbki lub przetworzenia przeprowadzonego w państwie będącym stroną umowy o partnerstwie gospodarczym stanowi deklaracja dostawcy sporządzona zgodnie z art. 27 niniejszego załącznika, którą dostawca przedstawia eksporterowi w państwie będącym stroną umowy o partnerstwie gospodarczym, z którego pochodzą materiały.

W przypadku, gdy zastosowanie ma akapit pierwszy, oświadczenie o pochodzeniu sporządzone przez eksportera zawiera oznaczenie „cumulation with EPA country [name of the country]” lub „cumul avec le pays APE [nom du pays]”.

6. Na potrzeby kumulacji z innymi krajami korzystającymi z bezcłowego i bezkontyngentowego dostępu do rynku Unii w ramach ogólnego systemu preferencji taryfowych na mocy art. 9 niniejszego załącznika dowód statusu pochodzenia stanowi dowód pochodzenia przewidziany w rozporządzeniu wykonawczym (UE) 2015/2447, który dostawca przedstawia eksporterowi w kraju korzystającym z systemu GSP, z którego pochodzą materiały.

W takim przypadku oświadczenie o pochodzeniu sporządzone przez eksportera zawiera oznaczenie „cumulation with GSP country [name of the country]” lub „cumul avec le pays SPG [nom du pays]”.

7. Na potrzeby rozszerzonej kumulacji na mocy art. 10 niniejszego załącznika dowód statusu pochodzenia dla materiałów pochodzących z kraju, z którym Unia zawarła umowę o wolnym handlu, stanowi dowód pochodzenia wydany lub sporządzony zgodnie z przepisami tej umowy o wolnym handlu, który dostawca przedstawia eksporterowi w kraju, z którym Unia zawarła umowę o wolnym handlu, z którego pochodzą materiały.

W przypadku, gdy ma zastosowanie akapit pierwszy, oświadczenie o pochodzeniu sporządzone przez eksportera zawiera oznaczenie „extended cumulation with country [name of the country]” lub „cumul étendu avec le pays [nom du pays]”.

Artykuł 27
Deklaracja dostawcy

1. Na potrzeby art. 26 ust. 4 akapit pierwszy lit. b) i art. 26 ust. 5 akapit pierwszy lit. b) niniejszego załącznika dostawca sporządza deklarację dostawcy w odniesieniu do każdej przesyłki materiałów wymienionych na fakturze handlowej dotyczącej tej wysyłki lub w załączniku do faktury, albo w specyfikacji wysyłkowej lub innym dokumencie handlowym dotyczącym tej wysyłki, opisującym przedmiotowe materiały w sposób umożliwiający ich identyfikację. Wzór deklaracji dostawcy został określony w dodatku V.
2. W przypadku, gdy dostawca regularnie zaopatruje określonego klienta w towary, których status w odniesieniu do preferencyjnych reguł pochodzenia powinien być zgodnie z oczekiwaniami stały w dłuższym okresie, dostawca ten może przedłożyć jedną deklarację, obejmującą następujące po sobie przesyłki wymienionych towarów (zwaną dalej „długoterminową deklaracją dostawcy”), pod warunkiem, że fakty i okoliczności przyznania takiej deklaracji nie zmieniły się.

Długoterminowa deklaracja dostawcy może zostać wystawiona na okres do roku od daty jej wystawienia. Długoterminowa deklaracja dostawcy może zostać wystawiona z mocą wsteczną. W takim wypadku okres ważności deklaracji nie może przekroczyć jednego roku od daty uzyskania przez nią ważności. Okres ważności wskazywany jest na długoterminowej deklaracji dostawcy.

Organ celny ma prawo odwołać długoterminową deklarację dostawcy, jeżeli zmieniły się okoliczności lub przedstawione zostały nieprawdziwe bądź niedokładne informacje.

Dostawca niezwłocznie informuje klienta, jeśli długoterminowa deklaracja dostawcy odnosząca się do dostarczanych towarów utraciła ważność.

3. Deklarację dostawcy można sporządzić na gotowym formularzu.
4. Deklaracje dostawców opatruje się własnoręcznym podpisem. Jednakże jeśli fakturę oraz deklarację dostawcy sporządza się przy użyciu metod elektronicznego przetwarzania danych, deklaracja dostawcy nie wymaga składania własnoręcznego podpisu, pod warunkiem że tożsamość urzędnika odpowiedzialnego za sporządzenie deklaracji w przedsiębiorstwie dostawczym udowodniono w sposób zadowalający organom celnym w kraju lub terytorium, w którym sporządzono deklaracje dostawców. Takie organy celne mogą określić warunki wykonania niniejszego ustępu.

Artykuł 28

Dowód pochodzenia

1. Oświadczenie o pochodzeniu sporządza się dla każdej przesyłki.
2. Oświadczenie o pochodzeniu ważne jest przez dwanaście miesięcy od daty sporządzenia przez eksportera.

3. Pojedyncze oświadczenie o pochodzeniu może obejmować kilka przesyłek, pod warunkiem że znajdujące się w nich towary spełniają następujące warunki:
- a) są to produkty zdemontowane lub niezmontowane, w rozumieniu reguły ogólnej 2 lit. a) dotyczącej interpretacji systemu zharmonizowanego;
 - b) są objęte sekcją XVI lub XVII albo pozycją 7308 bądź 9406 systemu zharmonizowanego; oraz
 - c) mają być przywożone partiami.

SEKCJA 3

PROCEDURY PRZY DOPUSZCZENIU DO OBROTU W UNII

Artykuł 29

Przedkładanie dowodu pochodzenia

1. Zgłoszenie o dopuszczenie do obrotu zawiera odniesienie do oświadczenia o pochodzeniu. Oświadczenie o pochodzeniu przechowuje się do dyspozycji organów celnych, które mogą zażądać ich przedłożenia w celu weryfikacji zgłoszenia. Organy te mogą również zażądać tłumaczenia oświadczenia na język urzędowy lub jeden z języków urzędowych danego państwa członkowskiego.

2. Jeżeli zgłaszający wystąpi z wnioskiem o zastosowanie przepisów niniejszej decyzji, nie posiadając oświadczenia o pochodzeniu w chwili przyjęcia zgłoszenia o dopuszczenie do obrotu, zgłoszenie to uznaje się za zgłoszenie uproszczone w rozumieniu art. 166 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 952/2013¹ i traktuje w odpowiedni do tego sposób.
3. Przed zgłoszeniem towarów do dopuszczenia do obrotu zgłaszający dokłada należytych starań, by towary były zgodne z niniejszym załącznikiem, w szczególności sprawdzając:
 - a) na ogólnodostępnej stronie internetowej, o której mowa w art. 40 ust. 3 i 4 niniejszego załącznika, czy eksporter został zarejestrowany do celów sporządzania oświadczeń o pochodzeniu, z wyłączeniem przypadków, gdy całkowita wartość wchodzących w skład przesyłki produktów pochodzących nie przekracza 10 000 EUR; oraz
 - b) czy oświadczenie o pochodzeniu zostało sporządzone zgodnie z dodatkiem IV.

Artykuł 30

Zwolnienie z wymogu przedstawienia dowodu pochodzenia

1. Następujące produkty są zwolnione z obowiązku sporządzania i przedkładania oświadczenia o pochodzeniu:
 - a) produkty wysyłane jako małe paczki przez osoby prywatne do osób prywatnych, o łącznej wartości nieprzekraczającej 500 EUR;

¹ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 952/2013 z dnia 9 października 2013 r. ustanawiające unijny kodeks celny (Dz.U. L 269 z 10.10.2013, s. 1).

b) towary stanowiące część bagażu osobistego podróżnych, o łącznej wartości nieprzekraczającej 1200 EUR.

2. Produkty, o których mowa w ust. 1, spełniają następujące warunki:

a) nie są przywożone w celach handlowych;

b) zostają zgłoszone jako spełniające warunki korzystania z niniejszej decyzji;

c) nie ma żadnych wątpliwości co do wiarygodności zgłoszenia, o którym mowa w lit. b).

3. Do celów ust. 2 lit. a) za przywóz w celach handlowych nie jest uważany przywóz spełniający wszystkie następujące warunki:

a) przywóz odbywa się okazjonalnie;

b) na przywóz składają się wyłącznie produkty przeznaczone do użytku osobistego odbiorców lub podróżnych lub też ich rodzin;

c) rodzaj i ilość produktów wskazują wyraźnie, że ich przeznaczenie nie jest handlowe.

Artykuł 31
Niezgodności i błędy formalne

1. Stwierdzenie drobnych niezgodności między treścią oświadczenia o pochodzeniu a zawartością dokumentów przedłożonych organom celnym w celu dopełnienia formalności związanych z przywozem produktów nie powoduje samo w sobie nieważności oświadczenia o pochodzeniu, jeżeli zostanie odpowiednio dowiedzione, że dany dokument rzeczywiście odpowiada danym produktom.
2. Oczywiste błędy formalne w oświadczeniu o pochodzeniu, takie jak błędy pisarskie, nie powodują odrzucenia tego dokumentu, jeżeli błędy te nie wzbudzają wątpliwości co do poprawności oświadczeń złożonych w dokumencie.

Artykuł 32
Ważność oświadczeń o pochodzeniu

Oświadczenia o pochodzeniu przedstawiane organom celnym kraju przywozu po terminie ich ważności określonym w art. 28 ust. 2 niniejszego załącznika mogą zostać przyjęte do celów stosowania preferencji taryfowych, jeżeli nieprzedłożenie tych dokumentów przed upływem terminu jest spowodowane wyjątkowymi okolicznościami. W innych przypadkach przedłożenia oświadczeń z opóźnieniem organy celne kraju przywozu mogą przyjąć oświadczenia o pochodzeniu, jeżeli produkty zostały im przedstawione przed upływem tego ostatecznego terminu.

Artykuł 33

Procedura przywozu partiami

1. Procedurę, o której mowa w art. 28 ust. 3 niniejszego załącznika, stosuje się w okresie ustalonym przez organy celne państw członkowskich.
2. Organy celne państw członkowskich przywozu nadzorujące kolejne dopuszczenia do obrotu weryfikują, czy kolejne przesyłki zawierają części zdemontowanych lub niezmontowanych produktów, dla których sporządzono oświadczenie o pochodzeniu.

Artykuł 34

Weryfikacja oświadczeń o pochodzeniu

1. W razie wątpliwości co do statusu pochodzenia produktów organy celne mogą zażądać od zgłaszającego dostarczenia, w rozsądnym wyznaczonym przez nie terminie, wszelkich dostępnych dokumentów do celów zweryfikowania prawidłowości pochodzenia wskazanego w oświadczeniu lub spełnienia warunków określonych w art. 18 niniejszego załącznika.

2. Organy celne mogą zawiesić stosowanie preferencyjnego środka taryfowego na czas procedury weryfikacji ustanowionej w art. 43 niniejszego załącznika, w przypadkach gdy:
 - a) informacje podane przez zgłaszającego są niedostateczne dla potwierdzenia statusu pochodzenia produktów lub zgodności z warunkami określonymi w art. 17 ust. 2 lub art. 18 niniejszego załącznika;
 - b) zgłaszający nie udziela odpowiedzi w terminie wyznaczonym mu na dostarczenie informacji, o których mowa w ust. 1 niniejszego artykułu.
3. Do czasu dostarczenia przez zgłaszającego żądanych informacji, o których mowa w ust. 1, lub uzyskania wyników weryfikacji, o której mowa w ust. 2, importerowi przedstawia się propozycję zwolnienia produktów, z zastrzeżeniem podjęcia uznanych za konieczne środków zapobiegawczych.

Artykuł 35

Odmowa przyznania preferencji

1. Organy celne państwa członkowskiego przywozu odmawiają prawa do korzyści z niniejszej decyzji, bez obowiązku żądania dodatkowych dowodów lub wysyłania wniosku o weryfikację do KTZ, w przypadku gdy:
 - a) towary nie są tymi samymi towarami, które zostały wymienione w oświadczeniu o pochodzeniu;

- b) zgłaszający nie dostarczy oświadczenia o pochodzeniu w odniesieniu do przedmiotowych produktów, gdy oświadczenie jest wymagane;
- c) z zastrzeżeniem art. 21 lit. b) i art. 30 ust. 1 niniejszego załącznika, oświadczenie o pochodzeniu, jakie posiada zgłaszający, nie zostało sporządzone przez eksportera zarejestrowanego w KTZ;
- d) oświadczenie o pochodzeniu nie zostało sporządzone zgodnie z dodatkiem IV; lub
- e) warunki określone w art. 18 niniejszego załącznika nie są spełnione.

2. W następstwie wniosku o weryfikację w rozumieniu art. 43 niniejszego załącznika skierowanego do właściwych organów KTZ organy celne państwa członkowskiego przywozu odmawiają prawa do korzyści płynących z niniejszej decyzji, w przypadku gdy organy te:

- a) otrzymały odpowiedź, zgodnie z którą dany eksporter nie był uprawniony do sporządzenia oświadczenia o pochodzeniu;
- b) otrzymały odpowiedź, zgodnie z którą przedmiotowe produkty nie pochodziły z danego KTZ, albo też warunki art. 17 ust. 2 niniejszego załącznika nie zostały spełnione; lub

- c) występując z wnioskiem o weryfikację, miały uzasadnione wątpliwości co do ważności oświadczenia o pochodzeniu sporządzonego przez zgłaszającego lub prawidłowości dostarczonych przez niego informacji dotyczących rzeczywistego pochodzenia danych produktów; oraz
 - (i) nie uzyskały odpowiedzi w terminie wyznaczonym zgodnie z art. 43 niniejszego załącznika; lub
 - (ii) otrzymały odpowiedź, która nie zawiera merytorycznej odpowiedzi na pytania postawione we wniosku.

TYTUŁ V
UZGODNIENIA DOTYCZĄCE WSPÓŁPRACY
ADMINISTRACYJNEJ

SEKCJA 1
WYMOGI OGÓLNE

Artykuł 36
Zasady ogólne

1. W celu zapewnienia prawidłowego stosowania preferencji KTZ zobowiązują się:
 - a) do ustanowienia i utrzymania niezbędnych struktur administracyjnych oraz systemów niezbędnych do celów wdrażania w danym KTZ reguł i procedur ustanowionych w niniejszym załączniku i zarządzania nimi, z uwzględnieniem, w stosownych przypadkach, niezbędnych zasad dotyczących stosowania kumulacji;
 - b) do współpracy za pośrednictwem ich właściwych organów z Komisją oraz organami celnymi państw członkowskich.

2. Współpraca, o której mowa w ust. 1 lit. b) niniejszego artykułu, obejmuje:
- a) zapewnianie wszelkiego niezbędnego wsparcia, w przypadku gdy Komisja zażąda monitorowania przez nią prawidłowości wykonywania niniejszego załącznika w danym kraju, z uwzględnieniem wizyt weryfikacyjnych na miejscu z udziałem służb Komisji lub organów celnych państw członkowskich;
 - b) nie naruszając art. 34 i 35 niniejszego załącznika, weryfikowanie statusu pochodzenia produktów oraz spełnienia pozostałych warunków ustanowionych w niniejszym załączniku, w tym wizyty weryfikacyjne na miejscu na żądanie Komisji lub organów celnych państw członkowskich w ramach dochodzeń w sprawie pochodzenia;
 - c) w przypadku gdy – w świetle procedury weryfikacji lub jakiejkolwiek innej dostępnej informacji – wydaje się, że naruszane są przepisy niniejszego załącznika, KTZ z własnej inicjatywy lub na wniosek Komisji lub organów celnych państw członkowskich przeprowadza odpowiednie dochodzenie lub zleca przeprowadzenie dochodzenia w trybie pilnym, w celu stwierdzenia takich naruszeń i zapobiegania im w przyszłości. W dochodzeniu może uczestniczyć Komisja i organy celne państw członkowskich.
3. Przed dniem 1 stycznia 2020 r. KTZ przedkładają Komisji formalne zobowiązanie do wypełniania wymogów ust. 1.

Artykuł 37

Wymogi w zakresie publikacji i zgodności z przepisami

1. Komisja publikuje w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej* (seria C) wykaz KTZ z podaniem daty, od kiedy uznano, że spełniają one warunki określone w art. 39 niniejszego załącznika. Komisja aktualizuje ten wykaz z chwilą, gdy nowy KTZ spełnia wspomniane warunki.
2. Produkty pochodzące z KTZ, w ramach dopuszczenia do obrotu w Unii korzystają z preferencji taryfowych, jedynie pod warunkiem że ich wywóz nastąpił nie wcześniej niż w dniu wskazanym w wykazie, o którym mowa w ust. 1.
3. Uznaje się, że dany KTZ spełnił wymogi art. 36 i 39 niniejszego załącznika w dniu, w którym:
 - a) dokonał zgłoszenia, o którym mowa w art. 39 ust. 1 niniejszego załącznika, oraz
 - b) przedłożył zobowiązanie, o którym mowa w art. 36 ust. 3 niniejszego załącznika.

Artykuł 38

Sankcje

Wobec każdej osoby sporządzającej lub przyczyniającej się do sporządzenia dokumentu zawierającego nieprawdziwe informacje w celu uzyskania traktowania preferencyjnego dla produktów stosowane są sankcje.

SEKCJA 2

METODY WSPÓLPRACY ADMINISTRACYJNEJ ODNOSZĄCE SIĘ DO SYSTEMU REX

Artykuł 39

Przekazywanie nazw i adresów właściwych organów KTZ

1. KTZ przekazują Komisji nazwy i adresy zlokalizowanych na ich terytorium organów, które:
 - a) są częścią organów rządowych danego kraju i posiadają pełnomocnictwa w zakresie wspomagania Komisji oraz organów celnych państw członkowskich w ramach współpracy administracyjnej, zgodnie z niniejszym tytułem;

- b) są częścią organów rządowych danego kraju lub działają z upoważnienia rządu i posiadają pełnomocnictwa w zakresie rejestracji eksporterów oraz wykreślenia ich ze spisu zarejestrowanych eksporterów.
2. KTZ bezzwłocznie powiadamiają Komisję o wszelkich zmianach informacji przekazanych na mocy ust. 1 i 2.
3. Komisja przekazuje te informacje organom celnym państw członkowskich.

Artykuł 40

Prawa dostępu i publikacja danych z systemu REX

1. Komisja ma dostęp do wszystkich danych.
2. Właściwe organy KTZ mają dostęp do danych dotyczących eksporterów, których zarejestrowały.

Komisja zapewnia właściwym organom KTZ bezpieczny dostęp do systemu REX.

3. Komisja podaje do wiadomości publicznej następujące dane:
 - a) numer zarejestrowanego eksportera;
 - b) datę rejestracji zarejestrowanego eksportera;

- c) datę, od której rejestracja jest ważna;
 - d) w stosownym przypadku, datę cofnięcia rejestracji.
4. Komisja podaje następujące dane do wiadomości publicznej, jeżeli eksporter wyraził na to zgodę, uzupełniając w polu 6 formularza zamieszczonego w dodatku III:
- a) imię i nazwisko lub nazwę zarejestrowanego eksportera podane w polu 1 formularza określonego w dodatku III;
 - b) adres siedziby zarejestrowanego eksportera podany w polu 1 formularza określonego w dodatku III;
 - c) dane kontaktowe podane w polu 1 i polu 2 formularza określonego w dodatku III;
 - d) orientacyjny opis towarów, które kwalifikują się do preferencyjnego traktowania, w tym orientacyjny wykaz pozycji lub działów, podany w polu 4 formularza określonego w dodatku III;
 - e) numer identyfikacyjny przedsiębiorcy (TIN) zarejestrowanego eksportera podany w polu 1 formularza określonego w dodatku III;
 - f) informację, czy zarejestrowany eksporter jest handlowcem czy producentem, podaną w polu 3 formularza określonego w dodatku III.

Odmowa złożenia podpisu w polu 6 nie stanowi podstawy do odmowy rejestracji eksportera.

Artykuł 41
Ochrona danych w systemie REX

1. Dane zarejestrowane przez właściwe organy KTZ w systemie REX są przetwarzane wyłącznie do celów niniejszego załącznika.
2. Zarejestrowanym eksporterom udostępnia się informacje określone w, odpowiednio, art. 14-16 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2018/1725¹ lub art. 12–14 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679².

Zarejestrowanym eksporterom udostępnia się informacje, o których mowa w akapicie pierwszym, za pośrednictwem noty załączonej do wniosku o nadanie statusu zarejestrowanego eksportera, jak określono w dodatku III do niniejszego załącznika.

3. Każdy właściwy organ KTZ, który wprowadził dane do systemu REX, uznawany jest za administratora tych danych w odniesieniu do ich przetwarzania.

¹ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2018/1725 z dnia 23 października 2018 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych przez instytucje, organy i jednostki organizacyjne Unii i swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia rozporządzenia (WE) nr 45/2001 i decyzji nr 1247/2002/WE (Dz.U. L 295 z 21.11.2018, s. 39).

² Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (ogólne rozporządzenie o ochronie danych) (Dz.U. L 119 z 4.5.2016, s. 1).

Komisja jest uważana za współadministratora w odniesieniu do przetwarzania wszystkich danych, aby zagwarantować ochronę praw przysługujących zarejestrowanym eksporterom.

4. Prawa zarejestrowanych eksporterów w odniesieniu do przetwarzania danych wymienionych w dodatku III do niniejszego załącznika, które przechowywane są w systemie REX i przetwarzane w systemach krajowych, są wykonywane zgodnie z rozporządzeniem (UE) 2016/679.
5. Państwa członkowskie, które powielają w swoich systemach krajowych dane z systemu REX, do których mają dostęp, aktualizują te powielone dane.
6. Prawa zarejestrowanych eksporterów w odniesieniu do przetwarzania ich danych dotyczących rejestracji przez Komisję są wykonywane zgodnie z rozporządzeniem (UE) 2018/1725.
7. Wszelkie wnioski zarejestrowanego eksportera składane w celu skorzystania z prawa do dostępu, poprawienia, usunięcia lub zablokowania danych zgodnie z rozporządzeniem (UE) 2018/1725 są składane do administratora danych i są one przez niego rozpatrywane.

W przypadku gdy zarejestrowany eksporter złoży taki wniosek do Komisji bez uprzedniej próby dochodzenia swoich praw u administratora danych, Komisja przekazuje ten wniosek do administratora danych zarejestrowanego eksportera.

Jeżeli zarejestrowany eksporter nie zdoła dojść swoich praw u administratora danych, przedkłada taki wniosek Komisji pełniącej funkcję administratora danych. Komisja ma prawo poprawić, usunąć lub zablokować odnośne dane.

8. Krajowe organy nadzorujące ochronę danych oraz Europejski Inspektor Ochrony Danych, działając w ramach swoich kompetencji, w razie potrzeby:
- a) współpracują i zapewniają skoordynowany nadzór nad danymi dotyczącymi rejestracji;
 - b) wymieniają się odnośnymi informacjami;
 - c) wspierają się przy przeprowadzaniu audytów i inspekcji;
 - d) badają trudności związane z interpretacją lub stosowaniem niniejszego załącznika;
 - e) analizują problemy związane ze sprawowaniem niezależnego nadzoru lub wykonywaniem praw osób, których dane dotyczą;
 - f) opracowują zharmonizowane propozycje wspólnych rozwiązań różnych problemów; oraz
 - g) podnoszą świadomość na temat praw dotyczących ochrony danych.

Artykuł 42

Kontrola pochodzenia

1. Do celów zapewnienia zgodności z regułami odnoszącymi się do statusu pochodzenia produktów właściwe organy KTZ przeprowadzają:
- a) weryfikację statusu pochodzenia produktów na wniosek organów celnych państw członkowskich;

- b) regularne kontrole eksporterów z własnej inicjatywy.
2. Kontrole, o których mowa w ust. 1 lit. b), zapewniają ciągłe wypełnianie przez eksporterów spoczywających na nich obowiązków. Kontrole te przeprowadza się w odstępach ustalonych na podstawie odpowiednich kryteriów analizy ryzyka. W tym celu właściwe organy KTZ wymagają od eksporterów dostarczania kopii lub wykazu sporządzanych przez nich oświadczeń o pochodzeniu.
3. Właściwe organy KTZ mają prawo zażądać przedstawienia wszelkich dowodów oraz przeprowadzić weryfikację ksiąg rachunkowych eksporterów oraz, w stosownych przypadkach, również zaopatrujących eksportera producentów, w tym również inspekcje w ich zakładach, lub innego rodzaju kontrolę, którą uznają za stosowną.

Artykuł 43

Wniosek o weryfikację oświadczenia o pochodzeniu

1. Późniejsze weryfikacje oświadczeń o pochodzeniu przeprowadzane są wyrywkowo lub za każdym razem, gdy organy celne państw członkowskich mają uzasadnione wątpliwości co do autentyczności tych dokumentów, statusu pochodzenia danych produktów lub spełnienia innych wymogów niniejszego załącznika.

Występując do właściwych organów KTZ z wnioskiem o współpracę w celu przeprowadzenia weryfikacji ważności oświadczeń o pochodzeniu, statusu pochodzenia produktów lub obu wymienionych, organy celne państwa członkowskiego w stosownych przypadkach wskazują w swoim wniosku powody, dla których mają uzasadnione wątpliwości co do ważności oświadczenia o pochodzeniu lub posiadania przez produkty statusu pochodzenia.

Na poparcie wniosku o przeprowadzenie weryfikacji można załączyć kopię oświadczenia o pochodzeniu wraz z wszelkimi dodatkowymi informacjami lub dokumentami wskazującymi, że informacje zawarte w oświadczeniu są nieprawidłowe.

Państwo członkowskie występujące z wnioskiem ustala wstępny, sześciomiesięczny termin przekazania wyników weryfikacji, biegnący od daty wniosku o przeprowadzenie weryfikacji.

2. Jeżeli w przypadkach, co do których istnieją uzasadnione wątpliwości, brak jest odpowiedzi w terminie określonym w ust. 1 lub jeżeli odpowiedź nie zawiera wystarczających informacji, na podstawie których można ocenić rzeczywiste pochodzenie produktów, po raz drugi powiadamia się właściwe organy danego KTZ. Ponowne powiadomienie określa kolejny termin nieprzekraczający 6 miesięcy.

Artykuł 44

Weryfikacja deklaracji dostawców

1. Weryfikację deklaracji dostawców, o której mowa w art. 27 niniejszego załącznika, można przeprowadzić wyrywkowo lub za każdym razem, gdy organy celne kraju przywozu mają uzasadnione wątpliwości co do autentyczności dokumentu lub prawidłowości czy też kompletności informacji dotyczących faktycznego pochodzenia przedmiotowych materiałów.
2. Organy celne, którym przedłożono deklarację dostawcy, mogą zażądać od organów celnych kraju, w którym sporządzono deklarację, wydania świadectwa informacyjnego, którego wzór zamieszczono w dodatku VI. Alternatywnie, organy celne, którym przedłożono deklarację dostawcy mogą zażądać od eksportera przedstawienia świadectwa informacyjnego wydanego przez organy celne kraju, w którym sporządzono deklarację.

Urząd wydający świadectwo informacyjne przechowuje kopię świadectwa przez co najmniej trzy lata.
3. Wnioskujące organy celne są jak najszybciej informowane o wynikach weryfikacji. Wyniki muszą jednoznacznie wskazywać, czy deklaracja dotycząca statusu materiałów jest prawidłowa.

4. Na potrzeby weryfikacji dostawcy przechowują kopię dokumentu zawierającego deklarację oraz wszystkie niezbędne dowody wykazujące prawdziwy status materiałów przez co najmniej trzy lata.
5. Organy celne kraju, w którym sporządzono deklarację dostawcy, mają prawo zażądać przedstawienia wszelkich dowodów oraz przeprowadzić każdą kontrolę, którą uznają za stosowną w celu sprawdzenia poprawności każdej deklaracji dostawcy.
6. Każde oświadczenie o pochodzeniu sporządzone w oparciu o niewłaściwą deklarację dostawcy uznaje się za nieważne.

Artykuł 45

Inne przepisy

1. Niniejszą sekcję i sekcję 2 tytułu IV stosuje się odpowiednio w odniesieniu do:
 - a) wywozu z Unii do KTZ do celów kumulacji dwustronnej, o której mowa w art. 7 niniejszego załącznika;
 - b) wywozu z jednego KTZ do innego do celów kumulacji KTZ, o której mowa w art. 2 ust. 2 niniejszego załącznika;

- c) wywozu z Unii do KTZ, w przypadku gdy dany KTZ przyznaje jednostronnie preferencyjne traktowanie taryfowe produktom pochodzącym z Unii, zgodnie z niniejszym załącznikiem.
2. KTZ może również przewidzieć stosowanie systemu REX, o którym mowa w art. 22, 23, 24, 39, 40 i 41 niniejszego załącznika, w celu przyznawania przez to KTZ preferencyjnego traktowania taryfowego produktom pochodzącym z innego KTZ na podstawie oświadczeń o pochodzeniu sporządzonych przez eksporterów zarejestrowanych w tym innym KTZ.
3. Wywozu, o którym mowa w ust. 1 lit. a) i c) niniejszego artykułu, dokonują eksporterzy zarejestrowani w Unii zgodnie z art. 68 rozporządzenia wykonawczego (UE) 2015/2447.

TYTUŁ VI

CEUTA I MELILLA

Artykuł 46

Ceuta i Melilla

1. Przepisy niniejszego załącznika dotyczące wystawiania, stosowania i późniejszej weryfikacji dowodów pochodzenia stosuje się odpowiednio do produktów wywożonych z KTZ do Ceuty i Melilli oraz produktów wywożonych z Ceuty i Melilli do KTZ do celów kumulacji dwustronnej.
2. Ceutę i Melillę uważa się za jedno terytorium.
3. Hiszpańskie organy celne są odpowiedzialne za stosowanie niniejszego załącznika w Ceucie i Melilli.

TYTUŁ VII

PRZEPISY KOŃCOWE

Artykuł 47

Procedura komitetowa

1. Komisję wspiera Komitet Kodeksu Celnego ustanowiony na mocy art. 285 rozporządzenia (UE) nr 952/2013. Komitet ten jest komitetem w rozumieniu rozporządzenia (UE) nr 182/2011.
2. W przypadku odesłania do niniejszego ustępu stosuje się art. 5 rozporządzenia (UE) nr 182/2011.
3. Jeżeli opinia komitetu ma zostać uzyskana w drodze procedury pisemnej i dokonano odesłania do niniejszego ustępu, procedura ta zostaje zakończona bez osiągnięcia rezultatu, jeżeli przed upływem terminu przekazania opinii przewodniczący komitetu postanowi o jej zakończeniu.

Dodatek I

UWAGI WPROWADZAJĄCE ORAZ WYKAZ CZYNNOŚCI OBRÓBK I PRZETWARZANIA NADAJĄCYCH STATUS POCHODZENIA

UWAGI WPROWADZAJĄCE

Uwaga 1 — Ogólne wprowadzenie

Niniejszy dodatek ustanawia warunki zgodnie z art. 4 niniejszego załącznika, na jakich produkty uznaje się za pochodzące z danego KTZ. Istnieją cztery rodzaje reguł, które różnią się w zależności od produktów:

- a) w wyniku obróbki lub przetwarzania nie zostaje przekroczona najwyższa dopuszczalna zawartość materiałów niepochodzących;
- b) w wyniku obróbki lub przetwarzania czterocyfrowy kod pozycji lub sześciocyfrowy kod podpozycji produktów wytworzonych staje się inny, odpowiednio, od czterocyfrowego kodu pozycji lub sześciocyfrowego kodu podpozycji użytych materiałów;
- c) przeprowadza się określone czynności obróbki lub przetwarzania;
- d) dokonywane obróbka lub przetwarzanie dotyczą określonych materiałów całkowicie uzyskanych.

Uwaga 2 — Struktura wykazu

- 2.1. Kolumny 1 i 2 zawierają opis uzyskanych produktów. Kolumna 1 zawiera odpowiednio właściwy numer działu, czterocyfrowy kod pozycji lub sześciocyfrowy kod podpozycji. Kolumna 2 podaje opis towarów dla danej pozycji lub działu zastosowany w systemie zharmonizowanym. Dla każdego zapisu w kolumnach 1 i 2, z zastrzeżeniem uwagi 2.4, jedna lub więcej niż jedna zasada ('kwalifikujące czynności') jest określona w kolumnie 3. Czynności kwalifikujące odnoszą się wyłącznie do materiałów niepochodzących. Jeżeli, jak to ma miejsce w niektórych przypadkach, zapis w kolumnie 1 jest poprzedzony oznaczeniem „ex”, oznacza to, że reguła określona w kolumnie 3 odnosi się tylko do części tej pozycji, tak jak zostało to opisane w kolumnie 2.
- 2.2. Jeżeli w kolumnie 1 umieszczona jest większa liczba pozycji lub podpozycji, albo też podany jest tam numer działu i w związku z tym produkty z kolumny 2 opisane są tam w sposób ogólny, odpowiednią regułą w kolumnie 3 stosuje się do wszystkich produktów, które, w ramach systemu zharmonizowanego, klasyfikowane są w pozycjach danego działu lub pod którąkolwiek z pozycji lub podpozycji zgrupowanych w kolumnie 1.
- 2.3. Jeżeli w wykazie podane są różne reguły mające zastosowanie do różnych produktów z tej samej pozycji, to każde tiret zawiera opis odnoszący się do części pozycji, której dotyczy odpowiednia reguła z kolumny 3.
- 2.4. W przypadkach gdy w kolumnie 3 określono dwie alternatywne reguły rozdzielone słowem „lub”, eksporter może wybrać, którą regułą zastosować.

Uwaga 3 – Przykłady stosowania reguł

3.1. Przepisy art. 4 ust. 2 niniejszego załącznika dotyczące produktów, które uzyskały status pochodzących i zostały następnie użyte do wytworzenia innych produktów, stosuje się niezależnie od tego, czy status ten został uzyskany w fabryce, w której użyto tych produktów, czy w innej fabryce w KTZ lub w Unii.

3.2. Zgodnie z art. 5 niniejszego załącznika przeprowadzone czynności obróbki lub przetwarzania muszą wykraczać poza czynności, o których mowa w tym artykule. W przeciwnym wypadku towary nie kwalifikują się do preferencyjnego traktowania taryfowego, nawet jeżeli spełniają warunki określone w poniższym wykazie.

Z zastrzeżeniem art. 5 niniejszego załącznika reguły zawarte w wykazie przedstawiają minimalny wymagany stopień obróbki lub przetworzenia, przy czym przeprowadzenie dalszej obróbki lub przetworzenia także nadaje status pochodzenia; i odwrotnie, wykonanie w mniejszym zakresie obróbki lub przetwarzania nie może powodować nadania statusu pochodzenia. W związku z tym, jeżeli reguła przewiduje, że na pewnym etapie wytwarzania można wykorzystać materiał niepochodzący, wykorzystanie tego materiału na wcześniejszym etapie wytwarzania jest dozwolone, natomiast na późniejszym etapie nie jest dozwolone.

3.3. Bez uszczerbku dla uwagi 3.2, jeśli w regule występuje sformułowanie „wytwarzanie z materiałów objętych dowolną pozycją”, mogą być użyte materiały objęte dowolną pozycją lub pozycjami (nawet posiadające taki sam opis i objęte taką samą pozycją jak produkt), jednak z zastrzeżeniem wszelkich szczególnych ograniczeń, które mogą być również zawarte w regule.

Jednakże sformułowanie „wytwarzanie z materiałów objętych dowolną pozycją, łącznie z innymi materiałami objętymi pozycją ...” lub „wytwarzanie z materiałów objętych dowolną pozycją, łącznie z innymi materiałami objętymi tą samą pozycją, co produkt” oznacza, że mogą być użyte materiały objęte dowolną pozycją lub pozycjami z wyjątkiem tych, których opis jest identyczny z opisem produktu umieszczonym w kolumnie 2 wykazu.

- 3.4. Jeżeli reguła w wykazie stanowi, że produkt może być wytworzony z więcej niż jednego materiału, oznacza to, że może być użyty jeden lub kilka materiałów. Nie oznacza to, że należy użyć wszystkich materiałów.
- 3.5. Jeżeli reguła w wykazie stanowi, że produkt musi być wytworzony z określonego materiału, reguła ta nie wyklucza użycia również innych materiałów, które ze względu na swoje naturalne właściwości nie mogą spełniać tego warunku.

Uwaga 4 — Przepisy ogólne dotyczące niektórych towarów rolnych

- 4.1. Towary rolne objęte działami 6, 7, 8, 9, 10 i 12 oraz pozycją 2401, które są uprawiane lub zbierane na terytorium KTZ, traktuje się jako pochodzące z terytorium tego kraju, nawet jeżeli otrzymuje się je z nasion, bulw, korzeni, sadzonek, szczepów, pędów, pąków lub innych żywych części roślin przywożonych z innego kraju.

- 4.2. W przypadkach, gdy zawartość nie pochodzącego cukru w danym produkcie podlega ograniczeniom, przy obliczaniu takich ograniczeń uwzględniana jest łącznie masa cukrów objętych pozycją 1701 (sacharoza) oraz 1702 (np. fruktoza, glukoza, laktoza, maltoza, izoglukoza i cukier inwertowany) użytych do wytworzenia produktu końcowego oraz użytych do wytworzenia produktów nie pochodzących, które weszły w skład produktu końcowego.

Uwaga 5 — Terminologia stosowana w odniesieniu do niektórych wyrobów włókienniczych

- 5.1. Określenie „włókna naturalne” jest używane w wykazie w odniesieniu do włókien innych niż sztuczne bądź syntetyczne. Jest ono zastrzeżone dla etapów produkcji mających miejsce przed przędzeniem, w tym dla odpadów oraz, o ile nie określono inaczej, obejmuje włókna zgrzeblone, czesane lub w inny sposób przetwarzane, ale nie przędzone.
- 5.2. Określenie „włókna naturalne” obejmuje włosie końskie z pozycji 0503, jedwab z pozycji 5002 i 5003, jak również włókna wełniane, cienką lub grubą sierść zwierzęcą z pozycji od 5101 do 5105, włókna bawełniane z pozycji od 5201 do 5203 oraz pozostałe włókna roślinne z pozycji od 5301 do 5305.
- 5.3. Użyte w wykazie określenia „masa włókiennicza”, „materiały chemiczne” oraz „materiały do produkcji papieru” opisują materiały niesklasyfikowane w działach od 50 do 63, które mogą być użyte do produkcji sztucznych, syntetycznych lub papierowych włókien lub przędz.
- 5.4. Określenie „włókna odcinkowe chemiczne” jest używane w wykazie w odniesieniu do kabla z włókna ciągłego syntetycznego lub sztucznego, włókien odcinkowych lub odpadów, objętych pozycjami od 5501 do 5507.

Uwaga 6 — Dopuszczalne odchylenia odnoszące się do produktów wytworzonych z mieszaniny materiałów włókienniczych

- 6.1. Gdy w przypadku danego produktu odsyła się do niniejszej uwagi, warunki określone w kolumnie 3 nie mają zastosowania do żadnego z podstawowych materiałów włókienniczych użytych do wytworzenia tego produktu, które w sumie stanowią nie więcej niż 10 % całkowitej masy wszystkich użytych podstawowych materiałów włókienniczych. (Zob. także uwagi 6.3 i 6.4).
- 6.2. Jednakże dopuszczalne odchylenie określone w uwadze 6.1 może mieć zastosowanie wyłącznie do produktów mieszanych, które zostały wykonane z dwóch lub więcej podstawowych materiałów włókienniczych.

Podstawowymi materiałami włókienniczymi są:

- jedwab;
- wełna;
- gruba sierść zwierzęca;
- cienka sierść zwierzęca;
- włosie końskie;
- bawełna;
- materiały do produkcji papieru i papier;
- len;
- konopie siewne;

- juta i pozostałe włókna tekstylne łykowe;
- sizal i pozostałe włókna tekstylne z rodzaju *Agave*;
- włókno kokosowe, manila, ramia i pozostałe włókna tekstylne roślinne;
- syntetyczne włókna ciągłe chemiczne;
- sztuczne włókna ciągłe chemiczne;
- włókna ciągłe przewodzące prąd;
- syntetyczne włókna odcinkowe chemiczne z polipropylenu;
- syntetyczne włókna odcinkowe chemiczne z poliestru;
- syntetyczne włókna odcinkowe chemiczne z poliamidu;
- syntetyczne włókna odcinkowe chemiczne z poliakrylonitrylu;
- syntetyczne włókna odcinkowe chemiczne z poliimidu;
- syntetyczne włókna odcinkowe chemiczne z poli(tetrafluoroetyleny);
- syntetyczne włókna odcinkowe chemiczne z poli(siarczku fenylu);
- syntetyczne włókna odcinkowe chemiczne z poli(chlorku winylu);
- pozostałe syntetyczne chemiczne włókna odcinkowe;

- sztuczne chemiczne włókna odcinkowe z wiskozy;
- pozostałe sztuczne chemiczne włókna odcinkowe;
- przędza wykonana z poliuretanu dzielona na elastyczne segmenty z polieteru, nawet rdzeniowa;
- przędza wykonana z poliuretanu dzielona na elastyczne segmenty z poliestru, nawet rdzeniowa;
- produkty z pozycji 5605 (przędza metalizowana) zawierające pasmo składające się z rdzenia wykonanego z folii aluminiowej lub rdzenia wykonanego z warstwy tworzywa sztucznego nawet powlekanego proszkiem aluminiowym, o szerokości nieprzekraczającej 5 mm, wklejonego za pomocą przezroczystego lub barwnego kleju między dwie warstwy tworzywa sztucznego;
- pozostałe produkty objęte pozycją 5605;
- włókna szklane;
- włókna metalowe.

Przykład:

Przędza objęta pozycją 5205, wykonana z włókien bawełnianych objętych pozycją 5203 i z włókien odcinkowych syntetycznych objętych pozycją 5506, jest przędzą mieszaną. Dlatego też nie pochodzące syntetyczne włókna odcinkowe, które nie spełniają reguł pochodzenia, mogą zostać użyte, pod warunkiem że ich masa całkowita nie przekracza 10 % masy przędzy.

Przykład:

Tkanina wełniana objęta pozycją 5112, wykonana z przędzy wełnianej objętej pozycją 5107 i przędzy syntetycznej z włókien odcinkowych objętej pozycją 5509, jest tkaniną mieszaną. Dlatego przędza syntetyczna, która nie spełnia reguł pochodzenia lub przędza wełniana, która nie spełnia reguł pochodzenia bądź też mieszanka obu tych przędz, mogą być użyte, pod warunkiem że ich całkowita masa nie przekracza 10 % masy tkaniny.

Przykład:

Materiał włókienniczy igłowy objęty pozycją 5802, wytworzony z przędzy bawełnianej objętej pozycją 5205 i tkaniny bawełnianej objętej pozycją 5210, jest produktem mieszanym, wyłącznie jeżeli tkanina bawełniana sama jest tkaniną mieszaną wytworzoną z przędz objętych dwiema różnymi pozycjami lub jeżeli użyte przędze bawełniane same są mieszankami.

Przykład:

Jeżeli przedmiotowy materiał włókienniczy igłowy został wykonany z przędzy bawełnianej objętej pozycją 5205 i tkaniny syntetycznej objętej pozycją 5407, zastosowane przędze są oczywiście dwoma odrębnymi podstawowymi materiałami włókienniczymi, w związku z czym materiał włókienniczy igłowy jest produktem mieszanym.

- 6.3. W przypadku produktów zawierających „przędzę wykonaną z poliuretanu dzieloną na elastyczne segmenty z polieteru, nawet rdzeniową” dopuszczalne odchylenie wynosi 20 % w odniesieniu do tej przędzy.

- 6.4. W przypadku produktów zawierających „pasma składające się z rdzenia wykonanego z folii aluminiowej lub rdzenia wykonanego z warstwy tworzywa sztucznego nawet powlekanego proszkiem aluminiowym, o szerokości nieprzekraczającej 5 mm, wklejonego za pomocą przezroczystego lub barwnego kleju między dwie warstwy tworzywa sztucznego” dopuszczalne odchylenie w odniesieniu do tego pasma wynosi 30 %.

Uwaga 7 — Inne dopuszczalne odchylenia w odniesieniu do niektórych wyrobów włókienniczych

- 7.1. Jeżeli wykaz zawiera odesłanie do niniejszej uwagi, materiały włókiennicze, które nie spełniają reguły zawartej w kolumnie 3 wykazu dotyczącej przedmiotowego produktu, mogą być użyte, pod warunkiem że są klasyfikowane w innej pozycji niż ta, którą objęty jest produkt, oraz że wartość tych materiałów nie przekracza 8 % ceny *ex-works* produktu.
- 7.2. Bez uszczerbku dla uwagi 7.3, materiały, które nie są klasyfikowane w działach 50–63, mogą być swobodnie wykorzystywane do produkcji wyrobów włókienniczych, nawet jeśli zawierają materiały włókiennicze.

Przykład:

Jeżeli reguła podana w wykazie mówi, że dla określonego wyrobu włókienniczego (takiego jak spodnie) musi być używana przędza, nie ogranicza to stosowania elementów metalowych, takich jak guziki, ponieważ nie mogą one zostać sklasyfikowane w działach 50–63. Z tej samej przyczyny nie ogranicza to stosowania suwaków, mimo że zawierają one zwykle materiał włókienniczy.

7.3. W sytuacjach, w których ma zastosowanie reguła wartości procentowej, wartość materiałów, które nie zostały sklasyfikowane w działach od 50 do 63, musi zostać wzięta pod uwagę przy obliczaniu wartości materiałów nie pochodzących składających się na przedmiotowy produkt.

Uwaga 8 — Definicja specyficznych procesów i prostych czynności przeprowadzanych na określonych produktach objętych działem 27

8.1. Do celów pozycji ex 2707 i 2713 „specyficznymi procesami” są:

- a) destylacja próżniowa;
- b) redestylacja przez bardzo dokładny proces frakcjonowania ⁽¹⁾;
- c) kraking;
- d) reforming;
- e) ekstrakcja przy użyciu selektywnych rozpuszczalników;
- f) proces, w skład którego wchodzi wszystkie następujące operacje: traktowanie stężonym kwasem siarkowym, oleum lub bezwodnikiem siarkowym; neutralizacja środkami alkalicznymi; odbarwianie i oczyszczanie naturalnymi ziemiemi aktywnymi, ziemiemi aktywowanymi i aktywowanym węglem drzewnym lub boksytem;
- g) polimeryzacja;

- h) alkiłowanie;
- i) izomeryzacja.

8.2. Do celów pozycji 2710, 2711 i 2712 „specyficznymi procesami” są:

- a) destylacja próżniowa;
- b) redestylacja przez bardzo dokładny proces frakcjonowania ⁽¹⁾;
- c) kraking;
- d) reforming;
- e) ekstrakcja przy użyciu selektywnych rozpuszczalników;
- f) proces, w skład którego wchodzi wszystkie następujące operacje: traktowanie stężonym kwasem siarkowym, oleum lub bezwodnikiem siarkowym; neutralizacja środkami alkalicznymi; odbarwianie i oczyszczanie naturalnymi ziemiemi aktywnymi, ziemiemi aktywowanymi i aktywowanym węglem drzewnym lub boksytem;
- g) polimeryzacja;
- h) alkiłowanie;
- i) izomeryzacja;

- j) odsiarczanie z wykorzystaniem wodoru, wyłącznie w odniesieniu do olejów ciężkich objętych pozycją ex 2710, prowadzące do obniżenia o co najmniej 85 % zawartości siarki w odsiarczanych produktach (metoda ASTM D 1266-59 T);
- k) wyłącznie w odniesieniu do produktów objętych pozycją 2710, odparafinowywanie w innym procesie niż filtrowanie;
- l) wyłącznie w odniesieniu do olejów ciężkich objętych pozycją ex 2710, poddawanie działaniu wodoru przy ciśnieniu powyżej 20 barów i temperaturze powyżej 250 °C przy użyciu katalizatora, do celów innych niż odsiarczanie, gdy wodór stanowi czynnik aktywny w reakcji chemicznej. Dalszego traktowania wodorem olejów smarowych objętych pozycją ex 2710 (np. wykańczanie metodą wodorową lub odbarwianie), szczególnie w celu ulepszenia koloru lub stabilności, nie uważa się za proces specyficzny;
- m) wyłącznie w odniesieniu do olejów opałowych objętych pozycją ex 2710, destylacja atmosferyczna, pod warunkiem że mniej niż 30 % objętości tych produktów zostanie oddestylowane, łącznie ze stratami, przy temperaturze 300 °C, z zastosowaniem metody ASTM D 86;
- n) wyłącznie w odniesieniu do olejów ciężkich innych niż oleje napędowe i oleje opałowe objęte pozycją ex 2710, poddawanie działaniu elektrycznych wyładowań snopiastych wysokiej częstotliwości;

- o) wyłącznie w odniesieniu do produktów surowych (innych niż wazelina, ozokeryt, wosk montanowy lub wosk torfowy i parafina, zawierających wagowo mniej niż 0,75 % oleju) objętych pozycją ex 2712, odolejanie przy pomocy krystalizacji frakcyjnej.

8.3. Do celów pozycji ex 2707 oraz 2713 proste czynności, takie jak oczyszczanie, dekantacja, odsalanie, oddzielanie od wody, filtrowanie, barwienie, znakowanie, uzyskiwanie danej zawartości siarki poprzez wymieszanie produktów o różnej zawartości siarki lub dowolna kombinacja tych czynności lub czynności podobnych, nie nadają statusu pochodzenia.

⁽¹⁾ Zob. dodatkowa Nota wyjaśniająca 4 b) do działu 27 Nomenklatury scalonej.

Wykaz produktów oraz czynności obróbki i przetwarzania nadających status pochodzenia

Pozycja systemu zharmonizowanego	Opis produktu	Kwalifikująca się czynność (obróbki lub przetwarzania materiałów niepochodzących, nadająca status pochodzenia)
(1)	(2)	(3)
Dział 1	Zwierzęta żywe	Wszystkie zwierzęta objęte działem 1 są całkowicie uzyskane
Dział 2	Mięso i podroby jadalne	Wytwarzanie, w którym mięso oraz jadalne podroby zawarte w produktach objętych tym działem są całkowicie uzyskane
ex Dział 3	Ryby i skorupiaki, mięczaki i pozostałe bezkręgowce wodne, wyłączając:	Wszystkie ryby i skorupiaki, mięczaki i pozostałe bezkręgowce wodne są całkowicie uzyskane
0304	Filety rybne i pozostałe mięso rybne (nawet rozdrobnione), świeże, schłodzone lub zamrożone	Wytwarzanie, w którym wszystkie użyte materiały objęte działem 3 są całkowicie uzyskane
0305	Ryby suszone, solone lub w solance; ryby wędzone, nawet gotowane przed lub podczas procesu wędzenia; mąki, mączki i granulki, z ryb, nadające się do spożycia przez ludzi	Wytwarzanie, w którym wszystkie użyte materiały objęte działem 3 są całkowicie uzyskane
ex 0306	Skorupiaki, nawet w skorupach, suszone, solone lub w solance; skorupiaki w skorupach, gotowane na parze lub w wodzie, nawet schłodzone, zamrożone, suszone, solone lub w solance; mąki, mączki i granulki, ze skorupiaków, nadające się do spożycia przez ludzi	Wytwarzanie, w którym wszystkie użyte materiały objęte działem 3 są całkowicie uzyskane
ex 0307	Mięczaki, nawet w skorupach, suszone, solone lub w solance; bezkręgowce wodne, inne niż skorupiaki i mięczaki, suszone, solone lub w solance; mąki, mączki i granulki, ze skorupiaków, nadające się do spożycia przez ludzi	Wytwarzanie, w którym wszystkie użyte materiały objęte działem 3 są całkowicie uzyskane

Pozycja systemu zharmonizowanego	Opis produktu	Kwalifikująca się czynność (obróbki lub przetwarzania materiałów nie pochodzących, nadająca status pochodzenia)
(1)	(2)	(3)
Dział 4	Produkty mleczarskie; jaja ptasie; miód naturalny; jadalne produkty pochodzenia zwierzęcego, gdzie indziej niewymienione ani niewłączone	Wytwarzanie, w którym: <ul style="list-style-type: none"> – wszystkie użyte materiały objęte działem 4 są całkowicie uzyskane; oraz – masa użytego cukru ⁽¹⁾ nie przekracza 40 % masy produktu końcowego
ex Dział 5	Produkty pochodzenia zwierzęcego, gdzie indziej niewymienione ani niewłączone, wyłączając:	Wytwarzanie z materiałów objętych dowolną pozycją
ex 0511 91	Ikra i mlecz z ryb, niejadalne	Cała ikra i mlecz są całkowicie uzyskane
Dział 6	Drzewa żywe i pozostałe rośliny; bulwy, korzenie i podobne; kwiaty cięte i liście ozdobne	Wytwarzanie, w którym wszystkie użyte materiały objęte działem 6 są całkowicie uzyskane
Dział 7	Warzywa oraz niektóre korzenie i bulwy, jadalne	Wytwarzanie, w którym wszystkie użyte materiały objęte działem 7 są całkowicie uzyskane
Dział 8	Owoce i orzechy jadalne; skórki owoców cytrusowych lub melonów	Wytwarzanie, w którym: <ul style="list-style-type: none"> – owoce i orzechy jadalne w całości i skórki owoców cytrusowych lub melonów objęte działem 8 są całkowicie uzyskane, a – masa użytego cukru ⁽¹⁾ nie przekracza 40 % masy produktu końcowego
Dział 9	Kawa, herbata, maté (herbata paragwajska) i przyprawy;	Wytwarzanie z materiałów objętych dowolną pozycją
Dział 10	Zboża	Wytwarzanie, w którym wszystkie użyte materiały objęte działem 10 są całkowicie uzyskane
ex Dział 11	Produkty przemysłu młynarskiego; sód; skrobie; inulina; gluten pszenny; wyłączając:	Wytwarzanie, w którym wszystkie użyte materiały objęte działami 10 i 11, pozycjami 0701 i 2303 oraz podpozycją 0710 10 są całkowicie uzyskane

Pozycja systemu zharmonizowanego	Opis produktu	Kwalifikująca się czynność (obróbki lub przetwarzania materiałów nie pochodzących, nadająca status pochodzenia)
(1)	(2)	(3)
ex 1106	Mąka, mączka i proszek, z suszonych warzyw strączkowych objętych pozycją 0713	Suszenie i mielenie warzyw strączkowych objętych pozycją 0708
Dział 12	Nasiona i owoce oleiste; ziarna, nasiona i owoce różne; rośliny przemysłowe lub lecznicze; słoma i pasza	Wytwarzanie z materiałów objętych dowolną pozycją, z wyjątkiem pozycji danego produktu
Dział 13	Szelak; gumy, żywice oraz pozostałe soki i ekstrakty roślinne	Wytwarzanie z materiałów objętych dowolną pozycją, w którym masa użytego cukru ⁽¹⁾ nie przekracza 40 % masy produktu końcowego
Dział 14	Materiały roślinne do wyplatania; produkty pochodzenia roślinnego gdzie indziej niewymienione ani niewłączone	Wytwarzanie z materiałów objętych dowolną pozycją
ex Dział 15	Tłuszcze i oleje pochodzenia zwierzęcego lub roślinnego oraz produkty ich rozkładu; gotowe tłuszcze jadalne; woski pochodzenia zwierzęcego lub roślinnego; wyłączając:	Wytwarzanie z materiałów objętych dowolną podpozycją, z wyjątkiem podpozycji danego produktu
1501 do 1504	Tłuszcze ze świń i z drobiu, z bydła, owiec lub kóz, z ryb itd.	Wytwarzanie z materiałów objętych dowolną pozycją, z wyjątkiem pozycji danego produktu
1505, 1506 oraz 1520	Tłuszcz z wełny oraz substancje tłuszczowe otrzymane z niego (włącznie z lanoliną). Pozostałe tłuszcze i oleje zwierzęce oraz ich frakcje, nawet rafinowane, ale niemodyfikowane chemicznie. Glicerol surowy; wody glicerolowe i ługi glicerolowe	Wytwarzanie z materiałów objętych dowolną pozycją
1509 i 1510	Oliwa i jej frakcje	Wytwarzanie, w którym wszystkie użyte materiały roślinne są całkowicie uzyskane
1516 i 1517	Tłuszcze i oleje, zwierzęce lub roślinne i ich frakcje, częściowo lub całkowicie uwodornione, estryfikowane wewnętrznie, reestryfikowane lub elaidynizowane, nawet rafinowane, ale dalej nieprzetworzone Margaryna; jadalne mieszaniny lub produkty z tłuszczów lub olejów, zwierzęcych lub roślinnych, lub z frakcji różnych tłuszczów lub olejów, z niniejszego działu, inne niż jadalne tłuszcze lub oleje lub ich frakcje, objęte pozycją 1516	Wytwarzanie z materiałów objętych dowolną pozycją, z wyjątkiem pozycji danego produktu

Pozycja systemu zharmonizowanego	Opis produktu	Kwalifikująca się czynność (obróbki lub przetwarzania materiałów nie pochodzących, nadająca status pochodzenia)
(1)	(2)	(3)
Dział 16	Przetwory z mięsa, ryb lub skorupiaków, mięczaków lub pozostałych bezkręgowców wodnych	Wytwarzanie: <ul style="list-style-type: none"> – z materiałów objętych dowolną pozycją, z wyłączeniem mięsa i podrobów jadalnych objętych działem 2 i materiałów objętych działem 16, uzyskanych z mięsa i podrobów jadalnych objętych działem 2, oraz – w którym wszystkie użyte materiały objęte działem 3 i materiały objęte działem 16 uzyskane z ryb i skorupiaków, mięczaków i pozostałych bezkręgowców wodnych objętych działem 3 są całkowicie uzyskane
ex Dział 17	Cukry i wyroby cukiernicze; wyłączając:	Wytwarzanie z materiałów objętych dowolną pozycją, z wyjątkiem pozycji danego produktu
1702	Pozostałe cukry, włącznie z chemicznie czystymi: laktozą i glukozą, w postaci stałej; syropy cukrowe; miód sztuczny, nawet zmieszany z miodem naturalnym; karmel	Wytwarzanie z materiałów objętych dowolną pozycją, inną niż pozycja danego produktu, w którym masa użytych materiałów objętych pozycjami od 1101 do 1108, 1701 i 1703 nie przekracza 30 % masy produktu końcowego
1704	Wyroby cukiernicze (włącznie z białą czekoladą), niezawierające kakao	Wytwarzanie z materiałów objętych dowolną pozycją inną niż pozycja danego produktu, w którym: <ul style="list-style-type: none"> – ani masa użytego cukru ⁽¹⁾ ani masa użytych materiałów objętych działem 4 nie przekracza 40 % masy produktu końcowego, – ani całkowita łączna masa użytego cukru ⁽¹⁾ i użytych materiałów objętych działem 4 nie przekracza 60 % masy produktu końcowego

Pozycja systemu zharmonizowanego	Opis produktu	Kwalifikująca się czynność (obróbki lub przetwarzania materiałów nie pochodzących, nadająca status pochodzenia)
(1)	(2)	(3)
Dział 18	Kakao i przetwory z kakao	<p>Wytwarzanie z materiałów objętych dowolną pozycją inną niż pozycja danego produktu, w którym:</p> <ul style="list-style-type: none"> – ani masa użytego cukru ⁽¹⁾ ani masa użytych materiałów objętych działem 4 nie przekracza 40 % masy produktu końcowego, – ani całkowita łączna masa użytego cukru ⁽¹⁾ i użytych materiałów objętych działem 4 nie przekracza 60 % masy produktu końcowego
Dział 19	Przetwory ze zbóż, mąki, skrobi lub mleka; pieczywa cukiernicze	<p>Wytwarzanie z materiałów objętych dowolną pozycją inną niż pozycja danego produktu, w którym:</p> <ul style="list-style-type: none"> – masa użytych materiałów objętych działami 2, 3 i 16 nie przekracza 20 % masy produktu końcowego, oraz – ani masa użytych materiałów objętych pozycjami 1006 oraz od 1101 do 1108 nie przekracza 20 % masy produktu końcowego, oraz – ani masa użytego cukru ⁽¹⁾ ani masa użytych materiałów objętych działem 4 nie przekracza 40 % masy produktu końcowego, – ani całkowita łączna masa użytego cukru ⁽¹⁾ i użytych materiałów objętych działem 4 nie przekracza 60 % masy produktu końcowego

Pozycja systemu zharmonizowanego	Opis produktu	Kwalifikująca się czynność (obróbki lub przetwarzania materiałów nie pochodzących, nadająca status pochodzenia)
(1)	(2)	(3)
ex Dział 20	Przetwory z warzyw, owoców, orzechów lub pozostałych części roślin; wyłączając:	Wytwarzanie z materiałów objętych dowolną pozycją, inną niż pozycja danego produktu, w którym masa użytego cukru ⁽¹⁾ nie przekracza 40 % masy produktu końcowego
2002 i 2003	Pomidory, grzyby i trufle, przetworzone lub zakonserwowane inaczej niż octem lub kwasem octowym	Wytwarzanie, w którym wszystkie użyte materiały objęte działem 7 są całkowicie uzyskane
Dział 21	Różne przetwory spożywcze; wyłączając:	Wytwarzanie z materiałów objętych dowolną pozycją inną niż pozycja danego produktu, w którym: <ul style="list-style-type: none"> – ani masa użytego cukru ⁽¹⁾ ani masa użytych materiałów objętych działem 4 nie przekracza 40 % masy produktu końcowego, – ani całkowita łączna masa użytego cukru ⁽¹⁾ i użytych materiałów objętych działem 4 nie przekracza 60 % masy produktu końcowego
Dział 22	Napoje bezalkoholowe, alkoholowe i ocet	Wytwarzanie z materiałów objętych dowolną pozycją, inną niż pozycja danego produktu, oraz pozycjami 2207 i 2208, w którym: <ul style="list-style-type: none"> – wszystkie użyte materiały objęte podpozycjami 0806 10, 2009 61, 2009 69 są całkowicie uzyskane, oraz – ani masa użytego cukru ⁽¹⁾ ani masa użytych materiałów objętych działem 4 nie przekracza 40 % masy produktu końcowego, – ani całkowita łączna masa użytego cukru ⁽¹⁾ i użytych materiałów objętych działem 4 nie przekracza 60 % masy produktu końcowego

Pozycja systemu zharmonizowanego	Opis produktu	Kwalifikująca się czynność (obróbki lub przetwarzania materiałów nie pochodzących, nadająca status pochodzenia)
(1)	(2)	(3)
ex Dział 23	Pozostałości i odpady przemysłu spożywczego; gotowa pasza dla zwierząt; wyłączając:	Wytwarzanie z materiałów objętych dowolną pozycją, z wyjątkiem pozycji danego produktu
ex 2302 ex 2303	Pozostałości z produkcji skrobi	Wytwarzanie z materiałów objętych dowolną pozycją, inną niż pozycja danego produktu, w którym masa użytych materiałów objętych działem 10 nie przekracza 20 % masy produktu końcowego
2309	Preparaty, w rodzaju stosowanych do karmienia zwierząt	Wytwarzanie z materiałów objętych dowolną pozycją inną niż pozycja danego produktu, w którym: <ul style="list-style-type: none"> – wszystkie użyte materiały objęte działami 2 i 3 są całkowicie uzyskane, oraz – masa użytych materiałów objętych działami 10 i 11 oraz pozycjami 2302 i 2303 nie przekracza 20 % masy produktu końcowego, oraz – ani masa użytego cukru ⁽¹⁾ ani masa użytych materiałów objętych działem 4 nie przekracza 40 % masy produktu końcowego, – ani całkowita łączna masa użytego cukru ⁽¹⁾ i użytych materiałów objętych działem 4 nie przekracza 60 % masy produktu końcowego
ex Dział 24	Tytoń i przemysłowe namiastki tytoniu; wyłączając:	Wytwarzanie z materiałów objętych dowolną pozycją, w którym masa użytych materiałów objętych działem 24 nie przekracza 30 % całkowitej masy użytych materiałów objętych działem 24 Tytoń nieprzetworzony;

Pozycja systemu zharmonizowanego	Opis produktu	Kwalifikująca się czynność (obróbki lub przetwarzania materiałów nie pochodzących, nadająca status pochodzenia)
(1)	(2)	(3)
2401	Tytoń nieprzetworzony; odpady tytoniowe	Wszystkie odpady tytoniowe i tytoń nieprzetworzony objęte działem 24 są całkowicie uzyskane
2402	Cygara, nawet z obciętymi końcami, cygaretki i papierosy, z tytoniu lub namiastek tytoniu	Wytwarzanie z materiałów objętych dowolną pozycją, inną niż pozycja danego produktu oraz pozycja 2403, w którym masa użytych materiałów objętych pozycją 2401 nie przekracza 50 % całkowitej masy użytych materiałów objętych pozycją 2401
ex Dział 25	Sól; siarka; ziemie i kamienie; materiały gipsowe, wapno i cement; wyłączając:	Wytwarzanie z materiałów objętych dowolną pozycją, z wyjątkiem pozycji danego produktu lub Wytwarzanie, w którym wartość wszystkich użytych materiałów nie przekracza 70 % ceny <i>ex-works</i> produktu
ex 2519	Kruszony naturalny węglan magnezu (magnezyt), w szczelnie zamkniętych pojemnikach, tlenek magnezu, nawet czysty, inny niż magnezja topiona lub całkowicie wypalona (spiekana)	Wytwarzanie z materiałów objętych dowolną pozycją, z wyjątkiem pozycji danego produktu. Można jednak użyć naturalnego węgla magnezu (magnezytu)
Dział 26	Rudy metali, żużel i popiół	Wytwarzanie z materiałów objętych dowolną pozycją, z wyjątkiem pozycji danego produktu
ex Dział 27	Paliwa mineralne, oleje mineralne i produkty ich destylacji; substancje bitumiczne; woski mineralne; wyłączając:	Wytwarzanie z materiałów objętych dowolną pozycją, z wyjątkiem pozycji danego produktu lub Wytwarzanie, w którym wartość wszystkich użytych materiałów nie przekracza 70 % ceny <i>ex-works</i> produktu

Pozycja systemu zharmonizowanego	Opis produktu	Kwalifikująca się czynność (obróbki lub przetwarzania materiałów nie pochodzących, nadająca status pochodzenia)
(1)	(2)	(3)
ex 2707	Oleje, w których masa składników aromatycznych jest większa niż składników niearomatycznych, podobne do olejów mineralnych uzyskiwanych z destylacji wysokotemperaturowej smoły węglowej, których więcej niż 65 % objętościowo destyluje w temperaturze do 250 °C (łącznie z mieszaninami benzyny lakowej i benzolu), przeznaczone do stosowania jako paliwo napędowe lub do ogrzewania	Operacje rafinacji lub jeden lub większa liczba procesów specyficznych ⁽²⁾ lub Inne operacje, w których wszystkie użyte materiały są klasyfikowane do innej pozycji niż produkt. Można jednakże użyć materiałów objętych tą samą pozycją, co produkt, jeżeli ich całkowita wartość nie przekracza 50 % ceny <i>ex-works</i> produktu
2710	Oleje ropy naftowej i oleje otrzymywane z minerałów bitumicznych, inne niż surowe; preparaty gdzie indziej niewymienione ani niewłączone, zawierające 70 % masy lub więcej olejów ropy naftowej lub olejów otrzymywanych z minerałów bitumicznych, których te oleje stanowią składniki zasadnicze preparatów; oleje odpadowe	Operacje rafinacji lub jeden lub większa liczba procesów specyficznych ⁽³⁾ lub Inne operacje, w których wszystkie użyte materiały są klasyfikowane do innej pozycji niż produkt. Można jednakże użyć materiałów objętych tą samą pozycją, co produkt, jeżeli ich całkowita wartość nie przekracza 50 % ceny <i>ex-works</i> produktu
2711	Gaz ziemny (mokry) i pozostałe węglowodory gazowe	Operacje rafinacji lub jeden lub większa liczba procesów specyficznych ⁽³⁾ lub Inne operacje, w których wszystkie użyte materiały są klasyfikowane do innej pozycji niż produkt. Można jednakże użyć materiałów objętych tą samą pozycją, co produkt, jeżeli ich całkowita wartość nie przekracza 50 % ceny <i>ex-works</i> produktu

Pozycja systemu zharmonizowanego	Opis produktu	Kwalifikująca się czynność (obróbki lub przetwarzania materiałów nie pochodzących, nadająca status pochodzenia)
(1)	(2)	(3)
2712	Wazelina; parafina, wosk mikrokrystaliczny, gacz parafinowy, ozokeryt, wosk montanowy, wosk torfowy, pozostałe woski mineralne i podobne produkty otrzymywane w drodze syntezy lub innych procesów, nawet barwione	Operacje rafinacji lub jeden lub większa liczba procesów specyficznych ⁽³⁾ lub Inne operacje, w których wszystkie użyte materiały są klasyfikowane do innej pozycji niż produkt. Można jednakże użyć materiałów objętych tą samą pozycją, co produkt, jeżeli ich całkowita wartość nie przekracza 50 % ceny <i>ex-works</i> produktu
2713	Koks naftowy, bitum naftowy oraz inne pozostałości olejów ropy naftowej lub olejów otrzymywanych z materiałów bitumicznych	Operacje rafinacji lub jeden lub większa liczba procesów specyficznych ⁽²⁾ lub Inne operacje, w których wszystkie użyte materiały są klasyfikowane do innej pozycji niż produkt. Można jednakże użyć materiałów objętych tą samą pozycją, co produkt, jeżeli ich całkowita wartość nie przekracza 50 % ceny <i>ex-works</i> produktu
ex Dział 28	Chemikalia nieorganiczne; organiczne lub nieorganiczne związki metali szlachetnych, metali ziem rzadkich, pierwiastków promieniotwórczych lub izotopów; wyłączając:	Wytwarzanie z materiałów objętych dowolną pozycją, z wyjątkiem pozycji danego produktu. Można jednakże użyć materiałów objętych tą samą pozycją, co produkt, jeżeli ich całkowita wartość nie przekracza 20 % ceny <i>ex-works</i> produktu lub Wytwarzanie, w którym wartość wszystkich użytych materiałów nie przekracza 50 % ceny <i>ex-works</i> produktu

Pozycja systemu zharmonizowanego	Opis produktu	Kwalifikująca się czynność (obróbki lub przetwarzania materiałów nie pochodzących, nadająca status pochodzenia)
(1)	(2)	(3)
ex Dział 29	Chemikalia organiczne; wyłączając:	Wytwarzanie z materiałów objętych dowolną pozycją, z wyjątkiem pozycji danego produktu. Można jednakże użyć materiałów objętych tą samą pozycją, co produkt, jeżeli ich całkowita wartość nie przekracza 20 % ceny <i>ex-works</i> produktu lub Wytwarzanie, w którym wartość wszystkich użytych materiałów nie przekracza 50 % ceny <i>ex-works</i> produktu
ex 2905	Alkoholany metali z alkoholi objętych niniejszą pozycją i z etanolu; wyłączając:	Wytwarzanie z materiałów objętych dowolną pozycją, łącznie z innymi materiałami objętymi pozycją 2905. Jednakże alkoholany metali wymienione w tej pozycji mogą zostać użyte, pod warunkiem że ich łączna wartość nie przekracza 20 % ceny <i>ex-works</i> produktu lub Wytwarzanie, w którym wartość wszystkich użytych materiałów nie przekracza 50 % ceny <i>ex-works</i> produktu
2905 43; 2905 44; 2905 45	Mannit; D-sorbit (sorbitol); glicerol	Wytwarzanie z materiałów objętych dowolną podpozycją, z wyjątkiem podpozycji danego produktu. Można jednakże użyć materiałów objętych tą samą podpozycją, co produkt, jeżeli ich całkowita wartość nie przekracza 20 % ceny <i>ex-works</i> produktu lub Wytwarzanie, w którym wartość wszystkich użytych materiałów nie przekracza 50 % ceny <i>ex-works</i> produktu
Dział 30	Produkty farmaceutyczne	Wytwarzanie z materiałów objętych dowolną pozycją

Pozycja systemu zharmonizowanego	Opis produktu	Kwalifikująca się czynność (obróbki lub przetwarzania materiałów nie pochodzących, nadająca status pochodzenia)
(1)	(2)	(3)
Dział 31	Nawozy	Wytwarzanie z materiałów objętych dowolną pozycją, z wyjątkiem pozycji danego produktu. Można jednakże użyć materiałów objętych tą samą pozycją, co produkt, jeżeli ich całkowita wartość nie przekracza 20 % ceny <i>ex-works</i> produktu lub Wytwarzanie, w którym wartość wszystkich użytych materiałów nie przekracza 50 % ceny <i>ex-works</i> produktu
Dział 32	Ekstrakty garbników lub środków barwiących; garbniki i ich pochodne; barwniki, pigmenty i pozostałe substancje barwiące; farby i lakiery; kit i pozostałe masy uszczelniające; atramenty	Wytwarzanie z materiałów objętych dowolną pozycją, z wyjątkiem pozycji danego produktu. Można jednakże użyć materiałów objętych tą samą pozycją, co produkt, jeżeli ich całkowita wartość nie przekracza 20 % ceny <i>ex-works</i> produktu lub Wytwarzanie, w którym wartość wszystkich użytych materiałów nie przekracza 50 % ceny <i>ex-works</i> produktu
Dział 33	Olejki eteryczne i rezinoidy; preparaty perfumeryjne, kosmetyczne lub toaletowe; wyłączając:	Wytwarzanie z materiałów objętych dowolną pozycją, z wyjątkiem pozycji danego produktu. Można jednakże użyć materiałów objętych tą samą pozycją, co produkt, jeżeli ich całkowita wartość nie przekracza 20 % ceny <i>ex-works</i> produktu lub Wytwarzanie, w którym wartość wszystkich użytych materiałów nie przekracza 50 % ceny <i>ex-works</i> produktu

Pozycja systemu zharmonizowanego	Opis produktu	Kwalifikująca się czynność (obróbki lub przetwarzania materiałów nie pochodzących, nadająca status pochodzenia)
(1)	(2)	(3)
ex Dział 34	Mydło, organiczne środki powierzchniowo czynne, preparaty piorące, preparaty smarowe, woski syntetyczne, woski preparowane, preparaty do czyszczenia lub szorowania, świece i podobne artykuły, pasty modelarskie, „woski dentystyczne” oraz preparaty dentystyczne produkowane na bazie gipsu; wyłączając:	Wytwarzanie z materiałów objętych dowolną pozycją, z wyjątkiem pozycji danego produktu. Można jednakże użyć materiałów objętych tą samą pozycją, co produkt, jeżeli ich całkowita wartość nie przekracza 20 % ceny <i>ex-works</i> produktu lub Wytwarzanie, w którym wartość wszystkich użytych materiałów nie przekracza 70 % ceny <i>ex-works</i> produktu
ex 3404	Woski sztuczne i woski preparowane: - Na bazie parafiny, wosków, wosków otrzymywanych z minerałów bitumicznych, gazu parafinowego lub parafiny w łuskach	Wytwarzanie z materiałów objętych dowolną pozycją
Dział 35	Substancje białkowe; skrobie modyfikowane; kleje; enzymy	Wytwarzanie z materiałów objętych dowolną pozycją, z wyjątkiem pozycji danego produktu, w którym wartość wszystkich użytych materiałów nie przekracza 50 % ceny <i>ex-works</i> produktu
Dział 36	Materiały wybuchowe; wyroby pirotechniczne; zapalki; stopy samozapalne; niektóre materiały łatwo palne	Wytwarzanie z materiałów objętych dowolną pozycją, z wyjątkiem pozycji danego produktu. Można jednakże użyć materiałów objętych tą samą pozycją, co produkt, jeżeli ich całkowita wartość nie przekracza 20 % ceny <i>ex-works</i> produktu lub Wytwarzanie, w którym wartość wszystkich użytych materiałów nie przekracza 50 % ceny <i>ex-works</i> produktu

Pozycja systemu zharmonizowanego	Opis produktu	Kwalifikująca się czynność (obróbki lub przetwarzania materiałów nie pochodzących, nadająca status pochodzenia)
(1)	(2)	(3)
Dział 37	Materiały fotograficzne lub kinematograficzne	Wytwarzanie z materiałów objętych dowolną pozycją, z wyjątkiem pozycji danego produktu. Można jednakże użyć materiałów objętych tą samą pozycją, co produkt, jeżeli ich całkowita wartość nie przekracza 20 % ceny <i>ex-works</i> produktu lub Wytwarzanie, w którym wartość wszystkich użytych materiałów nie przekracza 50 % ceny <i>ex-works</i> produktu
ex Dział 38	Produkty chemiczne różne; wyłączając:	Wytwarzanie z materiałów objętych dowolną pozycją, z wyjątkiem pozycji danego produktu. Można jednakże użyć materiałów objętych tą samą pozycją, co produkt, jeżeli ich całkowita wartość nie przekracza 20 % ceny <i>ex-works</i> produktu lub Wytwarzanie, w którym wartość wszystkich użytych materiałów nie przekracza 50 % ceny <i>ex-works</i> produktu
3824 60	Sorbit, inny niż ten objęty podpozycją 2905 44	Wytwarzanie z materiałów objętych dowolną podpozycją, z wyjątkiem podpozycji danego produktu oraz z wyjątkiem materiałów objętych podpozycją 2905 44. Można jednakże użyć materiałów objętych tą samą podpozycją, co produkt, jeżeli ich całkowita wartość nie przekracza 20 % ceny <i>ex-works</i> produktu lub Wytwarzanie, w którym wartość wszystkich użytych materiałów nie przekracza 50 % ceny <i>ex-works</i> produktu

Pozycja systemu zharmonizowanego	Opis produktu	Kwalifikująca się czynność (obróbki lub przetwarzania materiałów nie pochodzących, nadająca status pochodzenia)
(1)	(2)	(3)
ex Dział 39	Tworzywa sztuczne i artykuły z nich; wyłączając:	Wytwarzanie z materiałów objętych dowolną pozycją, z wyjątkiem pozycji danego produktu lub Wytwarzanie, w którym wartość wszystkich użytych materiałów nie przekracza 50 % ceny <i>ex-works</i> produktu
ex 3907	– Kopolimery, uzyskane z poliwęglanów i z kopolimerów akrylonitrylowo-butadienowo-styrenowych (ABS)	Wytwarzanie z materiałów objętych dowolną pozycją, z wyjątkiem pozycji danego produktu. Można jednakże użyć materiałów objętych tą samą pozycją, co produkt, jeżeli ich całkowita wartość nie przekracza 50 % ceny <i>ex-works</i> produktu lub Wytwarzanie, w którym wartość wszystkich użytych materiałów nie przekracza 50 % ceny <i>ex-works</i> produktu
	– Poliester	Wytwarzanie z materiałów objętych dowolną pozycją, z wyjątkiem pozycji danego produktu lub Wytwarzanie z poliwęglanu tetrabromo-(bisfenolu A) lub Wytwarzanie, w którym wartość wszystkich użytych materiałów nie przekracza 50 % ceny <i>ex-works</i> produktu
ex Dział 40	Kauczuk i artykuły z kauczuku; wyłączając:	Wytwarzanie z materiałów objętych dowolną pozycją, z wyjątkiem pozycji danego produktu lub Wytwarzanie, w którym wartość wszystkich użytych materiałów nie przekracza 70 % ceny <i>ex-works</i> produktu

Pozycja systemu zharmonizowanego	Opis produktu	Kwalifikująca się czynność (obróbki lub przetwarzania materiałów nie pochodzących, nadająca status pochodzenia)
(1)	(2)	(3)
4012	Opony pneumatyczne bieżnikowane lub używane, gumowe; opony pełne lub z poduszką powietrzną, bieżniki opon, ochraniacze dętek, gumowe:	
	– Bieżnikowane opony pneumatyczne, pełne lub z poduszką powietrzną, gumowe	Bieżnikowanie używanych opon
	– Pozostałe	Wytwarzanie z materiałów objętych dowolną pozycją, z wyjątkiem pozycji 4011 i 4012 lub Wytwarzanie, w którym wartość wszystkich użytych materiałów nie przekracza 70 % ceny <i>ex-works</i> produktu
ex Dział 41	Skóry i skórki surowe (inne niż skóry futerkowe) oraz skóry wyprawione; wyłączając:	Wytwarzanie z materiałów objętych dowolną pozycją, z wyjątkiem pozycji danego produktu
4101 do 4103	Skóry i skórki bydłce, surowe (włączając bawole) lub zwierząt jednokopytnych (świeże lub solone, suszone, wapnione, piklowane lub inaczej konserwowane, ale niegarbowane, niewyprawione na pergamin lub dalej nieprzetworzone), nawet odwłoszone lub dwojone; skóry owcze lub jagnięce, surowe (świeże lub solone, suszone, wapnione, piklowane lub inaczej konserwowane, ale niegarbowane, niewyprawione na pergamin lub dalej nieprzetworzone), nawet z wełną lub dwojone, inne niż te wyłączone uwagą 1 c) do działu 41; pozostałe skóry i skórki, surowe (świeże lub solone, suszone, wapnione, piklowane lub inaczej konserwowane, ale niegarbowane, niewyprawione na pergamin lub dalej nieprzetworzone), nawet odwłoszone lub dwojone, inne niż te wyłączone uwagą 1 b) lub 1 c) do działu 41	Wytwarzanie z materiałów objętych dowolną pozycją

Pozycja systemu zharmonizowanego	Opis produktu	Kwalifikująca się czynność (obróbki lub przetwarzania materiałów nie pochodzących, nadająca status pochodzenia)
(1)	(2)	(3)
4104 do 4106	Skóry lub skórki garbowane lub „crust”, bez wełny lub odwłoszone, nawet dwojone, ale dalej nieprzetworzone	Ponowne garbowanie skór i skórek garbowanych lub wstępnie garbowanych objętych podpozycjami 4104 11, 4104 19, 4105 10, 4106 21, 4106 31 lub 4106 91 lub Wytwarzanie z materiałów objętych dowolną pozycją, z wyjątkiem pozycji danego produktu
4107, 4112, 4113	Skóra wyprawiona dalej przetworzona po garbowaniu lub po kondycjonowaniu	Wytwarzanie z materiałów objętych dowolną pozycją, z wyjątkiem pozycji danego produktu. Jednak materiały objęte podpozycjami 4104 41, 4104 49, 4105 30, 4106 22, 4106 32 i 4106 92 mogą być użyte tylko pod warunkiem przeprowadzenia czynności ponownego garbowania skór i skórek garbowanych lub „crust” w stanie suchym
Dział 42	Artykuły ze skóry wyprawionej; wyroby siodlarskie i rymarskie; artykuły podróżne, torebki i podobne pojemniki; artykuły z jelit zwierzęcych (innych niż z jelit jedwabników)	Wytwarzanie z materiałów objętych dowolną pozycją, z wyjątkiem pozycji danego produktu lub Wytwarzanie, w którym wartość wszystkich użytych materiałów nie przekracza 70 % ceny <i>ex-works</i> produktu
ex Dział 43	Skóry futerkowe i futra sztuczne; wyroby z nich; wyłączając:	Wytwarzanie z materiałów objętych dowolną pozycją, z wyjątkiem pozycji danego produktu lub Wytwarzanie, w którym wartość wszystkich użytych materiałów nie przekracza 70 % ceny <i>ex-works</i> produktu

Pozycja systemu zharmonizowanego	Opis produktu	Kwalifikująca się czynność (obróbki lub przetwarzania materiałów nie pochodzących, nadająca status pochodzenia)
(1)	(2)	(3)
4301	Skóry futerkowe surowe (włącznie z łbami, ogonami, łapami i pozostałymi częściami lub kawałkami nadającymi się do wykorzystania w kuśnierstwie), inne niż surowe skóry i skórki objęte pozycjami 4101, 4102 lub 4103	Wytwarzanie z materiałów objętych dowolną pozycją
ex 4302	Skóry futerkowe garbowane lub wykończone, połączone:	
	– Płaty, krzyże i podobne kształty	Wybielanie lub barwienie, wraz z cięciem i łączeniem niepołączonych garbowanych lub wykończonych skór futerkowych
	– Pozostałe	Wytwarzanie z niepołączonych skór futerkowych, garbowanych lub wykończonych
4303	Artykuły odzieżowe, dodatki odzieżowe i pozostałe artykuły ze skór futerkowych	Wytwarzanie z niepołączonych skór futerkowych, garbowanych lub wykończonych, objętych pozycją 4302
ex Dział 44	Drewno i artykuły z drewna; węgiel drzewny; wyłączając:	Wytwarzanie z materiałów objętych dowolną pozycją, z wyjątkiem pozycji danego produktu lub Wytwarzanie, w którym wartość wszystkich użytych materiałów nie przekracza 70 % ceny <i>ex-works</i> produktu
ex 4407	Drewno przetarte lub strugane wzdłużnie, skrawane warstwami lub okorowane, strugane, szlifowane lub łączone stykowo, o grubości przekraczającej 6 mm	Struganie, szlifowanie lub łączenie stykowo
ex 4408	Arkusze na forniry (włącznie z otrzymanymi przez cięcie drewna warstwowego) i na sklejkę, o grubości nieprzekraczającej 6 mm, łączone na długość, i na inne drewno, przetarte wzdłużnie, skrawane warstwami lub okorowane, o grubości nieprzekraczającej 6 mm, strugane, szlifowane lub łączone stykowo	Łączenie, struganie, szlifowanie lub łączenie stykowo

Pozycja systemu zharmonizowanego	Opis produktu	Kwalifikująca się czynność (obróbki lub przetwarzania materiałów nie pochodzących, nadająca status pochodzenia)
(1)	(2)	(3)
ex 4410 do ex 4413	Kształtki i profile łącznie z listwami przypodłogowymi oraz inne deski profilowane	Frezowanie lub profilowanie
ex 4415	Skrzynie, pudła, klatki, bębny i podobne opakowania, z drewna	Wytwarzanie z desek nieciętych do wymiaru
ex 4418	– Wyroby stolarskie i ciesielskie dla budownictwa, z drewna	Wytwarzanie z materiałów objętych dowolną pozycją, z wyjątkiem pozycji danego produktu. Można jednak użyć komórkowych płyt drewnianych, gontów i dachówek
	– Kształtki i profile	Frezowanie lub profilowanie
ex 4421	Drewienka na zapalaki; drewniane kołki lub szpilki do obuwia	Wytwarzanie z materiałów objętych dowolną pozycją, z wyjątkiem drewna ciągniętego objętego pozycją 4409
Dział 45	Korek i wyroby z korka	Wytwarzanie z materiałów objętych dowolną pozycją, z wyjątkiem pozycji danego produktu lub Wytwarzanie, w którym wartość wszystkich użytych materiałów nie przekracza 70 % ceny <i>ex-works</i> produktu
Dział 46	Wyroby ze słomy, z esparto lub pozostałych materiałów do wyplatania; wyroby koszykarskie oraz wyroby z wikliny	Wytwarzanie z materiałów objętych dowolną pozycją, z wyjątkiem pozycji danego produktu lub Wytwarzanie, w którym wartość wszystkich użytych materiałów nie przekracza 70 % ceny <i>ex-works</i> produktu

Pozycja systemu zharmonizowanego	Opis produktu	Kwalifikująca się czynność (obróbki lub przetwarzania materiałów nie pochodzących, nadająca status pochodzenia)
(1)	(2)	(3)
Dział 47	Ścier z drewna lub z innego włóknistego materiału celulozowego; papier lub tektura, z odzysku (makulatura i odpady)	Wytwarzanie z materiałów objętych dowolną pozycją, z wyjątkiem pozycji danego produktu lub Wytwarzanie, w którym wartość wszystkich użytych materiałów nie przekracza 70 % ceny <i>ex-works</i> produktu
Dział 48	Papier i tektura; artykuły z masy papierniczej, papieru lub tektury	Wytwarzanie z materiałów objętych dowolną pozycją, z wyjątkiem pozycji danego produktu lub Wytwarzanie, w którym wartość wszystkich użytych materiałów nie przekracza 70 % ceny <i>ex-works</i> produktu
Dział 49	Książki, gazety, obrazki i pozostałe wyroby przemysłu poligraficznego, drukowane; manuskrypty, maszynopisy i plany	Wytwarzanie z materiałów objętych dowolną pozycją, z wyjątkiem pozycji danego produktu lub Wytwarzanie, w którym wartość wszystkich użytych materiałów nie przekracza 70 % ceny <i>ex-works</i> produktu
ex Dział 50	Jedwab; wyłączając:	Wytwarzanie z materiałów objętych dowolną pozycją, z wyjątkiem pozycji danego produktu
ex 5003	Odpady jedwabiu (włącznie z kokonami nienadającymi się do motania, odpadami przędzy i szarpanką rozwłóknioną), zgrzeblone lub czesane	Zgrzeblanie lub czesanie odpadów jedwabiu
5004 do ex 5006	Przędza jedwabna oraz przędza z odpadów jedwabiu	Przędzenie włókien naturalnych lub wytłaczanie włókien chemicznych połączone z przędzeniem lub przędzenie ⁽⁵⁾

Pozycja systemu zharmonizowanego	Opis produktu	Kwalifikująca się czynność (obróbki lub przetwarzania materiałów nie pochodzących, nadająca status pochodzenia)
(1)	(2)	(3)
5007	Tkaniny jedwabne lub z odpadów jedwabiu:	Przędzenie włókien odcinkowych chemicznych i/lub naturalnych lub wytlaczanie (ekstruzja) przędzy włókien ciągłych chemicznych lub skręcanie, w każdym przypadku połączone z tkaniem lub tkanie połączone z barwieniem lub barwienie przędzy połączone z tkaniem lub Drukowanie połączone przynajmniej z dwoma czynnościami przygotowawczymi lub wykończeniowymi (takimi jak czyszczenie, wybielanie, merceryzacja, stabilizacja termiczna, drapanie, kalandrowanie, uodparnianie na kurczliwość, utrwalanie, dekatyzowanie, impregnowanie, reperowanie i robienie węzełków), pod warunkiem że wartość użytej niezadrukowanej tkaniny nie przekracza 47,5 % ceny <i>ex-works</i> produktu ⁽⁵⁾
ex Dział 51	Wełna, cienka lub gruba sierść zwierzęca; przędza i tkanina z włosia końskiego; wyłączając:	Wytwarzanie z materiałów objętych dowolną pozycją, z wyjątkiem pozycji danego produktu
5106 do 5110	Przędza z wełny, z cienkiej lub grubej sierści zwierzęcej lub z włosia końskiego	Przędzenie włókien naturalnych lub wytlaczanie włókien chemicznych połączone z przędzeniem ⁽⁵⁾

Pozycja systemu zharmonizowanego	Opis produktu	Kwalifikująca się czynność (obróbki lub przetwarzania materiałów nie pochodzących, nadająca status pochodzenia)
(1)	(2)	(3)
5111 do 5113	Tkaniny z wełny, cienkiej lub grubej sierści zwierzęcej lub włosia końskiego:	Przędzenie włókien odcinkowych naturalnych lub chemicznych lub wytlaczanie przędzy włókien ciągłych chemicznych, w każdym przypadku połączone z tkaniem lub tkanie połączone z barwieniem lub barwienie przędzy połączone z tkaniem lub Drukowanie połączone przynajmniej z dwoma czynnościami przygotowawczymi lub wykończeniowymi (takimi jak czyszczenie, wybielanie, merceryzacja, stabilizacja termiczna, drapanie, kalandrowanie, uodparnianie na kurczliwość, utrwalanie, dekatyzowanie, impregnowanie, reperowanie i robienie węzełków), pod warunkiem że wartość użytej niezadrukowanej tkaniny nie przekracza 47,5 % ceny <i>ex-works</i> produktu ⁽⁵⁾
ex Dział 52	Bawełna; wyłączając:	Wytwarzanie z materiałów objętych dowolną pozycją, z wyjątkiem pozycji danego produktu
5204 do 5207	Przędza i nici bawełniane	Przędzenie włókien naturalnych lub wytlaczanie włókien chemicznych połączone z przędzeniem ⁽⁵⁾

Pozycja systemu zharmonizowanego	Opis produktu	Kwalifikująca się czynność (obróbki lub przetwarzania materiałów nie pochodzących, nadająca status pochodzenia)
(1)	(2)	(3)
5208 do 5212	Tkaniny bawełniane:	<p>Przędzenie włókien odcinkowych naturalnych lub chemicznych lub wycłaczanie przędzy włókien ciągłych chemicznych, w każdym przypadku połączone z tkaniem</p> <p>lub</p> <p>Tkanie połączone z barwieniem lub powlekaniami</p> <p>lub</p> <p>barwienie przędzy połączone z tkaniem</p> <p>lub</p> <p>Drukowanie połączone przynajmniej z dwoma czynnościami przygotowawczymi lub wykończeniowymi (takimi jak czyszczenie, wybielanie, merceryzacja, stabilizacja termiczna, drapanie, kalandrowanie, uodparnianie na kurczliwość, utrwalanie, dekatyzowanie, impregnowanie, reperowanie i robienie węzłków), pod warunkiem że wartość użytej niezadrukowanej tkaniny nie przekracza 47,5 % ceny <i>ex-works</i> produktu ⁽⁵⁾</p>
ex Dział 53	Pozostałe włókna roślinne; przędza papierowa i tkaniny z przędzy papierowej; wyłączając:	Wytwarzanie z materiałów objętych dowolną pozycją, z wyjątkiem pozycji danego produktu
5306 do 5308	Przędza z pozostałych włókien tekstylnych roślinnych; przędza papierowa	Przędzenie włókien naturalnych lub wycłaczanie włókien chemicznych połączone z przędzeniem ⁽⁵⁾

Pozycja systemu zharmonizowanego	Opis produktu	Kwalifikująca się czynność (obróbki lub przetwarzania materiałów nie pochodzących, nadająca status pochodzenia)
(1)	(2)	(3)
5309 do 5311	Tkaniny z pozostałych włókien tekstylnych roślinnych; tkaniny z przędzy papierowej:	<p>Przędzenie włókien odcinkowych naturalnych lub chemicznych lub wytłaczanie przędzy włókien ciągłych chemicznych, w każdym przypadku połączone z tkaniem</p> <p>lub</p> <p>Tkanie połączone z barwieniem lub powlekaniem</p> <p>lub</p> <p>barwienie przędzy połączone z tkaniem</p> <p>lub</p> <p>Drukowanie połączone przynajmniej z dwoma czynnościami przygotowawczymi lub wykończeniowymi (takimi jak czyszczenie, wybielanie, merceryzacja, stabilizacja termiczna, drapanie, kalandrowanie, uodparnianie na kurczliwość, utrwalanie, dekatyzowanie, impregnowanie, reperowanie i robienie węzłków), pod warunkiem że wartość użytej niezadrukowanej tkaniny nie przekracza 47,5 % ceny <i>ex-works</i> produktu ⁽⁵⁾</p>
5401 do 5406	Przędza, przędza jednowłóknowa (monofilament) i nici z włókien ciągłych chemicznych	Wytłaczanie włókien chemicznych połączone z przędzeniem lub przędzenie włókien naturalnych ⁽⁵⁾

Pozycja systemu zharmonizowanego	Opis produktu	Kwalifikująca się czynność (obróbki lub przetwarzania materiałów nie pochodzących, nadająca status pochodzenia)
(1)	(2)	(3)
5407 i 5408	Tkaniny z przędzy z włókien ciągłych chemicznych:	Przędzenie włókien odcinkowych naturalnych lub chemicznych lub wytlaczanie przędzy włókien ciągłych chemicznych, w każdym przypadku połączone z tkaniem lub Tkanie połączone z barwieniem lub powlekaniem lub Skręcanie lub teksturowanie połączone z dzianiem, pod warunkiem że wartość użytej przędzy przed skręcaniem lub teksturowaniem nie przekracza 47,5 % ceny <i>ex-works</i> produktu lub Drukowanie połączone przynajmniej z dwoma czynnościami przygotowawczymi lub wykończeniowymi (takimi jak czyszczenie, wybielanie, merceryzacja, stabilizacja termiczna, drapanie, kalandrowanie, uodparnianie na kurczliwość, utrwalanie, dekatyzowanie, impregnowanie, reperowanie i robienie węzełków), pod warunkiem że wartość użytej niezadrukowanej tkaniny nie przekracza 47,5 % ceny <i>ex-works</i> produktu ⁽⁵⁾
5501 do 5507	Włókna odcinkowe chemiczne	Wytłaczanie włókien chemicznych
5508 do 5511	Przędza i nici do szycia z włókien odcinkowych chemicznych	Przędzenie włókien naturalnych lub wytlaczanie włókien chemicznych połączone z przędzeniem ⁽⁵⁾

Pozycja systemu zharmonizowanego	Opis produktu	Kwalifikująca się czynność (obróbki lub przetwarzania materiałów nie pochodzących, nadająca status pochodzenia)
(1)	(2)	(3)
5512 do 5516	Tkaniny z włókien odcinkowych chemicznych:	<p>Przędzenie włókien odcinkowych naturalnych lub chemicznych lub wytlaczanie przędzy włókien ciągłych chemicznych, w każdym przypadku połączone z tkaniem</p> <p>lub</p> <p>Tkanie połączone z barwieniem lub powlekaniami</p> <p>lub</p> <p>barwienie przędzy połączone z tkaniem</p> <p>lub</p> <p>Drukowanie połączone przynajmniej z dwoma czynnościami przygotowawczymi lub wykończeniowymi (takimi jak czyszczenie, wybielanie, merceryzacja, stabilizacja termiczna, drapanie, kalandrowanie, uodparnianie na kurczliwość, utrwalanie, dekatyzowanie, impregnowanie, reperowanie i robienie węzłków), pod warunkiem że wartość użytej niezadrukowanej tkaniny nie przekracza 47,5 % ceny <i>ex-works</i> produktu ⁽⁵⁾</p>
ex Dział 56	Wata, filc i włókniny; przędze specjalne; szpagat, powrozy, linki i liny oraz artykuły z nich; wyłączać:	<p>Wytłaczanie włókien chemicznych połączone z przędzeniem lub przędzenie włókien naturalnych</p> <p>lub</p> <p>Flokowanie połączone z barwieniem lub drukowaniem ⁽⁵⁾</p>

Pozycja systemu zharmonizowanego	Opis produktu	Kwalifikująca się czynność (obróbki lub przetwarzania materiałów nie pochodzących, nadająca status pochodzenia)
(1)	(2)	(3)
5602	Filec, nawet impregnowany, powleczony, pokryty lub laminowany:	
	- Filec igłowany	<p>Wytłaczanie włókien chemicznych połączone z formowaniem tkaniny,</p> <p>Jednakże:</p> <ul style="list-style-type: none"> – włókno polipropylenowe ciągłe objęte pozycją 5402, – włókna polipropylenowe objęte pozycją 5503 lub 5506, lub – włókno polipropylenowe ciągłe objęte pozycją 5501, <p>o masie jednostkowej pojedynczej przędzy ciągłej lub włókna we wszystkich przypadkach mniejszej od 9 decyteków</p> <p>mogą zostać użyte, jeżeli ich całkowita wartość nie przekracza 40 % ceny <i>ex-works</i> produktu</p> <p>lub</p> <p>samo formowanie tkaniny w przypadku filcu z włókien naturalnych ⁽⁵⁾</p>
	– Pozostałe	<p>Wytłaczanie włókien chemicznych połączone z formowaniem tkaniny,</p> <p>lub</p> <p>samo formowanie tkaniny w przypadku innego filcu z włókien naturalnych ⁽⁵⁾</p>
5603	Włókniny, nawet impregnowane, powleczone, pokryte lub laminowane	Wytłaczanie włókien chemicznych lub używanie włókien naturalnych połączone z technikami włókninowymi, w tym igłowaniem

Pozycja systemu zharmonizowanego	Opis produktu	Kwalifikująca się czynność (obróbki lub przetwarzania materiałów nie pochodzących, nadająca status pochodzenia)
(1)	(2)	(3)
5604	Nić gumowa i sznurek, pokryte materiałem włókienniczym; przędza włókiennicza oraz pasek i temu podobne, objęte pozycją 5404 lub 5405, impregnowane, powleczone, pokryte lub otulane gumą, lub tworzywami sztucznymi:	
	- Nić gumowa i sznurek, pokryte materiałem włókienniczym	Wytwarzanie z nici gumowej lub sznurka, niepokrytych materiałem włókienniczym
	– Pozostałe	Wytłaczanie włókien chemicznych połączone z przędzeniem lub przędzenie włókien naturalnych ⁽⁵⁾
5605	Przędza metalizowana, nawet rdzeniowa, będąca przędzą włókienniczą lub paskiem, lub tym podobnym, objętym pozycją 5404 lub 5405, połączona z metalem w postaci nici, taśmy lub proszku, lub pokryta metalem	Wytłaczanie włókien chemicznych połączone z przędzeniem lub przędzenie włókien naturalnych lub włókien odcinkowych chemicznych ⁽⁵⁾
5606	Przędza rdzeniowa oraz pasek i tym podobne, objęte pozycją 5404 lub 5405 (inne niż te objęte pozycją 5605 oraz przędza rdzeniowa z włosia końskiego); przędza szenilowa (włącznie z przędzą szenilową kosmykową); przędza pętelkowa	Wytłaczanie włókien chemicznych połączone z przędzeniem lub przędzenie włókien naturalnych lub włókien odcinkowych chemicznych lub Przędzenie połączone z flokowaniem lub flokowanie połączone z barwieniem ⁽⁵⁾

Pozycja systemu zharmonizowanego	Opis produktu	Kwalifikująca się czynność (obróbki lub przetwarzania materiałów nie pochodzących, nadająca status pochodzenia)
(1)	(2)	(3)
Dział 57	Dywany i pozostałe pokrycia podłogowe włókiennicze:	<p>Przędzenie włókien odcinkowych naturalnych lub chemicznych lub wytłaczanie przędzy włókien ciągłych chemicznych, w każdym przypadku połączone z tkaniem</p> <p>lub</p> <p>Wytwarzanie z przędzy kokosowej, sizalu lub przędzy jutowej</p> <p>lub</p> <p>flokowanie połączone z barwieniem lub drukowaniem</p> <p>lub</p> <p>Pikowanie połączone z barwieniem lub drukowaniem</p> <p>Wytłaczanie włókien chemicznych połączone z technikami włókninowymi, w tym igłowaniem ⁽⁵⁾</p> <p>Jednakże:</p> <ul style="list-style-type: none"> – włókno polipropylenowe ciągłe objęte pozycją 5402, – włókna polipropylenowe objęte pozycją 5503 lub 5506, lub – włókno polipropylenowe ciągłe objęte pozycją 5501, <p>których masa jednostkowa pojedynczej przędzy ciągłej lub włókna jest we wszystkich przypadkach mniejsza niż 9 decyteków, mogą zostać użyte, pod warunkiem że ich wartość nie przekracza 40 % ceny <i>ex-works</i> produktu</p> <p>Tkanina z juty może zostać użyta jako podłoże</p>

Pozycja systemu zharmonizowanego	Opis produktu	Kwalifikująca się czynność (obróbki lub przetwarzania materiałów nie pochodzących, nadająca status pochodzenia)
(1)	(2)	(3)
ex Dział 58	Tkaniny specjalne; materiały włókiennicze igłowe; koronki; tkaniny obciowe; pasmanteria; hafty; wyłączając:	<p>Przędzenie włókien odcinkowych naturalnych lub chemicznych lub wytlaczanie przędzy włókien ciągłych chemicznych, w każdym przypadku połączone z tkaniem</p> <p>lub</p> <p>tkanie połączone z barwieniem, flokowaniem lub powlekaniami</p> <p>lub</p> <p>flokowanie połączone z barwieniem lub drukowaniem</p> <p>lub</p> <p>barwienie przędzy połączone z tkaniem</p> <p>lub</p> <p>Drukowanie połączone przynajmniej z dwoma czynnościami przygotowawczymi lub wykończeniowymi (takimi jak czyszczenie, wybielanie, merceryzacja, stabilizacja termiczna, drapanie, kalandrowanie, uodparnianie na kurczliwość, utrwalanie, dekatyzowanie, impregnowanie, reperowanie i robienie węzełków), pod warunkiem że wartość użytej niezadrukowanej tkaniny nie przekracza 47,5 % ceny <i>ex-works</i> produktu ⁽⁵⁾</p>
5805	Tkaniny dekoracyjne ręcznie tkane typu gobeliny, Flanders, Aubusson, Beauvais i tym podobne oraz tkaniny dekoracyjne haftowane na kanwie (na przykład małym ściegiem lub ściegiem krzyżykowym), nawet gotowe	Wytwarzanie z materiałów objętych dowolną pozycją, z wyjątkiem pozycji danego produktu

Pozycja systemu zharmonizowanego	Opis produktu	Kwalifikująca się czynność (obróbki lub przetwarzania materiałów nie pochodzących, nadająca status pochodzenia)
(1)	(2)	(3)
5810	Hafty w sztukach, paskach lub motywach	Wytwarzanie, w którym wartość wszystkich użytych materiałów nie przekracza 50 % ceny <i>ex-works</i> produktu
5901	Tekstylna powleczona żywicą naturalną lub substancją skrobiową, w rodzaju stosowanych do opraw książek lub temu podobnych; kalka techniczna płócienna; płótno malarskie zagruntowane; bukram i podobne tekstylia usztywniane, w rodzaju stosowanych do formowania stożków kapeluszy	Tkanie połączone z barwieniem, flokowaniem lub powlekaniami lub Flokowanie połączone z barwieniem lub drukowaniem
5902	Materiały na kord oponowy z przędzy o dużej wytrzymałości na rozciąganie, z nylonu lub pozostałych poliamidów, poliestrów lub włókien wiskozowych:	
	- Zawierające nie więcej niż 90 % masy materiałów włókienniczych	Tkanie
	- Pozostałe	Wytlaczanie włókien chemicznych połączone z tkaniami
5903	Tekstylna impregnowana, powleczona, pokryta lub laminowana tworzywami sztucznymi, inne niż te objęte pozycją 5902	Tkanie połączone z barwieniem lub powlekaniami lub Drukowanie połączone przynajmniej z dwoma czynnościami przygotowawczymi lub wykończeniowymi (takimi jak czyszczenie, wybielanie, merceryzacja, stabilizacja termiczna, drapanie, kalandrowanie, uodparnianie na kurczliwość, utrwalanie, dekatyzowanie, impregnowanie, reperowanie i robienie węzłków), pod warunkiem że wartość użytej niezadrukowanej tkaniny nie przekracza 47,5 % ceny <i>ex-works</i> produktu

Pozycja systemu zharmonizowanego	Opis produktu	Kwalifikująca się czynność (obróbki lub przetwarzania materiałów nie pochodzących, nadająca status pochodzenia)
(1)	(2)	(3)
5904	Linoleum, nawet cięte do kształtu; pokrycia podłogowe składające się z powłoki lub pokrycia nałożonego na podkład włókienniczy, nawet cięte do kształtu	Tkanie połączone z barwieniem lub powlekaniem ⁽⁵⁾
5905	Pokrycia ścienne włókiennicze:	
	- Impregnowane, powlekane, pokryte lub laminowane gumą, tworzywami sztucznymi lub innymi materiałami	Tkanie połączone z barwieniem lub powlekaniem
	- Pozostałe	Przędzenie włókien odcinkowych naturalnych lub chemicznych lub wytłaczanie przędzy włókien ciągłych chemicznych, w każdym przypadku połączone z tkaniem lub Tkanie połączone z barwieniem lub powlekaniem lub Drukowanie połączone przynajmniej z dwoma czynnościami przygotowawczymi lub wykończeniowymi (takimi jak czyszczenie, wybielanie, merceryzacja, stabilizacja termiczna, drapanie, kalandrowanie, uodparnianie na kurczliwość, utrwalanie, dekatyzowanie, impregnowanie, reperowanie i robienie węzełków), pod warunkiem że wartość użytej niezadrukowanej tkaniny nie przekracza 47,5 % ceny <i>ex-works</i> produktu ⁽⁵⁾

Pozycja systemu zharmonizowanego	Opis produktu	Kwalifikująca się czynność (obróbki lub przetwarzania materiałów nie pochodzących, nadająca status pochodzenia)
(1)	(2)	(3)
5906	Tekstylnia gumowane, inne niż te objęte pozycją 5902:	
	- Dżianiny	Przędzenie włókien odcinkowych chemicznych i/lub naturalnych lub wytłaczanie przędzy włókien ciągłych chemicznych lub skręcanie, w każdym przypadku połączone z dzianiem lub Dzianie połączone z barwieniem lub powlekaniami lub Barwienie przędzy z włókien naturalnych połączone z dzianiem ⁽⁵⁾
	- Pozostałe tkaniny wykonane z przędzy z syntetycznego włókna ciągłego, zawierające więcej niż 90 % masy materiałów włókienniczych	Wytłaczanie włókien chemicznych połączone z tkaniem
	- Pozostałe	Tkanie połączone z barwieniem lub powlekaniami lub Barwienie przędzy z włókien naturalnych połączone z tkaniem

Pozycja systemu zharmonizowanego	Opis produktu	Kwalifikująca się czynność (obróbki lub przetwarzania materiałów nie pochodzących, nadająca status pochodzenia)
(1)	(2)	(3)
5907	Tekstylia w inny sposób impregnowane, powleczone lub pokryte; płótna pomalowane będące dekoracjami teatralnymi, tłami studyjnymi lub temu podobnymi	Tkanie połączone z barwieniem, flokowaniem lub powlekaniami lub flokowanie połączone z barwieniem lub drukowaniem lub Drukowanie połączone przynajmniej z dwoma czynnościami przygotowawczymi lub wykończeniowymi (takimi jak czyszczenie, wybielanie, merceryzacja, stabilizacja termiczna, drapanie, kalandrowanie, uodparnianie na kurczliwość, utrwalanie, dekatyzowanie, impregnowanie, reperowanie i robienie węzłków), pod warunkiem że wartość użytej niezadrukowanej tkaniny nie przekracza 47,5 % ceny <i>ex-works</i> produktu
5908	Knoty tkane, plecione lub dziane, z materiałów włókienniczych, do lamp, kuchenek, zapalniczek, świec lub tym podobnych; koszulki żarowe oraz dzianiny workowe do ich wyrobu, nawet impregnowane:	
	- Koszulki żarowe, impregnowane	Wytwarzanie z dzianin workowych
	- Pozostałe	Wytwarzanie z materiałów objętych dowolną pozycją, z wyjątkiem pozycji danego produktu
5909 do 5911	Artykuły włókiennicze do celów technicznych:	
	- Tarcze lub pierścienie polerskie inne niż z filcu objętego pozycją 5911	Tkanie

Pozycja systemu zharmonizowanego	Opis produktu	Kwalifikująca się czynność (obróbki lub przetwarzania materiałów nie pochodzących, nadająca status pochodzenia)
(1)	(2)	(3)
	<p>- Tkaniny, rodzaju stosowanego w maszynach papierniczych lub do innych zastosowań technicznych, filcowane lub nie, nawet impregnowane lub powlekane w inny sposób, cylindryczne lub bez końca, na osnowie lub na wątku pojedynczym lub wielokrotnym, lub tkane na płasko, na osnowie lub na wątku wielokrotnym z pozycji 5911</p>	<p>Wyłaczanie włókien chemicznych lub skręcanie naturalnych i/lub chemicznych włókien odcinkowych, w każdym przypadku połączone z tkaniem</p> <p>lub</p> <p>Tkanie połączone z barwieniem lub powlekaniem</p> <p>Używane mogą być jedynie niżej wymienione włókna:</p> <ul style="list-style-type: none"> -- przędza z włókna kokosowego -- przędza z politetrafluoroetylenu ⁽⁶⁾, -- przędza wieloskładowa, z poliamidu, powleczona, impregnowana lub powlekana żywicą fenolową, -- przędza z włókien syntetycznych z poliamidów aromatycznych uzyskanych poprzez polikondensację <i>m</i>-fenylenodiaminy i kwasu izoftalowego, -- włókna pojedyncze politetrafluoroetylenu ⁽⁶⁾, -- przędza z syntetycznych włókien przędnych z poli(parafenyleno tereftalamidu), -- przędza z włókna szklanego, pokryta żywicą fenolową i wzbogacana przędzą akrylową ⁽⁶⁾, -- włókna pojedyncze kopoliestru z poliestru, żywicy kwasu tereftalowego, 1,4-cykloheksanodietanolu i kwasu izoftalowego
	<p>– Pozostałe</p>	<p>Wyłaczanie przędzy z włókien chemicznych lub przędzenie naturalnych lub chemicznych włókien odcinkowych połączone z tkaniem ⁽⁵⁾</p> <p>lub</p> <p>Tkanie połączone z barwieniem lub powlekaniem</p>

Pozycja systemu zharmonizowanego	Opis produktu	Kwalifikująca się czynność (obróbki lub przetwarzania materiałów nie pochodzących, nadająca status pochodzenia)
(1)	(2)	(3)
Dział 60	Dzianiny	Przędzenie włókien odcinkowych chemicznych i/lub naturalnych lub wytlaczanie przędzy włókien ciągłych chemicznych lub skręcanie, w każdym przypadku połączone z dzianiem lub Dzianie połączone z barwieniem, flokowaniem lub powlekaniami lub flokowanie połączone z barwieniem lub drukowaniem lub Barwienie przędzy z włókien naturalnych połączone z dzianiem lub Skręcanie lub teksturowanie połączone z dzianiem, pod warunkiem że wartość użytej przędzy przed skręcaniem lub teksturowaniem nie przekracza 47,5 % ceny <i>ex-works</i> produktu
Dział 61	Artykuły odzieżowe i dodatki odzieżowe, dziane:	
	– otrzymywane przez zszycie lub połączenie w inny sposób dwóch lub większej liczby kawałków dzianin, które zostały albo pocięte do kształtu, albo wykonane bezpośrednio do kształtu	Dzianie i wykańczanie, włączając przycinanie ⁽⁵⁾⁽⁷⁾
	– Pozostałe	Przędzenie włókien odcinkowych naturalnych lub chemicznych lub wytlaczanie przędzy włókien ciągłych chemicznych, w każdym przypadku połączone z dzianiem (produktów dzianych w określonym kształcie) lub barwienie przędzy włókien naturalnych połączone z dzianiem (produktów dzianych w określonym kształcie) ⁽⁵⁾

Pozycja systemu zharmonizowanego	Opis produktu	Kwalifikująca się czynność (obróbki lub przetwarzania materiałów nie pochodzących, nadająca status pochodzenia)
(1)	(2)	(3)
ex Dział 62	Artykuły odzieżowe i dodatki odzieżowe, inne niż z dzianin; wyłączając:	Tkanie połączone z wykańczaniem (włączając przycinanie) lub Wykańczanie poprzedzone drukowaniem połączonym przynajmniej z dwiema czynnościami przygotowawczymi lub wykończeniowymi (takimi jak czyszczenie, wybielanie, merceryzacja, stabilizacja termiczna, drapanie, kalandrowanie, uodparnianie na kurczliwość, utrwalanie, dekatyzowanie, impregnowanie, reperowanie i robienie węzłków), pod warunkiem że wartość użytej niezadrukowanej tkaniny nie przekracza 47,5 % ceny <i>ex-works</i> produktu ⁽⁵⁾⁽⁷⁾
ex 6202, ex 6204, ex 6206, ex 6209 i ex 6211	Odzież damska, dziewczęca i niemowlęca oraz inne konfekcjonowane dodatki odzieżowe dla niemowląt, haftowane	Tkanie połączone z wykańczaniem (włączając przycinanie) lub Wytwarzanie z tkaniny niehaftowanej, pod warunkiem że wartość użytej tkaniny niehaftowanej nie przekracza 40 % ceny <i>ex-works</i> produktu ⁽⁷⁾
ex 6210 oraz ex 6216	Sprzęt ogniotrwały z tkanin pokrytych folią z aluminiowanego poliestru	Tkanie połączone z wykańczaniem (włączając przycinanie) lub Powlekanie, pod warunkiem że wartość użytej tkaniny niepowleczonej nie przekracza 40 % ceny <i>ex-works</i> produktu, połączone z wykańczaniem (włączając przycinanie) ⁽⁷⁾
ex 6212	Biustonosze, pasy, gorsety, szelki, pasy do pończoch, podwiązki i podobne artykuły oraz ich części, z dzianin	

Pozycja systemu zharmonizowanego	Opis produktu	Kwalifikująca się czynność (obróbki lub przetwarzania materiałów nie pochodzących, nadająca status pochodzenia)
(1)	(2)	(3)
	– otrzymywane przez zszywanie lub połączenie w inny sposób dwóch lub większej liczby kawałków dzianin, które zostały albo pocięte do kształtu, albo wykonane bezpośrednio do kształtu	Dzianie i wykańczanie, włączając przycinanie ⁽⁵⁾⁽⁷⁾
	– Pozostałe	Przędzenie włókien odcinkowych naturalnych lub chemicznych lub wytłaczanie przędzy włókien ciągłych chemicznych, w każdym przypadku połączone z dzianiem (produktów dzianych w określonym kształcie) lub barwienie przędzy włókien naturalnych połączone z dzianiem (produktów dzianych w określonym kształcie) ⁽⁵⁾
6213 i 6214	Chusteczki do nosa, szale, chusty, szaliki, mantyle, welony i podobne artykuły:	
	- Haftowane	Tkanie połączone z wykańczaniem (włączając przycinanie) lub Wytwarzanie z tkaniny niehaftowanej, pod warunkiem że wartość użytej tkaniny niehaftowanej nie przekracza 40 % ceny <i>ex-works</i> produktu ⁽⁷⁾ lub Wykańczanie poprzedzone drukowaniem połączonym przynajmniej z dwiema czynnościami przygotowawczymi lub wykończeniowymi (takimi jak czyszczenie, wybielanie, merceryzacja, stabilizacja termiczna, drapanie, kalandrowanie, uodparnianie na kurczliwość, utrwalanie, dekatyzowanie, impregnowanie, reperowanie i robienie węzłków), pod warunkiem że wartość użytej niezadrukowanej tkaniny nie przekracza 47,5 % ceny <i>ex-works</i> produktu ⁽⁵⁾⁽⁷⁾

Pozycja systemu zharmonizowanego	Opis produktu	Kwalifikująca się czynność (obróbki lub przetwarzania materiałów nie pochodzących, nadająca status pochodzenia)
(1)	(2)	(3)
	– Pozostałe	Tkanie połączone z wykańczaniem (włączając przycinanie) lub Wykańczanie, a następnie drukowanie połączone przynajmniej z dwiema czynnościami przygotowawczymi lub wykończeniowymi (takimi jak czyszczenie, wybielanie, merceryzacja, stabilizacja termiczna, drapanie, kalandrowanie, uodparnianie na kurczliwość, utrwalanie, dekatyzowanie, impregnowanie, reperowanie i robienie węzłków), pod warunkiem że wartość użytej niezadrukowanej tkaniny nie przekracza 47,5 % ceny <i>ex-works</i> produktu ⁽⁵⁾⁽⁷⁾
6217	Pozostałe gotowe dodatki odzieżowe; części odzieży lub dodatków odzieżowych, inne niż te objęte pozycją 6212:	
	- Haftowane	Tkanie połączone z wykańczaniem (włączając przycinanie) lub Wytwarzanie z tkaniny niehaftowanej, pod warunkiem że wartość użytej tkaniny niehaftowanej nie przekracza 40 % ceny <i>ex-works</i> produktu ⁽⁷⁾
	- Sprzęt ogniotrwały z tkanin pokrytych folią z aluminiowanego poliestru	Tkanie połączone z wykańczaniem (włączając przycinanie) lub Powlekanie, pod warunkiem że wartość użytej tkaniny niepowleczonej nie przekracza 40 % ceny <i>ex-works</i> produktu, połączone z wykańczaniem (włączając przycinanie) ⁽⁷⁾

Pozycja systemu zharmonizowanego	Opis produktu	Kwalifikująca się czynność (obróbki lub przetwarzania materiałów nie pochodzących, nadająca status pochodzenia)
(1)	(2)	(3)
	- Wycięte wkładki do kołnierzy i mankietów	Wytwarzanie z materiałów objętych dowolną pozycją, z wyjątkiem pozycji danego produktu, i w którym wartość wszystkich użytych materiałów nie przekracza 40 % ceny <i>ex-works</i> produktu
	- Pozostałe	Tkanie połączone z wykańczaniem (włączając przycinanie) ⁽⁷⁾
ex Dział 63	Pozostałe gotowe artykuły włókiennicze; zestawy; odzież używana i używane artykuły włókiennicze; szmaty; wyłączając:	Wytwarzanie z materiałów objętych dowolną pozycją, z wyjątkiem pozycji danego produktu
6301 do 6304	Koce, pledy, bielizna pościelowa itp.; firanki, zasłony itp.; pozostałe artykuły wyposażenia wnętrza:	
	- Z filcu, z włóknin	Wytłaczanie włókien chemicznych lub używanie włókien naturalnych, w każdym przypadku połączone z technikami włókninowymi, w tym igłowaniem i wykańczaniem (włączając przycinanie) ⁽⁵⁾
	- Pozostałe:	
	-- Haftowane	Tkanie lub dzianie połączone z wykańczaniem, włączając przycinanie ⁽⁷⁾ lub Wytwarzanie z tkaniny niehaftowanej, pod warunkiem że wartość użytej tkaniny niehaftowanej nie przekracza 40 % ceny <i>ex-works</i> produktu ⁽⁷⁾
	-- Pozostałe	Tkanie lub dzianie połączone z wykańczaniem (włączając przycinanie)
6305	Worki i torby, w rodzaju stosowanych do pakowania towarów	Wytłaczanie włókien chemicznych lub przędzenie naturalnych i/lub chemicznych włókien odcinkowych połączone z połączone z tkanieniem lub dzianiem i wykańczaniem (włączając przycinanie) ⁽⁵⁾

Pozycja systemu zharmonizowanego	Opis produktu	Kwalifikująca się czynność (obróbki lub przetwarzania materiałów nie pochodzących, nadająca status pochodzenia)
(1)	(2)	(3)
6306	Brezynty, markizy i zasłony przeciwsłoneczne; namioty; żagle do łodzi, desek windsurfingowych lub pojazdów lądowych; wyposażenie kempingowe:	
	- Z włóknin	Wytłaczanie włókien chemicznych lub naturalnych włókien, w każdym przypadku połączone z dowolnymi technikami włókninowymi, w tym igłowaniem
	– Pozostałe	Tkanie lub dzianie połączone z wykańczaniem, włączając przycinanie ⁽⁵⁾⁽⁷⁾ lub Powlekanie, pod warunkiem że wartość użytej tkaniny niepowleczonej nie przekracza 40 % ceny <i>ex-works</i> produktu, połączone z wykańczaniem (włączając przycinanie)
6307	Pozostałe artykuły gotowe, włącznie z wykrojami odzieży	Wytwarzanie, w którym wartość wszystkich użytych materiałów nie przekracza 40 % ceny <i>ex-works</i> produktu
6308	Zestawy składające się z tkaniny i przędzy, nawet z dodatkami, do wykonywania dywaników (mat), obić, haftowanej bielizny stołowej lub serwetek, lub podobnych artykułów włókienniczych, pakowane w opakowania do sprzedaży detalicznej	Każda pozycja w zestawie musi odpowiadać wymogom reguły, jaka dotyczyłaby jej, gdyby nie była w zestawie. Można jednak włączyć do zestawu artykuły nie pochodzące, pod warunkiem że ich całkowita wartość nie przekracza 15 % ceny <i>ex-works</i> zestawu
ex Dział 64	Obuwie, getry i tym podobne; części tych artykułów; wyłączając:	Wytwarzanie z materiałów objętych dowolną pozycją, wyłączając komplety cholewek przymocowanych do podpodeszew (wkładek) lub do innych części składowych podeszwy objęte pozycją 6406
6406	Części obuwia (włącznie z cholewkami, nawet przymocowanymi do podeszew innych niż podeszwy zewnętrzne); podpodeszwy wyjmowane (wkładki), podkładki pod pięty i podobne artykuły; getry, sztylpy i podobne artykuły oraz ich części	Wytwarzanie z materiałów objętych dowolną pozycją, z wyjątkiem pozycji danego produktu

Pozycja systemu zharmonizowanego	Opis produktu	Kwalifikująca się czynność (obróbki lub przetwarzania materiałów nie pochodzących, nadająca status pochodzenia)
(1)	(2)	(3)
Dział 65	Nakrycia głowy i ich części	Wytwarzanie z materiałów objętych dowolną pozycją, z wyjątkiem pozycji danego produktu
Dział 66	Parasole, parasole przeciwsłoneczne, laski, stołki myśliwskie, bicze, szpicruty i ich części:	Wytwarzanie z materiałów objętych dowolną pozycją, z wyjątkiem pozycji danego produktu lub Wytwarzanie, w którym wartość wszystkich użytych materiałów nie przekracza 70 % ceny <i>ex-works</i> produktu
Dział 67	Pióra i puch, preparowane oraz artykuły z piór lub puchu; kwiaty sztuczne; artykuły z włosów ludzkich	Wytwarzanie z materiałów objętych dowolną pozycją, z wyjątkiem pozycji danego produktu
ex Dział 68	Artykuły z kamienia, gipsu, cementu, azbestu, miki lub podobnych materiałów; wyłączając:	Wytwarzanie z materiałów objętych dowolną pozycją, z wyjątkiem pozycji danego produktu lub Wytwarzanie, w którym wartość wszystkich użytych materiałów nie przekracza 70 % ceny <i>ex-works</i> produktu
ex 6803	Artykuły z łupków lub z łupków aglomerowanych	Wytwarzanie z łupka poddanego obróbce
ex 6812	Artykuły z azbestu; artykuły z mieszanin na bazie azbestu lub azbestu i węgla magnezu	Wytwarzanie z materiałów objętych dowolną pozycją
ex 6814	Artykuły z miki, włącznie z miką aglomerowaną lub regenerowaną, na podłożu z papieru, tektury lub innych materiałów	Wytwarzanie z obrobionej miki (łącznie z miką aglomerowaną lub regenerowaną)

Pozycja systemu zharmonizowanego	Opis produktu	Kwalifikująca się czynność (obróbki lub przetwarzania materiałów nie pochodzących, nadająca status pochodzenia)
(1)	(2)	(3)
Dział 69	Wyroby ceramiczne	Wytwarzanie z materiałów objętych dowolną pozycją, z wyjątkiem pozycji danego produktu lub Wytwarzanie, w którym wartość wszystkich użytych materiałów nie przekracza 50 % ceny <i>ex-works</i> produktu
ex Dział 70	Szkło i wyroby ze szkła; wyłączając:	Wytwarzanie z materiałów objętych dowolną pozycją, z wyjątkiem pozycji danego produktu lub Wytwarzanie, w którym wartość wszystkich użytych materiałów nie przekracza 70 % ceny <i>ex-works</i> produktu
7006	Szkło objęte pozycją 7003, 7004 lub 7005, gięte, o obrobionych krawędziach, grawerowane, wiercone,	
	- Podłoża z płyt szklanych, pokrytych cienką powłoką dielektryka wykonaną z półprzewodnika klasy zgodnej z normami SEMII ⁽⁸⁾	Wytwarzanie z płyt ze szkła niepowlekanego (substratów) objętych pozycją 7006
	- Pozostałe	Wytwarzanie z materiałów objętych pozycją 7001
7010	Balony, butle, butelki, słoje, dzbany, fiolki, ampułki i pozostałe pojemniki, ze szkła, w rodzaju stosowanych do transportu lub pakowania towarów; słoje szklane na przetwory; korki, przykrywki i pozostałe zamknięcia ze szkła	Wytwarzanie z materiałów objętych dowolną pozycją, z wyjątkiem pozycji danego produktu lub Cięcie wyrobów ze szkła, pod warunkiem że całkowita wartość użytego szkła nieciętego nie przekracza 50 % ceny <i>ex-works</i> produktu

Pozycja systemu zharmonizowanego	Opis produktu	Kwalifikująca się czynność (obróbki lub przetwarzania materiałów nie pochodzących, nadająca status pochodzenia)
(1)	(2)	(3)
7013	Wyroby ze szkła, w rodzaju stosowanych do celów stołowych, kuchennych, toaletowych, biurowych, dekoracji wnętrz lub podobnych celów (inne niż te objęte pozycją 7010 lub 7018)	Wytwarzanie z materiałów objętych dowolną pozycją, z wyjątkiem pozycji danego produktu lub Cięcie wyrobów ze szkła, pod warunkiem że całkowita wartość użytego szkła nieciętego nie przekracza 50 % ceny <i>ex-works</i> produktu lub Ręczne zdobienie (z wyłączeniem sitodruku) przedmiotów szklanych ustnie dmuchanych, pod warunkiem że wartość dmuchanych przedmiotów ze szkła nie przekracza 50 % ceny <i>ex-works</i> produktu
ex Dział 71	Perły naturalne lub hodowlane, kamienie szlachetne lub półszlachetne, metale szlachetne, metale platerowane metalem szlachetnym i artykuły z nich; sztuczna biżuteria; monety; wyłączając:	Wytwarzanie z materiałów objętych dowolną pozycją, z wyjątkiem pozycji danego produktu lub Wytwarzanie, w którym wartość wszystkich użytych materiałów nie przekracza 70 % ceny <i>ex-works</i> produktu
7106, 7108 oraz 7110	Metale szlachetne:	
	– Nieobrobione plastycznie	Wytwarzanie z materiałów objętych dowolną pozycją, z wyjątkiem pozycji 7106, 7108 i 7110 lub Oddzielanie elektrolityczne, termiczne lub chemiczne metali szlachetnych objętych pozycjami 7106, 7108 lub 7110 lub Wytwarzanie stopów metali szlachetnych objętych pozycjami 7106, 7108 lub 7110 między sobą lub z metalami nieszlachetnymi
	– W stanie półproduktu lub w postaci proszku	Wytwarzanie z metali szlachetnych w stanie surowym

Pozycja systemu zharmonizowanego	Opis produktu	Kwalifikująca się czynność (obróbki lub przetwarzania materiałów nie pochodzących, nadająca status pochodzenia)
(1)	(2)	(3)
ex 7107, ex 7109 i ex 7111	Metale platerowane metalem szlachetnym, półprodukty	Wytwarzanie z metali platerowanych metalami szlachetnymi w stanie surowym
7115	Pozostałe artykuły z metalu szlachetnego lub metalu platerowanego metalem szlachetnym	Wytwarzanie z materiałów objętych dowolną pozycją, z wyjątkiem pozycji danego produktu
7117	Sztuczna biżuteria	Wytwarzanie z materiałów objętych dowolną pozycją, z wyjątkiem pozycji danego produktu lub Wytwarzanie z części metali nieszlachetnych, nieplaterowanych, niepokrytych metalami szlachetnymi, pod warunkiem że wartość wszystkich użytych materiałów nie przekracza 50 % ceny <i>ex-works</i> produktu
ex Dział 72	Żelazo i stal; wyłączając:	Wytwarzanie z materiałów objętych dowolną pozycją, z wyjątkiem pozycji danego produktu
7207	Półprodukty z żeliwa lub stali niestopowej	Wytwarzanie z materiałów objętych pozycjami 7201, 7202, 7203, 7204, 7205 lub 7206
7208 do 7216	Wyroby walcowane płaskie, sztaby i pręty, kątowniki, kształtowniki i profile z żelaza lub stali niestopowej	Wytwarzanie ze stali stopowej w postaci wlewków lub innych form pierwotnych lub półproduktów objętych pozycjami 7206 lub 7207
7217	Drut z żeliwa lub stali niestopowej	Wytwarzanie z półproduktów objętych pozycją 7207
7218 91 i 7218 99	Półprodukty	Wytwarzanie z materiałów objętych pozycjami 7201, 7202, 7203, 7204, 7205 lub podpozycją 7218 10
7219 do 7222	Wyroby walcowane płaskie, sztaby i pręty, kątowniki, kształtowniki i profile ze stali nierdzewnej	Wytwarzanie ze stali stopowej w postaci wlewków lub innych form pierwotnych lub półproduktów objętych pozycją 7218
7223	Drut ze stali nierdzewnej	Wytwarzanie z półproduktów objętych pozycją 7218

Pozycja systemu zharmonizowanego	Opis produktu	Kwalifikująca się czynność (obróbki lub przetwarzania materiałów nie pochodzących, nadająca status pochodzenia)
(1)	(2)	(3)
7224 90	Półprodukty	Wytwarzanie z materiałów objętych pozycjami 7201, 7202, 7203, 7204, 7205 lub podpozycją 7224 10
7225 do 7228	Wyroby walcowane płaskie, sztaby i pręty walcowane na gorąco w nieregularnych kręgach; kątowniki i kształtowniki z pozostałej stali stopowej; sztaby i pręty drążone ze stali stopowej lub niestopowej	Wytwarzanie ze stali stopowej w postaci wlewków lub innych form pierwotnych lub półproduktów objętych pozycjami 7206, 7207, 7218 lub 7224
7229	Drut z pozostałej stali stopowej	Wytwarzanie z półproduktów objętych pozycją 7224
ex Dział 73	Artykuły z żelaza lub stali; wyłączając:	Wytwarzanie z materiałów objętych dowolną pozycją, z wyjątkiem pozycji danego produktu
ex 7301	Ścianka szczelna	Wytwarzanie z materiałów objętych pozycją 7207
7302	Elementy konstrukcyjne torów kolejowych lub tramwajowych, z żeliwa lub stali: szyny, odbojnice i szyny zębate, iglice zwrotnicowe, krzyżownice, pręty zwrotnicowe i pozostałe elementy skrzyżowań, podkłady kolejowe, nakładki stykowe, siodełka szynowe, kliny siodełkowe, podkładki szynowe, łapki mocujące, płyty podstawowe, cięgna i pozostałe elementy przeznaczone do łączenia lub mocowania szyn	Wytwarzanie z materiałów objętych pozycją 7206
7304, 7305 oraz 7306	Rury, przewody rurowe i profile drążone, z żelaza (innego niż żeliwo) lub stali	Wytwarzanie z materiałów objętych pozycjami 7206, 7207, 7208, 7209, 7210, 7211, 7212, 7218, 7219, 7220 lub 7224
ex 7307	Łączniki rur lub przewodów rurowych odlewane ze stali nierdzewnej	Toczenie, wiercenie, rozwiercanie, gwintowanie, usuwanie krawędzi i piaskowanie przedkuwek, pod warunkiem że łączna wartość przedkuwek nie przekracza 35 % ceny <i>ex-works</i> produktu

Pozycja systemu zharmonizowanego	Opis produktu	Kwalifikująca się czynność (obróbki lub przetwarzania materiałów nie pochodzących, nadająca status pochodzenia)
(1)	(2)	(3)
7308	Konstrukcje (z wyłączeniem budynków prefabrykowanych objętych pozycją 9406) i części konstrukcji (na przykład mosty i części mostów, wrota śluz, wieże, maszty kratowe, dachy, szkielety konstrukcji dachów, drzwi i okna oraz ramy do nich, progi drzwiowe, okiennice, balustrady, filary i kolumny), z żeliwa lub stali; płyty, pręty, kątowniki, kształtowniki, profile, rury i tym podobne, przygotowane do stosowania w konstrukcjach, z żeliwa lub stali	Wytwarzanie z materiałów objętych dowolną pozycją, z wyjątkiem pozycji danego produktu. Jednakże spawane kątowniki, kształtowniki i profile objęte pozycją 7301 nie mogą zostać użyte
ex 7315	Łańcuch przeciwpoślizgowy	Wytwarzanie, w którym wartość wszystkich użytych materiałów objętych pozycją 7315 nie przekracza 50 % ceny <i>ex-works</i> produktu
ex Dział 74	Miedź i artykuły z miedzi; wyłączając:	Wytwarzanie z materiałów objętych dowolną pozycją, z wyjątkiem pozycji danego produktu
7403	Miedź rafinowana i stopy miedzi, nieobrobione plastycznie	Wytwarzanie z materiałów objętych dowolną pozycją
Dział 75	Nikiel i artykuły z niklu	Wytwarzanie z materiałów objętych dowolną pozycją, z wyjątkiem pozycji danego produktu
ex Dział 76	Aluminium i artykuły z aluminium; wyłączając:	Wytwarzanie z materiałów objętych dowolną pozycją, z wyjątkiem pozycji danego produktu
7601	Aluminium nieobrobione plastycznie	Wytwarzanie z materiałów objętych dowolną pozycją
7607	Folia aluminiowa (nawet zadrukowana, łączona z papierem, tekturą, z tworzywami sztucznymi lub podobnym materiałem podłożowym), o grubości (z wyłączeniem dowolnego podłoża) nieprzekraczającej 0,2 mm	Wytwarzanie z materiałów objętych dowolną pozycją, z wyjątkiem pozycji danego produktu i pozycji 7606
Dział 77	Zarezerwowany do ewentualnego użytku w ramach systemu zharmonizowanego	

Pozycja systemu zharmonizowanego	Opis produktu	Kwalifikująca się czynność (obróbki lub przetwarzania materiałów nie pochodzących, nadająca status pochodzenia)
(1)	(2)	(3)
ex Dział 78	Ołów i artykuły z ołowiu; wyłączając:	Wytwarzanie z materiałów objętych dowolną pozycją, z wyjątkiem pozycji danego produktu
7801	Ołów nieobrobiony plastycznie:	
	– Ołów rafinowany	Wytwarzanie z materiałów objętych dowolną pozycją
	– Pozostałe	Wytwarzanie z materiałów objętych dowolną pozycją, z wyjątkiem pozycji danego produktu. Jednakże odpady i złom objęte pozycją 7802 nie mogą zostać użyte
Dział 79	Cynk i artykuły z cynku:	Wytwarzanie z materiałów objętych dowolną pozycją, z wyjątkiem pozycji danego produktu
Dział 80	Cyna i artykuły z cyny	Wytwarzanie z materiałów objętych dowolną pozycją, z wyjątkiem pozycji danego produktu
Dział 81	Pozostałe metale nieszlachetne; cermetale; artykuły z tych materiałów	Wytwarzanie z materiałów objętych dowolną pozycją
ex Dział 82	Narzędzia, przybory, noże, łyżki, widelce i pozostałe sztucce z metali nieszlachetnych; ich części z metali nieszlachetnych; wyłączając:	Wytwarzanie z materiałów objętych dowolną pozycją, z wyjątkiem pozycji danego produktu lub Wytwarzanie, w którym wartość wszystkich użytych materiałów nie przekracza 70 % ceny <i>ex-works</i> produktu
8206	Narzędzia z dwóch lub większej liczby pozycji od 8202 do 8205, pakowane w zestawy do sprzedaży detalicznej	Wytwarzanie z materiałów objętych dowolną pozycją, z wyjątkiem pozycji od 8202 do 8205. Jednakże narzędzia objęte pozycjami od 8202 do 8205 mogą zostać włączone do zestawu, pod warunkiem że ich łączna wartość nie przekracza 15 % ceny <i>ex-works</i> zestawu
8211	Noże z ostrzami tnącymi, nawet ząbkowanymi (włączając noże ogrodnicze), inne niż noże objęte pozycją 8208, oraz ostrza do nich	Wytwarzanie z materiałów objętych dowolną pozycją, z wyjątkiem pozycji danego produktu. Jednakże ostrza i rękojeści noży z metali nieszlachetnych mogą zostać użyte

Pozycja systemu zharmonizowanego	Opis produktu	Kwalifikująca się czynność (obróbki lub przetwarzania materiałów nie pochodzących, nadająca status pochodzenia)
(1)	(2)	(3)
8214	Pozostałe artykuły nożownicze (na przykład maszyny do strzyżenia włosów, tasaki rzeźnicze lub kuchenne, noże do siekania i mielenia mięsa, noże do papieru); zestawy i akcesoria do manicure lub pedicure (włączając pilniki do paznokci)	Wytwarzanie z materiałów objętych dowolną pozycją, z wyjątkiem pozycji danego produktu. Jednakże rękojeści z metali nieszlachetnych mogą zostać użyte
8215	Łyżki, widelce, chochle, cedzidła, łopatki do ciasta, noże do ryb, noże do masła, szczypce do cukru i podobne artykuły kuchenne lub stołowe	Wytwarzanie z materiałów objętych dowolną pozycją, z wyjątkiem pozycji danego produktu. Jednakże rękojeści z metali nieszlachetnych mogą zostać użyte
ex Dział 83	Artykuły różne z metali nieszlachetnych; wyłączając:	Wytwarzanie z materiałów objętych dowolną pozycją, z wyjątkiem pozycji danego produktu lub Wytwarzanie, w którym wartość wszystkich użytych materiałów nie przekracza 70 % ceny <i>ex-works</i> produktu
ex 8302	Pozostałe oprawy, okucia i podobne artykuły, nadające się do budynków i automatycznych urządzeń do zamykania drzwi	Wytwarzanie z materiałów objętych dowolną pozycją, z wyjątkiem pozycji danego produktu. Można jednak użyć innych materiałów objętych pozycją 8302, pod warunkiem że ich całkowita wartość nie przekracza 20 % ceny <i>ex-works</i> produktu
ex 8306	Statuetki i pozostałe ozdoby, z metali nieszlachetnych	Wytwarzanie z materiałów objętych dowolną pozycją, z wyjątkiem pozycji danego produktu. Można jednak użyć innych materiałów objętych pozycją 8306, pod warunkiem że ich całkowita wartość nie przekracza 30 % ceny <i>ex-works</i> produktu
ex Dział 84	Reaktory jądrowe, kotły, maszyny i urządzenia mechaniczne; ich części; wyłączając:	Wytwarzanie z materiałów objętych dowolną pozycją, z wyjątkiem pozycji danego produktu lub Wytwarzanie, w którym wartość wszystkich użytych materiałów nie przekracza 70 % ceny <i>ex-works</i> produktu

Pozycja systemu zharmonizowanego	Opis produktu	Kwalifikująca się czynność (obróbki lub przetwarzania materiałów nie pochodzących, nadająca status pochodzenia)
(1)	(2)	(3)
8401	Reaktory jądrowe; sekcje paliwowe (kasety), nienapromieniowane, do reaktorów jądrowych; maszyny i aparatura do rozdzielania izotopów	Wytwarzanie, w którym wartość wszystkich użytych materiałów nie przekracza 70 % ceny <i>ex-works</i> produktu
8407	Silniki spalinowe z zapłonem iskrowym z tłokami wykonującymi ruch posuwisto-zwrotny lub obrotowy	Wytwarzanie, w którym wartość wszystkich użytych materiałów nie przekracza 50 % ceny <i>ex-works</i> produktu
8408	Silniki spalinowe tłokowe z zapłonem samoczynnym (wysokoprężne i średnioprężne)	Wytwarzanie, w którym wartość wszystkich użytych materiałów nie przekracza 50 % ceny <i>ex-works</i> produktu
8427	Wózki widłowe; inne wozy i wózki transportu wewnętrznego wyposażone w urządzenia podnoszące lub przenoszące	Wytwarzanie, w którym wartość wszystkich użytych materiałów nie przekracza 70 % ceny <i>ex-works</i> produktu
8482	Łożyska toczne	Wytwarzanie, w którym wartość wszystkich użytych materiałów nie przekracza 50 % ceny <i>ex-works</i> produktu
ex Dział 85	Maszyny i urządzenia elektryczne oraz ich części; rejestratory i odtwarzacze dźwięku, rejestratory i odtwarzacze obrazu i dźwięku oraz części i akcesoria do tych artykułów; wyłączając:	Wytwarzanie z materiałów objętych dowolną pozycją, z wyjątkiem pozycji danego produktu lub Wytwarzanie, w którym wartość wszystkich użytych materiałów nie przekracza 70 % ceny <i>ex-works</i> produktu
8501, 8502	Silniki elektryczne i prądnice; zespoły prądotwórcze oraz przetwornice jednotwornikowe	Wytwarzanie z materiałów objętych dowolną pozycją, z wyjątkiem pozycji danego produktu i pozycji 8503 lub Wytwarzanie, w którym wartość wszystkich użytych materiałów nie przekracza 50 % ceny <i>ex-works</i> produktu

Pozycja systemu zharmonizowanego	Opis produktu	Kwalifikująca się czynność (obróbki lub przetwarzania materiałów nie pochodzących, nadająca status pochodzenia)
(1)	(2)	(3)
8513	Przenośne lampy elektryczne przystosowane do zasilania z własnego źródła energii (na przykład suchych baterii, akumulatorów, prądnic), inne niż sprzęt oświetleniowy objęty pozycją 8512	Wytwarzanie z materiałów objętych dowolną pozycją, z wyjątkiem pozycji danego produktu lub Wytwarzanie, w którym wartość wszystkich użytych materiałów nie przekracza 50 % ceny <i>ex-works</i> produktu
8519	Aparatura do rejestrowania lub odtwarzania dźwięku	Wytwarzanie z materiałów objętych dowolną pozycją, z wyjątkiem pozycji danego produktu i pozycji 8522 lub Wytwarzanie, w którym wartość wszystkich użytych materiałów nie przekracza 50 % ceny <i>ex-works</i> produktu
8521	Aparatura do zapisu lub odtwarzania obrazu i dźwięku, nawet z wbudowanym urządzeniem do odbioru sygnałów wizyjnych i dźwiękowych (tunerem wideo)	Wytwarzanie z materiałów objętych dowolną pozycją, z wyjątkiem pozycji danego produktu i pozycji 8522 lub Wytwarzanie, w którym wartość wszystkich użytych materiałów nie przekracza 50 % ceny <i>ex-works</i> produktu
8523	Przygotowane niezapisane nośniki do rejestrowania dźwięku lub podobnego rejestrowania innych zjawisk, inne niż produkty objęte działem 37	Wytwarzanie, w którym wartość wszystkich użytych materiałów nie przekracza 50 % ceny <i>ex-works</i> produktu
8525	Aparatura nadawcza do radiofonii lub telewizji, nawet zawierająca aparaturę odbiorczą lub aparaturę zapisującą lub odtwarzającą dźwięk; kamery telewizyjne, kamery i aparaty cyfrowe oraz rejestrujące kamery wideo	Wytwarzanie z materiałów objętych dowolną pozycją, z wyjątkiem pozycji danego produktu i pozycji 8529 lub Wytwarzanie, w którym wartość wszystkich użytych materiałów nie przekracza 50 % ceny <i>ex-works</i> produktu

Pozycja systemu zharmonizowanego	Opis produktu	Kwalifikująca się czynność (obróbki lub przetwarzania materiałów nie pochodzących, nadająca status pochodzenia)
(1)	(2)	(3)
8526	Aparatura radarowa, radionawigacyjna oraz do zdalnego sterowania drogą radiową	Wytwarzanie z materiałów objętych dowolną pozycją, z wyjątkiem pozycji danego produktu i pozycji 8529 lub Wytwarzanie, w którym wartość wszystkich użytych materiałów nie przekracza 50 % ceny <i>ex-works</i> produktu
8527	Aparatura odbiorcza do radiofonii, nawet połączona w tej samej obudowie z aparaturą do zapisu lub odtwarzania dźwięku lub zegarem	Wytwarzanie z materiałów objętych dowolną pozycją, z wyjątkiem pozycji danego produktu i pozycji 8529 lub Wytwarzanie, w którym wartość wszystkich użytych materiałów nie przekracza 50 % ceny <i>ex-works</i> produktu
8528	Monitory i projektory, niezawierające aparatury odbiorczej dla telewizji; aparatura odbiorcza do telewizji, nawet zawierająca odbiorniki radiowe lub aparaturę do zapisu lub odtwarzania dźwięku lub obrazu	Wytwarzanie z materiałów objętych dowolną pozycją, z wyjątkiem pozycji danego produktu i pozycji 8529 lub Wytwarzanie, w którym wartość wszystkich użytych materiałów nie przekracza 50 % ceny <i>ex-works</i> produktu
8535 do 8537	Urządzenia elektryczne do przełączania lub zabezpieczania obwodów elektrycznych, lub do wykonywania połączeń w obwodach elektrycznych; złącza do włókien optycznych, wiązek włókien optycznych lub kabli światłowodowych; tablice, panele, konsole, pulpity, szafy i pozostałe układy wspornikowe, służące do elektrycznego sterowania lub rozdziału energii elektrycznej	Wytwarzanie z materiałów objętych dowolną pozycją, z wyjątkiem pozycji danego produktu i pozycji 8538 lub Wytwarzanie, w którym wartość wszystkich użytych materiałów nie przekracza 50 % ceny <i>ex-works</i> produktu
8540 11 i 8540 12	Kineskopy do odbiorników telewizyjnych, włącznie z kineskopami do monitorów wideo	Wytwarzanie, w którym wartość wszystkich użytych materiałów nie przekracza 50 % ceny <i>ex-works</i> produktu

Pozycja systemu zharmonizowanego	Opis produktu	Kwalifikująca się czynność (obróbki lub przetwarzania materiałów nie pochodzących, nadająca status pochodzenia)
(1)	(2)	(3)
od 8542 31 do 8542 33 i 8542 39	Układy scalone monolityczne	Wytwarzanie, w którym wartość wszystkich użytych materiałów nie przekracza 50 % ceny <i>ex-works</i> produktu lub Dyfuzja, podczas której układy scalone są formowane na podłożu półprzewodnika przez selektywne wprowadzenie odpowiedniej domieszki, nawet zmontowane lub przetestowane w kraju niebędącym stroną
8544	Drut izolowany (włączając emaliowany lub anodyzowany), kable (włączając kabel koncentryczny) oraz pozostałe izolowane przewody elektryczne, nawet wyposażone w złącza; przewody z włókien optycznych, złożone z indywidualnie osłoniętych włókien, nawet połączone z przewodnikami prądu elektrycznego lub wyposażone w złącza	Wytwarzanie, w którym wartość wszystkich użytych materiałów nie przekracza 50 % ceny <i>ex-works</i> produktu
8545	Elektrody węglowe, szczotki węglowe, węgle do lamp, węgiel do baterii oraz inne artykuły z grafitu lub innego rodzaju węgla, z metalem lub bez, w rodzaju stosowanych w elektrotechnice	Wytwarzanie, w którym wartość wszystkich użytych materiałów nie przekracza 70 % ceny <i>ex-works</i> produktu
8546	Izolatory elektryczne z dowolnego materiału	Wytwarzanie, w którym wartość wszystkich użytych materiałów nie przekracza 50 % ceny <i>ex-works</i> produktu
8547	Osprzęt izolacyjny do maszyn, urządzeń lub sprzętu elektrycznego, będący całkowicie osprzętem z materiału izolacyjnego, poza drobnymi elementami z metalu (na przykład gniazda gwintowane), wprowadzanymi podczas formowania wyłącznie do celów montażowych, inne niż izolatory objęte pozycją 8546; elektryczne rurki kablowe oraz ich połączenia, z metali nieszlachetnych, wyłożone materiałem izolacyjnym	Wytwarzanie, w którym wartość wszystkich użytych materiałów nie przekracza 50 % ceny <i>ex-works</i> produktu

Pozycja systemu zharmonizowanego	Opis produktu	Kwalifikująca się czynność (obróbki lub przetwarzania materiałów nie pochodzących, nadająca status pochodzenia)
(1)	(2)	(3)
8548	Odpady i braki ogniw galwanicznych, baterii galwanicznych i akumulatorów elektrycznych; zużyte ogniwa galwaniczne, zużyte baterie galwaniczne i zużyte akumulatory elektryczne; elektryczne części maszyn lub urządzeń, niewymienione ani niewłączone gdzie indziej w niniejszym dziale	Wytwarzanie, w którym wartość wszystkich użytych materiałów nie przekracza 50 % ceny <i>ex-works</i> produktu
Dział 86	Lokomotywy pojazdów szynowych, tabor szynowy i jego części; osprzęt i elementy torów kolejowych lub tramwajowych, i ich części; komunikacyjne urządzenia sygnalizacyjne wszelkich typów, mechaniczne (włączając elektromechaniczne):	Wytwarzanie, w którym wartość wszystkich użytych materiałów nie przekracza 70 % ceny <i>ex-works</i> produktu
ex Dział 87	Pojazdy nieszynowe oraz ich części i akcesoria; wyłączając:	Wytwarzanie, w którym wartość wszystkich użytych materiałów nie przekracza 50 % ceny <i>ex-works</i> produktu
8711	Motocykle (włączając motorowery) oraz rowery wyposażone w pomocnicze silniki, z wózkiem bocznym lub bez; wózki boczne	Wytwarzanie z materiałów objętych dowolną pozycją, z wyjątkiem pozycji danego produktu lub Wytwarzanie, w którym wartość wszystkich użytych materiałów nie przekracza 50 % ceny <i>ex-works</i> produktu
ex Dział 88	Statki powietrzne, statki kosmiczne i ich części, wyłączając:	Wytwarzanie z materiałów objętych dowolną pozycją, z wyjątkiem pozycji danego produktu lub Wytwarzanie, w którym wartość wszystkich użytych materiałów nie przekracza 70 % ceny <i>ex-works</i> produktu

Pozycja systemu zharmonizowanego	Opis produktu	Kwalifikująca się czynność (obróbki lub przetwarzania materiałów nie pochodzących, nadająca status pochodzenia)
(1)	(2)	(3)
ex 8804	Spadochrony wirnikowe	Wytwarzanie z materiałów objętych dowolną pozycją, łącznie z innymi materiałami objętymi pozycją 8804 lub Wytwarzanie, w którym wartość wszystkich użytych materiałów nie przekracza 70 % ceny <i>ex-works</i> produktu
Dział 89	Statki, łodzie oraz konstrukcje pływające	Wytwarzanie z materiałów objętych dowolną pozycją, z wyjątkiem pozycji danego produktu lub Wytwarzanie, w którym wartość wszystkich użytych materiałów nie przekracza 70 % ceny <i>ex-works</i> produktu
ex Dział 90	Przyrządy i aparatura, optyczne, fotograficzne, kinematograficzne, pomiarowe, kontrolne, precyzyjne, medyczne lub chirurgiczne; ich części i akcesoria; wyłączając:	Wytwarzanie z materiałów objętych dowolną pozycją, z wyjątkiem pozycji danego produktu lub Wytwarzanie, w którym wartość wszystkich użytych materiałów nie przekracza 70 % ceny <i>ex-works</i> produktu
9002	Soczewki, pryzmaty, zwierciadła i pozostałe elementy optyczne, z dowolnego materiału, oprawione, stanowiące część lub wyposażenie przyrządów lub aparatury, inne niż elementy tego rodzaju ze szkła nieobrobionego optycznie	Wytwarzanie, w którym wartość wszystkich użytych materiałów nie przekracza 50 % ceny <i>ex-works</i> produktu

Pozycja systemu zharmonizowanego	Opis produktu	Kwalifikująca się czynność (obróbki lub przetwarzania materiałów nie pochodzących, nadająca status pochodzenia)
(1)	(2)	(3)
9033	Części i akcesoria (niewymienione ani niewłączone gdzie indziej w niniejszym dziale) maszyn, urządzeń, przyrządów lub aparatury, objętych działem 90	Wytwarzanie, w którym wartość wszystkich użytych materiałów nie przekracza 50 % ceny <i>ex-works</i> produktu
Dział 91	Zegary i zegarki oraz ich części	Wytwarzanie, w którym wartość wszystkich użytych materiałów nie przekracza 70 % ceny <i>ex-works</i> produktu
Dział 92	Instrumenty muzyczne; części i akcesoria do takich artykułów	Wytwarzanie, w którym wartość wszystkich użytych materiałów nie przekracza 70 % ceny <i>ex-works</i> produktu
Dział 93	Broń i amunicja; jej części i akcesoria	Wytwarzanie, w którym wartość wszystkich użytych materiałów nie przekracza 50 % ceny <i>ex-works</i> produktu
Dział 94	Meble; pościel, materace, stelaże pod materace, poduszki i podobne wypchane artykuły wyposażeniowe; lampy i oprawy oświetleniowe, gdzie indziej niewymienione ani niewłączone; podświetlane znaki, podświetlane tablice i tabliczki, i tym podobne; budynki prefabrykowane	Wytwarzanie z materiałów objętych dowolną pozycją, z wyjątkiem pozycji danego produktu lub Wytwarzanie, w którym wartość wszystkich użytych materiałów nie przekracza 70 % ceny <i>ex-works</i> produktu
ex Dział 95	Zabawki, gry i przybory sportowe; ich części i akcesoria; wyłączając:	Wytwarzanie z materiałów objętych dowolną pozycją, z wyjątkiem pozycji danego produktu lub Wytwarzanie, w którym wartość wszystkich użytych materiałów nie przekracza 70 % ceny <i>ex-works</i> produktu
ex 9506	Kije golfowe i ich części	Wytwarzanie z materiałów objętych dowolną pozycją, z wyjątkiem pozycji danego produktu. Do wyrobu główek kijów golfowych można jednak użyć wstępnie ukształtowanych klocków.

Pozycja systemu zharmonizowanego	Opis produktu	Kwalifikująca się czynność (obróbki lub przetwarzania materiałów nie pochodzących, nadająca status pochodzenia)
(1)	(2)	(3)
ex Dział 96	Artykuły przemysłowe różne; wyłączając:	Wytwarzanie z materiałów objętych dowolną pozycją, z wyjątkiem pozycji danego produktu lub Wytwarzanie, w którym wartość wszystkich użytych materiałów nie przekracza 70 % ceny <i>ex-works</i> produktu
9601 i 9602	Kość słoniowa, kość, skorupa żółwia, rogi, poroża, koral, macica perłowa i pozostałe materiały do rzeźbienia pochodzenia zwierzęcego, obrobione oraz artykuły z tych materiałów (włączając artykuły otrzymane przez formowanie). Materiały do rzeźbienia pochodzenia roślinnego lub mineralnego, obrobione oraz artykuły z takich materiałów; formowane lub rzeźbione artykuły z wosku, stearyny, gum i żywic naturalnych lub mas modelarskich, oraz pozostałe artykuły formowane lub rzeźbione, gdzie indziej niewymienione ani niewłączone; obrobiona, nieutwardzona żelatyna (z wyjątkiem żelatyny objętej pozycją 3503) oraz artykuły z nieutwardzonej żelatyny	Wytwarzanie z materiałów objętych dowolną pozycją
9603	Miotły, szczotki i pędzle (włączając szczotki stanowiące części maszyn, urządzeń lub pojazdów), ręcznie sterowane mechaniczne zamiatarki podłóg, bezsilnikowe, mopy i przybory do odkurzania wykonane z piór; kępkki i pęczki przygotowane do wyrobu mioteł, szczotek lub pędzli; poduszki i wałki do malowania; gumowe wycieraczki do szyb (inne niż wałki gumowe)	Wytwarzanie, w którym wartość wszystkich użytych materiałów nie przekracza 70 % ceny <i>ex-works</i> produktu
9605	Zestawy podróżne do higieny osobistej, szycia oraz czyszczenia ubrań lub obuwia	Każda pozycja w zestawie musi odpowiadać wymogom reguły, jaka dotyczyłaby jej, gdyby nie była w zestawie. Można jednak włączyć do zestawu artykuły nie pochodzące, pod warunkiem że ich całkowita wartość nie przekracza 15 % ceny <i>ex-works</i> zestawu

Pozycja systemu zharmonizowanego	Opis produktu	Kwalifikująca się czynność (obróbki lub przetwarzania materiałów nie pochodzących, nadająca status pochodzenia)
(1)	(2)	(3)
9606	Guziki, zatrzaski, zatrzaski guzikowe, formy do guzików i pozostałe części tych artykułów; półprodukty guzików	Wytwarzanie: – z materiałów objętych dowolną pozycją, z wyjątkiem pozycji danego produktu, oraz – w którym wartość wszystkich użytych materiałów nie przekracza 70 % ceny <i>ex-works</i> produktu
9608	Pióra kulkowe i długopisy; pisaki i pióra z końcówkami filcowymi lub innymi końcówkami porowatymi; pióra wieczne, stylografy oraz pozostałe pióra; rapidografy; ołówki automatyczne; obsadki do piór, obsadki do ołówek lub podobne; części (włączając skuwki i klipsy) powyższych artykułów, inne niż te objęte pozycją 9609	Wytwarzanie z materiałów objętych dowolną pozycją, z wyjątkiem pozycji danego produktu. Można jednak użyć stalówek i ich ostrzy objętych tą samą pozycją co produkt
9612	Taśmy do maszyn do pisania i podobne taśmy, nasycone tuszem lub przygotowane inaczej do otrzymywania odbitek, nawet na szpulkach lub w kasetach; poduszki do tuszu, nawet nasycone tuszem, w pudełkach lub bez	Wytwarzanie: – z materiałów objętych dowolną pozycją, z wyjątkiem pozycji danego produktu, oraz – w którym wartość wszystkich użytych materiałów nie przekracza 70 % ceny <i>ex-works</i> produktu
9613 20	Zapalniczki kieszonkowe, gazowe, do wielokrotnego napełniania	Wytwarzanie, w którym łączna wartość materiałów objętych pozycją 9613 nie przekracza 30 % ceny <i>ex-works</i> produktu
9614	Fajki do tytoniu (włączając cybuchy) oraz cygarniczki do papierosów lub cygar, oraz ich części	Wytwarzanie z materiałów objętych dowolną pozycją
Dział 97	Dziela sztuki, przedmioty kolekcjonerskie i antyki	Wytwarzanie z materiałów objętych dowolną pozycją, z wyjątkiem pozycji danego produktu

-
- (1) Zob. uwaga wprowadzająca 4,2.
 - (2) Warunki specjalne odnoszące się do „specyficznego procesu” – zob. uwagi wprowadzające 8.1 i 8.3.
 - (3) Warunki specjalne odnoszące się do „specyficznego procesu” – zob. uwaga wprowadzająca 8.2.
 - (4) W przypadku produktów złożonych z materiałów klasyfikowanych do pozycji od 3901 do 3906 z jednej strony i do pozycji od 3907 do 3911 z drugiej strony ograniczenie to odnosi się wyłącznie do tej grupy materiałów, która dominuje masą.
 - (5) Warunki specjalne odnoszące się do produktów wykonanych z wielu materiałów tekstylnych – zob. uwaga wprowadzająca 6.
 - (6) Wykorzystanie tego materiału jest ograniczone do wytwarzania tkanin w rodzaju stosowanych w maszynach papierniczych.
 - (7) Zob. uwaga wprowadzająca 7.
 - (8) SEMI – Semiconductor Equipment and Materials Institute Incorporated — Instytut Sprzętu i Materiałów z Półprzewodników.

Dodatek II

WNIOSEK O ODSZCZEPSTWO

1. NAZWA HANDLOWA GOTOWEGO PRODUKTU

1.1 Klasyfikacja celna (kod HS)

2. NAZWA HANDLOWA MATERIAŁÓW NIEPOCHODZĄCYCH

2.1 Klasyfikacja celna (kod HS)

3. PRZEWIDYWANA ROCZNA WIELKOŚĆ WYWOZU DO UNII (WYRAŻONA W WADZE, ILOŚCI SZTUK, METRACH LUB INNEJ JEDNOSTCE)

4. WARTOŚĆ GOTOWYCH PRODUKTÓW VALUE OF FINISHED PRODUCTS

5. WARTOŚĆ MATERIAŁÓW NIEPOCHODZĄCYCH

6. POCHODZENIE MATERIAŁÓW NIEPOCHODZĄCYCH

7. POWODY, DLA KTÓRYCH REGUŁA POCHODZENIA DOTYCZĄCA GOTOWEGO PRODUKTU NIE MOŻE ZOSTAĆ SPEŁNIONA

8. WNIOSKOWANY OKRES OBOWIĄZYWANIA ODSTĘPSTWA

Od dd/mm/rrrr do dd/mm/rrrr

9. MOŻLIWE ROZWIĄZANIA POZWALAJĄCE W PRZYSZŁOŚCI UNIKNAĆ POTRZEBY STOSOWANIA ODSTĘPSTW

10. INFORMACJE O PRZEDSIĘBIORSTWIE

Struktura kapitałowa danego przedsiębiorstwa / Liczba dokonanych lub przewidywanych inwestycji / Pracownicy zatrudnieni lub których zatrudnienie jest przewidywane

Dodatek III

WNIOSEK O NADANIE STATUSU ZAREJESTROWANEGO EKSPORTERA
do celów rejestracji eksporterów w KTZ w kontekście stowarzyszenia krajów i terytoriów
zamorskich z Unią Europejską

1. Imię i nazwisko/nazwa eksportera, dokładny adres, państwo, dane kontaktowe, TIN
2. Szczegółowe dane kontaktowe włącznie z numerem telefonu i faksu oraz adresem e-mail, jeżeli istnieje (opcjonalnie)
3. Określić, czy główną działalność stanowi produkcja czy handel.
4. Orientacyjny opis towarów, które kwalifikują się do preferencyjnego traktowania, włącznie z wykazem pozycji systemu zharmonizowanego (lub działów, jeżeli towary, którymi dokonuje się obrotu, są klasyfikowane do więcej niż 20 pozycji systemu zharmonizowanego)

5. Zobowiązanie eksportera

Niżej podpisany niniejszym:

- oświadcza, że powyższe informacje są prawidłowe;
- poświadcza, że żadna wcześniejsza rejestracja nie została cofnięta; w przeciwnym razie poświadcza, że sytuacja, która doprowadziła do takiego cofnięcia, została uregulowana;
- zobowiązuje się do sporządzania oświadczeń o pochodzeniu wyłącznie dla towarów kwalifikujących się do preferencyjnego traktowania i spełniających reguły pochodzenia dotyczące tych towarów w niniejszym załączniku;
- zobowiązuje się do prowadzenia prawidłowej handlowej ewidencji księgowej obejmującej wytwarzanie/dostawy towarów objętych preferencyjnym traktowaniem i do przechowywania jej przez co najmniej trzy lata od końca roku kalendarzowego, w którym sporządzono oświadczenie o pochodzeniu;
- zobowiązuje się do niezwłocznego powiadamiania właściwych organów o bieżących zmianach w jego danych rejestracyjnych, które miały miejsce od chwili uzyskania numeru zarejestrowanego eksportera;
- zobowiązuje się do współpracy z właściwymi organami;
- zgadza się na przeprowadzenie wszelkich kontroli prawidłowości złożonych oświadczeń o pochodzeniu, włącznie z weryfikacją ewidencji księgowej oraz wizytami w jego siedzibie przeprowadzanymi przez Komisję Europejską lub organy państw członkowskich;
- zobowiązuje się złożyć wniosek o cofnięcie jego rejestracji w systemie, w przypadku gdy nie będzie już spełniał warunków wywozu jakichkolwiek towarów na mocy niniejszej decyzji;
- zobowiązuje się złożyć wniosek o cofnięcie jego rejestracji w systemie, w przypadku gdy nie zamierza dalej prowadzić wywozu takich towarów na mocy niniejszej decyzji.

Miejsce, data, podpis osoby upoważnionej, imię i nazwisko oraz stanowisko⁽¹⁾

6. Świadoma i szczegółowa uprzednia zgoda eksportera na publikację jego danych na ogólnodostępnej stronie internetowej

Niniejszym informuje się niżej podpisanego, że informacje podane w niniejszej deklaracji mogą być publikowane na ogólnodostępnych stronach internetowych. Niżej podpisany zgadza się na publikację tych informacji na ogólnodostępnej stronie internetowej. Niżej podpisany może cofnąć swoją zgodę na publikację tych informacji na ogólnodostępnej stronie internetowej, kierując wniosek do właściwych organów odpowiedzialnych za rejestrację.

Miejsce, data, podpis osoby upoważnionej, imię i nazwisko oraz stanowisko⁽¹⁾

7. Pole wypełnia właściwy organ

Wnioskodawca jest zarejestrowany pod następującym numerem:

Numer zarejestrowanego eksportera: _____

Data rejestracji _____

Data, od której rejestracja jest ważna _____

Podpis i pieczęć⁽¹⁾ _____

Nota informacyjna

dotycząca ochrony i przetwarzania danych osobowych wprowadzonych do systemu

1. Wszelkie dane osobowe zawarte w niniejszym wniosku o nadanie statusu zarejestrowanego eksportera są przetwarzane przez Komisję Europejską zgodnie z rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2018/1725 ⁽²⁾. W przypadku gdy właściwe organy KTZ wdrażają rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 ⁽³⁾, rozporządzenie to stosuje się do przetwarzania danych osobowych i do swobodnego przepływu takich danych zawartych w niniejszym wniosku o nadanie statusu zarejestrowanego eksperta.
2. Dane osobowe dotyczące wniosku o nadanie statusu zarejestrowanego eksportera są przetwarzane do celów decyzji Rady 2013/755/UE ⁽⁴⁾. Rozporządzenia, o których mowa w pkt 1, stanowią podstawę prawną dla przetwarzania danych osobowych w odniesieniu do wniosku o nadanie statusu zarejestrowanego eksportera.
3. Właściwym organem KTZ, w którym złożono wniosek, jest administrator danych w odniesieniu do przetwarzania danych wprowadzonych do systemu zarejestrowanych eksporterów (REX).
Wykaz właściwych organów KTZ publikowany jest na stronie internetowej Komisji.
4. Dostęp do wszystkich danych zawartych w niniejszym wniosku mają użytkownicy dysponujący identyfikatorem użytkownika i hasłem w Komisji, we właściwych organach KTZ oraz organach celnych państw członkowskich.
5. Dane dotyczące cofniętej rejestracji są przechowywane w systemie REX przez właściwe organy KTZ przez dziesięć lat kalendarzowych. Bieg tego terminu rozpoczyna się z końcem roku, w którym miało miejsce cofnięcie rejestracji.

6. Osoba, której dane dotyczą, ma prawo dostępu do tych danych, przetwarzanych w systemie REX, oraz w stosownych przypadkach prawo do poprawienia, usunięcia lub zablokowania tych danych zgodnie z rozporządzeniami (UE) 2018/1725 lub (UE) 2016/679, odpowiednio. Wniosek o skorzystanie z prawa dostępu, poprawienia, usunięcia lub zablokowania danych składa się odpowiednio do właściwych organów KTZ odpowiedzialnych za rejestrację, a następnie wniosek ten jest rozpatrywany przez te organy. W przypadku gdy zarejestrowany eksporter złoży do Komisji wniosek w celu skorzystania z tego prawa, Komisja przekazuje taki wniosek odpowiednio do właściwych organów danego KTZ. Jeżeli zarejestrowany eksporter nie zdoła dojść swoich praw u administratora danych, przedkłada on taki wniosek Komisji pełniącej funkcję administratora danych. Komisja ma prawo poprawić, usunąć lub zablokować odnośne dane.
7. Skargi można kierować do odpowiedniego krajowego organu ds. ochrony danych. Skargi dotyczące przetwarzania danych przez Komisję należy kierować do Europejskiego Inspektora Ochrony Danych (EIOD) (<http://www.edps.europa.eu/EDPSWEB/>).

- (1) Jeżeli wnioski o nadanie statusu zarejestrowanego eksportera lub inne wymiany informacji pomiędzy zarejestrowanymi eksporterami a właściwymi organami KTZ odbywają się za pomocą technik elektronicznego przetwarzania danych, podpis i pieczęć, o których mowa w polach 5, 6 i 7, zastępuje się uwierzytelnianiem elektronicznym.
- (2) Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2018/1725 z dnia 23 października 2018 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych przez instytucje, organy i jednostki organizacyjne Unii i swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia rozporządzenia (WE) nr 45/2001 i decyzji nr 1247/2002/WE (Dz.U. L 295 z 21.11.2018, s. 39).
- (3) Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (ogólne rozporządzenie o ochronie danych) (Dz.U. L 119 z 4.5.2016, s. 1).
- (4) Decyzja Rady 2013/755/UE z dnia 25 listopada 2013 r. w sprawie stowarzyszenia krajów i terytoriów zamorskich z Unią Europejską („decyzja o stowarzyszeniu zamorskim”) (Dz.U. L 344 z 19.12.2013, s. 1).

Dodatek IV

OŚWIADCZENIE O POCHODZENIU

Oświadczenie sporządza się na dowolnym dokumencie handlowym, na którym jest umieszczona nazwa i pełny adres eksportera i odbiorcy, jak również opis towarów i data wystawienia

Wersja w języku francuskim

L'exportateur (Numéro d'exportateur enregistré – excepté lorsque la valeur des produits originaires contenus dans l'envoi est inférieure à EUR 10.000 ⁽¹⁾) des produits couverts par le présent document déclare que, sauf indication claire du contraire, ces produits ont l'origine préférentielle ... ⁽²⁾ au sens des règles d'origine de la Décision d'association des pays et territoires d'outre-mer et que le critère d'origine satisfait est ... ⁽³⁾

Wersja w języku angielskim

The exporter (number of registered exporter – unless the value of the consigned originating products does not exceed EUR 10,000 ⁽¹⁾) of the products covered by this document declares that, except where otherwise clearly indicated, these products are of ... preferential origin ⁽²⁾ according to rules of origin of the Decision on the association of the overseas countries and territories and that the origin criterion met is ... ⁽³⁾

-
- (1) Jeżeli oświadczenie o pochodzeniu zastępuje inne oświadczenie, kolejny posiadacz towarów sporządzający takie oświadczenie podaje swoje imię i nazwisko i dokładny adres, a następnie adnotację „acting on the basis of the statement on origin made out by [name and full address of the exporter in the OCT], registered under the following number [Number of Registered Exporter of the exporter in the OCT]”.
- (2) Należy zaznaczyć kraj pochodzenia produktów. Jeżeli oświadczenie o pochodzeniu odnosi się, w całości lub części, do produktów pochodzących z Ceuty i Melilli w rozumieniu art. 46 niniejszego załącznika, eksporter musi wyraźnie wskazać te produkty w dokumencie, na którym sporządzane jest oświadczenie, za pomocą symbolu „CM”.
- (3) Produkty całkowicie uzyskane: wpisać literę „P”; produkty poddane wystarczającej obróbce lub przetworzeniu: wpisać literę „W” oraz odnoszącą się do wywożonego produktu czterocyfrową pozycję Zharmonizowanego Systemu Oznaczania i Kodowania Towarów (Zharmonizowanego Systemu) (na przykład: „W”9618); w stosownych przypadkach powyższe oznaczenie zastępuje się jednym z poniższych oznaczeń:
- w przypadku kumulacji na mocy art. 2 ust. 2 niniejszego załącznika lub kumulacji dwustronnej na mocy art. 7 niniejszego załącznika: „EU cumulation” lub „cumul UE”; „OCT cumulation” lub „cumul PTOM”;
 - w przypadku kumulacji z państwem będącym stroną umowy o partnerstwie gospodarczym na mocy art. 8 niniejszego załącznika: „cumulation with EPA country [name of the country]” lub „cumul avec le pays APE [nom du pays]”;
 - w przypadku kumulacji z krajem korzystającym z systemu GSP na mocy art. 9 niniejszego załącznika: „cumulation with GSP country [name of the country]” lub „cumul avec le pays SPG [nom du pays]”;
 - w przypadku kumulacji z krajem, z którym Unia zawarła umowę o wolnym handlu na mocy art. 10 niniejszego załącznika: „extended cumulation with country [name of the country]” lub „cumul étendu avec le pays [nom du pays]”.

Dodatek V

DEKLARACJA DOSTAWCY DOTYCZĄCA PRODUKTÓW NIEPOSIADAJĄCYCH
STATUSU PREFERENCYJNEGO POCHODZENIA

Ja, niżej podpisany, oświadczam, że towary wymienione na niniejszej fakturze..... (1)

zostały wyprodukowane w..... (2)

i zawierają następujące elementy lub materiały, które nie pochodzą z państwa będącego stroną umowy o partnerstwie gospodarczym, KTZ bądź z Unii Europejskiej, i nie podlegają preferencyjnym stosunkom handlowym:

..... (3) (4) (5)

.....

.....

..... (6)

Zobowiązuję się udostępnić organom celnym na ich żądanie wszelkie dowody potwierdzające informacje zawarte w niniejszej deklaracji.

..... (7) (8)

..... (9)

Uwaga

Powyższy tekst, odpowiednio uzupełniony zgodnie z poniższymi przypisami, stanowi deklarację dostawcy. Nie jest konieczne przytaczanie tych przypisów.

- (1) – Jeżeli deklaracja dotyczy tylko niektórych towarów wymienionych na fakturze, powinny one zostać wyraźnie wskazane i oznaczone w deklaracji w następujący sposób:
„..... wymienione na niniejszej fakturze i oznaczone zostały wyprodukowane”
– Jeżeli wykorzystywany jest inny dokument niż faktura lub załącznik do faktury (zob. art. 27 ust. 1 niniejszego załącznika), zamiast słowa „faktura” należy użyć nazwy przedmiotowego dokumentu.
- (2) Unia Europejska, państwo członkowskie, państwo będące stroną umowy o partnerstwie gospodarczym lub KTZ.
- (3) Opis należy podać we wszystkich przypadkach. Opis musi być dokładny i wystarczająco szczegółowy, by pozwalał na określenie klasyfikacji taryfowej przedmiotowych towarów.
- (4) Wartości celne należy podawać tylko na żądanie.
- (5) Kraj pochodzenia należy podawać tylko na żądanie. Podane pochodzenie musi być pochodzeniem preferencyjnym, wszystkie inne miejsca pochodzenia należy podawać jako „kraj trzeci”.
- (6) należy dodać „i zostały poddane następującemu przetworzeniu w [Unii Europejskiej] [państwie członkowskim] [państwie będącym stroną umowy o partnerstwie gospodarczym] [KTZ],”, wraz z opisem przeprowadzonego procesu, jeśli taka informacja jest wymagana.
- (7) Miejsce i data. W przypadku długoterminowej deklaracji dostawcy, o której mowa w art. 27 ust. 2 niniejszego załącznika, dodaje się następujące zdanie: „Niniejsza deklaracja jest ważna w odniesieniu do wszystkich wysyłek tych towarów dokonanych w okresie od do”.
- (8) Imię i nazwisko oraz stanowisko w przedsiębiorstwie.
- (9) Podpis.

Dodatek VI

ŚWIADECTWO INFORMACYJNE

1. Świadectwo informacyjne zamieszczone w niniejszym dodatku jest stosowane i drukowane w jednym lub w wielu językach urzędowych, w których sporządzono niniejszą decyzję, zgodnie z prawem krajowym kraju lub terytorium wywozu. Świadectwa informacyjne wypełnia się w jednym z tych języków; jeżeli są sporządzone odręcznie, należy je wypełnić drukowanymi literami przy użyciu atramentu. Świadectwa są oznaczone numerem seryjnym, nawet drukowanym, na podstawie którego można je zidentyfikować.
2. Świadectwo informacyjne ma wymiary 210 × 297 mm, dopuszczalne odchylenie w odniesieniu do długości wynosi do plus 8 mm lub minus 5 mm. Należy stosować biały papier zwymiarowany do pisania, pozbawiony masy drzewnej mechanicznej i o wadze nie mniejszej niż 25 g/m².
3. Administratorzy krajowi mogą zastrzec sobie prawo do drukowania formularza we własnym zakresie lub zlecić jego druk upoważnionym drukarniom. W drugim przypadku każdy z formularzy musi zawierać odesłanie do takiego upoważnienia. Formularze zawierają nazwę i adres drukarni lub znak, na podstawie którego można ją zidentyfikować.

WNIOSEK O WERYFIKACJĘ	WYNIK WERYFIKACJI
<p>Niżej podpisany funkcjonariusz celny zwraca się z wnioskiem o weryfikację autentyczności i prawidłowości niniejszego świadectwa informacyjnego.</p>	<p>Przeprowadzona weryfikacja wykazała, że niniejsze świadectwo informacyjne:</p> <p>a) zostało wystawione przez wskazany urząd celny i że informacje w nim zawarte są prawidłowe (*)</p> <p>b) nie spełnia wymogów co do autentyczności i prawidłowości (patrz załączone uwagi) (*)</p>
<p>.....</p> <p>(Miejsce i data)</p>	<p>.....</p> <p>(Miejsce i data)</p>
<p>Pieczczę urzędowa</p>	<p>Pieczczę urzędowa</p>
<p>.....</p> <p>(Podpis funkcjonariusza)</p>	<p>.....</p> <p>(Podpis funkcjonariusza)</p>
	<p>(*) Niepotrzebne skreślić</p>

ODNIESIENIA

- (1) Imię i nazwisko osoby lub nazwa przedsiębiorstwa i pełny adres.
- (2) Informacje nieobowiązkowe.
- (3) Kg, hl, m³ lub inna jednostka miary.
- (4) Opakowanie i znajdujący się w nim towar uznaje się za całość. Postanowienia tego nie stosuje się jednak do opakowań, które nie są zazwyczaj stosowane w przypadku danego pakowanego artykułu i które poza funkcją opakowania mają własną trwałą wartość użytkową.
- (5) Wartość musi być podana zgodnie z przepisami reguł pochodzenia.”.

ZAŁĄCZNIK III

TYMCZASOWE WYCOFANIE PREFERENCJI

Artykuł 1

Zasady dotyczące wycofania preferencji

1. Uzgodnienia preferencyjne przewidziane w art. 44 niniejszej decyzji mogą zostać tymczasowo wycofane w odniesieniu do wszystkich lub niektórych produktów pochodzących z danego KTZ w przypadku:
 - a) nadużycia finansowego;
 - b) nieprawidłowości lub systemowej niezdolności do przestrzegania lub zapewnienia przestrzegania reguł dotyczących pochodzenia produktów i związanych z tym procedur; lub
 - c) niezdolności do zapewnienia współpracy administracyjnej, o której mowa w ust. 2 niniejszego artykułu oraz tytule V załącznika II, wymaganej w celu wdrożenia i egzekwowania uzgodnień, o których mowa w art. 44–50 niniejszej decyzji.
2. Współpraca administracyjna, o której mowa w ust. 1, wymaga m.in., aby KTZ:
 - a) przekazywały Komisji i aktualizowały informacje konieczne do stosowania reguł pochodzenia i ich kontroli;
 - b) wspomagały Unię poprzez dokonywanie, na wniosek organów celnych państw członkowskich, późniejszych weryfikacji pochodzenia towarów i przekazywanie ich wyników we właściwym czasie;
 - c) prowadziły lub organizowały odpowiednie dochodzenia w celu wskazania naruszeń reguł pochodzenia i przeciwdziałania tym naruszeniom;

- d) wspomagały Unię przez zezwolenie Komisji na prowadzenie – w koordynacji i ścisłej współpracy z właściwymi organami państw członkowskich – unijnych działań dochodzeniowych na jego terytorium w celu weryfikacji autentyczności dokumentów lub prawidłowości informacji związanych z przyznaniem uzgodnień, o których mowa w art. 44 niniejszej decyzji;
- e) przestrzegały lub zapewniały przestrzeganie reguł pochodzenia produktów w odniesieniu do kumulacji w rozumieniu art. 7–10 załącznika II;
- f) wspomagały Unię przy weryfikacji działań, co do których domniemywa się, że mogą stanowić nadużycie finansowe związane z pochodzeniem. Można domniemywać istnienia nadużyć finansowych, jeżeli przywóz produktów w ramach uzgodnień preferencyjnych przewidzianych w niniejszej decyzji znacząco przekracza zwyczajowe poziomy wywozu KTZ będącego beneficjentem.

Artykuł 2

Wycofanie uzgodnień preferencyjnych

- 1. Komisja może tymczasowo wycofać uzgodnienia preferencyjne przewidziane w niniejszej decyzji w odniesieniu do wszystkich lub niektórych produktów pochodzących z danego państwa-beneficjenta, jeżeli uzna, że istnieją wystarczające dowody uzasadniające tymczasowe wycofanie z powodów, o których mowa w art. 1 ust. 1 i 2 niniejszego załącznika, pod warunkiem że wcześniej:
 - a) skonsultuje się z komitetem, o którym mowa w art. 90 decyzji, zgodnie z procedurą, o której mowa w ust. 4 tego artykułu;
 - b) wezwie państwa członkowskie do podjęcia środków zapobiegawczych, które są konieczne do zabezpieczenia finansowych interesów Unii lub zapewnienia wywiązywania się ze swoich obowiązków przez państwo beneficjenta; oraz

- c) opublikuje w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej* zawiadomienie stwierdzające, że istnieją podstawy do uzasadnionych wątpliwości związanych ze stosowaniem uzgodnień preferencyjnych lub wywiązywaniem się państwa-beneficjenta ze swoich obowiązków, co może podawać w wątpliwość jego prawo do dalszego korzystania z rozwiązań przyznanych niniejszą decyzją.

Komisja powiadamia dane KTZ o każdej decyzji podjętej zgodnie z niniejszym ustępem przed jej wejściem w życie. Komisja powiadamia również o takiej decyzji komitet, o którym mowa w art. 88 decyzji.

2. Okres tymczasowego zawieszenia nie przekracza sześciu miesięcy. Po upływie tego okresu Komisja podejmuje decyzję o zakończeniu tymczasowego zawieszenia po uprzednim poinformowaniu komitetu, o którym mowa w art. 88 decyzji, lub o przedłużeniu okresu tymczasowego wycofania zgodnie z procedurą, o której mowa w ust. 1 niniejszego artykułu.
3. Państwa członkowskie przekazują Komisji wszelkie istotne informacje, które mogą uzasadnić wycofanie preferencji, przedłużenie wycofania lub jego zakończenie.

ZAŁĄCZNIK IV

PROCEDURY OCHRONY I NADZORU

Artykuł 1

Definicje dotyczące środków nadzoru i środków ochronnych

Na potrzeby art. 2–10 niniejszego załącznika dotyczących środków nadzoru i środków ochronnych:

- a) „produkt podobny” oznacza produkt, który jest identyczny, czyli taki, który przypomina pod wszystkimi względami produkt objęty postępowaniem lub, przy braku takiego produktu, inny produkt, który wprawdzie nie przypomina go pod każdym względem, ale którego właściwości ściśle odpowiadają właściwościom danego produktu;
- b) „zainteresowane strony” oznaczają strony biorące udział w produkcji, dystrybucji lub sprzedaży przywożonych towarów, o których mowa w art. 2 ust. 1 niniejszego załącznika, oraz podobnych lub bezpośrednio konkurujących produktów;
- c) „poważne trudności” występują, jeżeli sytuacja ekonomiczna lub finansowa producentów unijnych ulega pogorszeniu.

Artykuł 2

Zasady dotyczące środków ochronnych

1. Jeżeli produkt pochodzący z KTZ, o którym mowa w art. 44 niniejszej decyzji, przywożony w ilości lub po cenie, które powodują lub mogą powodować poważne trudności dla unijnych producentów podobnych lub bezpośrednio konkurujących produktów, mogą zostać wprowadzone niezbędne środki ochronne zgodnie z poniższymi przepisami.

2. Na potrzeby stosowania ust. 1 pierwszeństwo należy dać tym środkom, które w najmniejszym stopniu mogłyby zakłócić funkcjonowanie stowarzyszenia. Środki te nie przekraczają zakresu środków absolutnie niezbędnych do wyeliminowania powstałych trudności. Nie mogą one przekraczać zakresu zawieszenia preferencyjnego traktowania przyznanego na mocy niniejszej decyzji.
3. Gdy środki ochronne są podejmowane lub modyfikowane, szczególną uwagę zwraca się na interesy danych KTZ.

Artykuł 3

Wszczęcie postępowania

1. Komisja ocenia, czy konieczne jest wprowadzenie środków ochronnych, w przypadku gdy istnieją wystarczające dowody *prima facie*, że warunki określone w art. 2 niniejszego załącznika zostały spełnione.
2. Dochodzenie wszczyna się na wniosek państwa członkowskiego, jakiegokolwiek osoby prawnej lub jakiegokolwiek stowarzyszenia niemającego osobowości prawnej działających w imieniu producentów unijnych lub z własnej inicjatywy Komisji, jeżeli Komisja może wyraźnie stwierdzić, że istnieją wystarczające dowody *prima facie*, określone w oparciu o czynniki, o których mowa w art. 2 niniejszego załącznika, uzasadniające wszczęcie dochodzenia. Wniosek o wszczęcie dochodzenia zawiera dowody świadczące o spełnieniu warunków zastosowania środka ochronnego określonego w art. 2 niniejszego załącznika. Wniosek jest kierowany do Komisji. Komisja w możliwym zakresie bada prawidłowość i adekwatność materiału dowodowego przedstawionego we wniosku w celu ustalenia, czy istnieją wystarczające dowody *prima facie* uzasadniające wszczęcie dochodzenia.

3. Jeżeli oczywiste jest, że istnieją wystarczające dowody *prima facie* uzasadniające wszczęcie postępowania, Komisja publikuje zawiadomienie w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej*. Postępowanie zostaje wszczęte w terminie jednego miesiąca od dnia otrzymania wniosku zgodnie z ust. 2. W przypadku wszczęcia dochodzenia zawiadomienie zawiera wszystkie niezbędne szczegółowe informacje dotyczące procedury i terminów, w tym możliwości odwołania do rzecznika praw stron Dyrekcji Generalnej ds. Handlu w ramach Komisji Europejskiej.
4. Zasady i procedury dotyczące prowadzenia dochodzenia zostały określone w art. 4 niniejszego załącznika.
5. Jeżeli władze KTZ wystąpią z takim wnioskiem i bez uszczerbku dla terminów określonych w niniejszym artykule, zorganizowane zostaną konsultacje trójstronne określone w art. 14 niniejszej decyzji. Wynik konsultacji trójstronnych przekazuje się komitetowi doradczemu.

Artykuł 4 *Dochodzenia*

1. Po wszczęciu postępowania Komisja rozpoczyna dochodzenie. Okres wyznaczony w ust. 3 rozpoczyna się z dniem opublikowania w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej* decyzji w sprawie wszczęcia dochodzenia.
2. Komisja może zażądać od państw członkowskich dostarczenia informacji, a państwa członkowskie podejmują wszelkie niezbędne kroki w celu spełnienia takiego żądania. Jeżeli informacje te są w interesie ogółu i nie są poufne w rozumieniu art. 9 niniejszego załącznika, dodaje się je do dokumentów niepoufnych, zgodnie z ust. 8.
3. Dochodzenie zostaje zakończone w terminie 12 miesięcy od jego wszczęcia.

4. Komisja dąży do uzyskania wszystkich informacji, które uważa za niezbędne do dokonania ustaleń w odniesieniu do warunków ustanowionych w art. 2 niniejszego załącznika, i jeżeli uznaje to za właściwe, dokłada starań w celu sprawdzenia tych informacji.
5. W trakcie dochodzenia Komisja ocenia wszystkie istotne obiektywne i wymierne czynniki wywierające wpływ na przemysł unijny, w szczególności udział w rynku, zmiany w poziomie sprzedaży, produkcji, wydajności, wykorzystania zdolności produkcyjnych, zysków i strat oraz zatrudnienia. Lista ta nie jest wyczerpująca, Komisja może wziąć pod uwagę również inne istotne czynniki.
6. Zainteresowane strony, które zgłosiły się w terminie określonym w zawiadomieniu opublikowanym w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej*, oraz przedstawiciele danego KTZ mogą, na pisemny wniosek, uzyskać wgląd we wszystkie informacje udostępniane Komisji w związku z dochodzeniem inne niż informacje zawarte w dokumentach wewnętrznych przygotowanych przez organy Unii lub państw członkowskich, pod warunkiem że informacje te są istotne dla sprawy i nie są poufne w rozumieniu art. 9 niniejszego załącznika oraz że są one wykorzystywane przez Komisję w ramach dochodzenia. Zgłosivszy się, zainteresowane strony mogą przedstawić Komisji swoje stanowisko w sprawie informacji. Stanowisko to zostaje uwzględnione, jeżeli jest poparte wystarczającymi dowodami *prima facie*.
7. Komisja zapewnia, aby wszystkie informacje i dane statystyczne wykorzystywane do dochodzenia były dostępne, zrozumiałe, przejrzyste i możliwe do zweryfikowania.
8. Komisja wysłuchuje zainteresowanych stron w szczególności w przypadku, gdy złożyły one pisemny wniosek w terminie określonym w zawiadomieniu opublikowanym w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej*, wykazując, że wynik dochodzenia może rzeczywiście wpłynąć na ich sytuację oraz że istnieją szczególne powody dla ich wysłuchania. Jeżeli istnieją ku temu szczególne powody, Komisja wysłuchuje takich stron ponownie przy następnych okazjach.

9. W przypadku niedostarczenia informacji w terminie wskazanym przez Komisję lub jeżeli dochodzenie jest znacznie utrudnione, ustalenia mogą zostać dokonane na podstawie dostępnych faktów. Jeżeli Komisja stwierdzi, że któraś z zainteresowanych stron lub osób trzecich dostarczyła nieprawdziwe lub wprowadzające w błąd informacje, nie uwzględnia ona takich informacji i opiera się na dostępnych faktach.
10. Komisja powiadamia dany KTZ na piśmie o wszczęciu dochodzenia.

Artykuł 5

Wcześniejsze środki nadzoru

1. Produkty pochodzące z KTZ, o których mowa w art. 44 niniejszej decyzji, mogą podlegać specjalnemu nadzorowi.
2. Wcześniejsze środki nadzoru są przyjmowane przez Komisję zgodnie z procedurą doradczą, o której mowa w art. 90 ust. 4 decyzji.
3. Wcześniejsze środki nadzoru przyjmuje się na czas określony. O ile nie przewidziano inaczej, okres stosowania tych środków upływa wraz z końcem drugiego sześciomiesięcznego okresu, następującego po pierwszym sześciomiesięcznym okresie liczonym od dnia wprowadzenia środków.
4. Komisja i właściwe organy KTZ zapewniają skuteczność środków nadzoru, wprowadzając metody współpracy administracyjnej określone w załącznikach II i III.

Artykuł 6

Wprowadzenie tymczasowych środków ochronnych

1. W przypadkach należycie uzasadnionych pilną potrzebą związaną z trudnym do naprawienia pogorszeniem sytuacji ekonomicznej lub finansowej producentów unijnych mogą zostać wprowadzone środki tymczasowe. Okres stosowania środków tymczasowych nie może przekroczyć 200 dni. Tymczasowe środki są przyjmowane przez Komisję zgodnie z procedurą doradczą, o której mowa w art. 90 ust. 4 decyzji. W przypadku szczególnie pilnej potrzeby, Komisja przyjmuje tymczasowe środki ochronne mające natychmiastowe zastosowanie zgodnie z procedurą, o której mowa w art. 90 ust. 6 decyzji.
2. Jeżeli tymczasowe środki ochronne zostaną zniesione ze względu na fakt, że dochodzenie wykazało, że nie zostały spełnione warunki określone w art. 2, wszelkie należności celne pobrane w wyniku wprowadzenia tych środków tymczasowych zostają automatycznie zwrócone.

Artykuł 7

Wprowadzenie środków ostatecznych

1. Jeżeli z ostatecznych ustaleń wynika, że warunki ustanowione w art. 2 nie są spełnione, Komisja przyjmuje decyzję kończącą dochodzenie i postępowanie zgodnie z procedurą sprawdzającą, o której mowa w art. 4. Zwracając należyłą uwagę na ochronę informacji poufnych w rozumieniu art. 9, Komisja podaje do wiadomości publicznej sprawozdanie, w którym przedstawia swoje ustalenia i uzasadnione konkluzje we wszystkich odnośnych kwestiach merytorycznych i prawnych.

2. Jeżeli z ostatecznych ustaleń wynika, że spełnione zostały warunki określone w art. 2., Komisja przyjmuje decyzję o zastosowaniu ostatecznych środków ochronnych zgodnie z procedurą sprawdzającą, o której mowa w art. 4 niniejszego załącznika. Zwracając należytą uwagę na ochronę informacji poufnych w rozumieniu art. 9, Komisja podaje do wiadomości publicznej sprawozdanie zawierające podsumowanie stanu faktycznego i wniosków istotnych dla ustaleń oraz niezwłocznie powiadamia władze KTZ o podjęciu decyzji o zastosowaniu koniecznych środków ochronnych.

Artykuł 8

Okres obowiązywania i przegląd środków ochronnych

1. Środek ochronny pozostaje w mocy jedynie przez taki okres, jaki może być niezbędny dla uniknięcia poważnej szkody czy też jej naprawienia lub ułatwienia dostosowania. Okres ten nie przekracza trzech lat, chyba że zostanie przedłużony na mocy ust. 2.
2. Pierwotny okres stosowania środka ochronnego można wyjątkowo przedłużyć o maksymalnie dwa lata, o ile zostanie ustalone, że środek ochronny nadal jest niezbędny, by uniknąć poważnych trudności lub je wyeliminować.
3. Jakiegokolwiek przedłużenie na podstawie ust. 2 jest poprzedzone dochodzeniem wszczynanym na wniosek państwa członkowskiego, jakiegokolwiek osoby prawnej lub jakiegokolwiek stowarzyszenia niemającego osobowości prawnej działających w imieniu przemysłu unijnego lub z własnej inicjatywy Komisji, jeżeli istnieją wystarczające dowody *prima facie*, że środek ochronny jest w dalszym ciągu niezbędny.
4. Zawiadomienie o wszczęciu dochodzenia publikuje się zgodnie z art. 4, a środek ochronny pozostaje w mocy do czasu ustalenia wyników dochodzenia. Dochodzenie i wszelkie decyzje dotyczące przedłużenia na podstawie ust. 2 niniejszego artykułu odbywają się zgodnie z art. 6 i 7.

Artykuł 9

Poufność

1. Informacje uzyskane na podstawie niniejszej decyzji są wykorzystywane wyłącznie do celów, dla których o nie wnioskowano. Żadne informacje poufne lub przekazane z zastrzeżeniem poufności na mocy niniejszej decyzji nie są ujawniane bez wyraźnej zgody osoby udzielającej tych informacji.
2. Każdy wniosek o zachowanie poufności określa powody, dla których informacje te są poufne. Jeżeli jednak osoba udzielająca informacji nie wyraża zgody na ich podanie do wiadomości publicznej ani nie zezwala na ich ujawnienie w zarysie lub formie streszczenia oraz jeżeli okaże się, że wniosek o zachowanie poufności jest nieuzasadniony, informacji tych można nie uwzględniać.
3. Informacje są uważane za poufne w każdym przypadku, jeżeli ich ujawnienie może mieć znacząco niekorzystne skutki dla osoby udzielającej tych informacji lub źródła tych informacji.
4. Ust. 1–4 nie wyłączają możliwości powołania się przez organy unijne na informacje ogólne oraz w szczególności na powody, na których oparto decyzje podjęte na podstawie niniejszej decyzji. Organy te uwzględniają jednak uzasadniony interes danych osób fizycznych i prawnych, aby nie ujawniać ich tajemnic handlowych.
